

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
HAREKET VE ANTRENMAN ANABİLİM DALI

OKUL ÖNCESİ VE İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN
HAREKET VE OYUN EĞİTİMİNE
BAKIŞ AÇILARININ İNCELENMESİ

Müjde TİMURTAŞ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

2019-ANTALYA

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
HAREKET VE ANTRENMAN ANABİLİM DALI

OKUL ÖNCESİ VE İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN
HAREKET VE OYUN EĞİTİMİNE
BAKIŞ AÇILARININ İNCELENMESİ

Müjde TİMURTAŞ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Doç. Dr. Mustafa ALTINKÖK

“Kaynakça gösterilerek tezimden yararlanılabilir”

2019-ANTALYA

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne;

Bu çalışma jürimiz tarafından Hareket ve Antrenman Anabilim Dalı, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Programında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.
13/06/2019

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Mustafa ALTINKÖK
Akdeniz Üniversitesi

İmza


Üye : Doç. Dr. Selma CİVAR YAVUZ
Akdeniz Üniversitesi



Üye : Doç. Dr. Ahmet UZUN
Necmettin Erbakan Üniversitesi



Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulu'na belirlenen yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun
görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun tarih ve sayılı
kararıyla kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Naci DİRİN

Enstitü Müdürü

ETİK BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün safhalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı beyan ederim.

Müjde TİMURTAŞ

İmza

Doç. Dr. Mustafa ALTINKÖK

İmza

TEŞEKKÜR

Tez yazım aşamalarımnda ve yüksek lisans eğitimim boyunca benden maddi ve manevi desteğini esirgemeyen, ihtiyaç duyduğum heran yanımda olan tez danışmanın sayın Doç. Dr. Mustafa ALTINKÖK Hocama teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans eğitimim sürecinde destek ve yardımlarını esirgemeyen sayın Doç. Dr. Ahmet UZUN Hocama ve Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğretim üyelerine teşekkürlerimi sunarım.

Sağlık Bilimleri Fakültesi Enstitü sekreteri sayın Turhan TAT ve öğrenci işleri memuru sayın Burhan ÇAKMAZ'a gerek idari işlemler sürecinde gerekse ihtiyaç duyduğum heran her konuda çözüm odaklı ve yönlendirici yardım ve desteklerinden dolayı teşekkürlerimi sunarım.

Hayatımın her anında ve her aşamasında tüm imkanlarını seferber ederek eğitimimi, gelişimimi, kariyerimi, tüm kararlarımı, kısaca benliğimi destekleyerek her türlü imkanlarını esirgmeden sunan eşsiz AİLEM, ANNEM, BABAM, KARDEŞLERİM ve TİMURTAŞ ailesinin tüm fertlerine benim ben olmamı sağladıkları için sonsuz şükür ve teşekkür ederim. Ayrıca lisans eğitimimde aynı fakülte sıralarında tanışıp mesleğimize adım attığımız andan bu yana arkadaşlığı, dostluğu, kardeşliği ile her anlamda destek ve yanımda olan sevgili dostum Işın ÜZÜMCÜ'ye varlığı ve desteği için teşekkür ederim.

Tezim kapsamındaki röportaj ve çalışmalarımnda gönüllü olarak yer alan, deneyim ve düşüncelerini paylaşarak yardım ve desteklerini esirgemeyen tüm okul öncesi ve sınıf öğretmeni meslekdaşlarıma ve ayrıca teknik desteğini esirgemeyen sevgili arkadaşım Seyrani KORKMAZ ve Aygün DAĞ'a teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

Amaç: Bu araştırma ile Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki eğitim kurumlarında çalışan okul öncesi ve ilkokul öğretmenlerinin erken çocukluk ve ilkokul çağındaki çocukların hareket aktiviteleri ve oyun eğitimi hakkındaki görüşlerini ve bakış açılarını uygulamada karşılaştıkları zorlukları ve mevcut koşulların uygulamaya olan etkilerini belirleyerek ortaya koyulması amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmada, araştırma tekniklerinden nitel araştırma veri toplama yöntemlerinden ise röportaj tekniği kullanılmıştır. Bu bağlamda; kişilerle görüşme esnasında hareket ve oyun başlıklı iki ana tema ve 4 alt temadan oluşan bir soru formu araştırmacı tarafından hazırlanmış ve görüşme esnasında bu sorular gönüllü öğretmenlere yöneltilerek ses kayıt cihazı ile görüşmeler kayıt altına alınarak verilere dönüştürülmüştür.

Bulgular: Yapılan araştırma sürecindeki görüşmelerde katılımcıların tamamının okulöncesi ve ilkokul döneminde oyun ve hareket eğitiminin çocukların gelişimlerine olan etkileri nedeniyle çok önem verdiğini fakat gerek mevcut programlar, kendi yetkinlikleri, var olan uygulama alanları koşulları ve gerekse müfredat yoğunluğu gibi iç ve dış etkenler nedeniyle gereken önemin eğitim sürecinde sergilenemediği, çözüm yollarının ve olumsuzlukların giderilebilmesi için yapılabilecekler çalışma içeriğindeki temalar kapsamında öğretmenler tarafından detayları ile belirtilmiştir.

Sonuç: Sonuç olarak oyun ve hareket eğitiminin amacına hizmet edebilmesi için, günlük düzenli beden eğitimi ders saati kapsamında ve beden eğitimi öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiği, oyun ve fiziksel etkinlikler alanına yönelik kılavuz kitapların faydalı olacağı ve okul öncesi ve sınıf öğretmenlerine oyun ve fiziksel etkinlik uygulamalarına yönelik kurs ve seminerler verilerek bilgilerin kalıcı ve güncel tutulması gerektiği, fiziksel etkinlikler ders saati içerisinde farklı derslerin işlenmemesi gerektiği, okulların fiziki yapılarının spor salonlarının olmayışı, bahçe zeminlerinin beton olması, anasınıflarının küçük olması gibi olumsuzlukların giderilerek oyun ve hareket eğitimi uygulamalarına uygun hale getirilmesi ve bu eğitimlerin okul, aile ve öğretmen işbirliği ile sağlanmasının verimli olacağı, özellikle okul öncesi ve ilkokul dönemi eğitimin oyuna dayalı müfredat ile fakat uygun fiziksel koşullarda gerçekleştirilebileceği anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: okulöncesi, ilkokul, oyun, hareket eğitimi

ABSTRACT

Objective: The aim of his study is to determine the effects of the preschool and primary school teachers working in the educational institutions within the Ministry of National Education on the activities of the early childhood and elementary school children in terms of movement activities and game training and their effects on the application.

Method: In the research, interview technique was used from the research techniques and the data collection methods of qualitative research were used. In this context; During the interview, a questionnaire consisting of two main themes and 4 sub-themes was prepared by the researcher and these questions were directed to the volunteer teachers during the interview and the interviews were recorded with the voice recorder and converted into data.

Results: During the interviews, it was concluded that all of the participants gave importance to play and movement education due to their effects on children's development in preschool and primary school period, but due to internal and external factors such as existing programs, their competencies, existing fields of application and curriculum density, its importance is not emphasised enough. What can be done in order to eliminate negativities and to solve them and that can not be exhibited during the training process are indicated by the teachers in detail within the scope of the themes.

Conclusion: As a result, in order to serve the purpose of play and movement training, daily physical education should be given by the physical education teachers within the course hours with the help of some guidance books. Preschool and primary school teachers could be kept up to date by providing courses and seminars. Also physical activities class must not be used as lecture time for other class. Some issues must be solved such as; lack of sports halls, garden floors to be concrete and small class rooms. Family and teacher cooperation will be efficient, especially in pre-school and primary school education by the game-based curriculum, but with appropriate physical conditions it is understood that it can be performed in succession.

Key words: preschool, primary school, play, movement training

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
İÇİNDEKİLER	iii
TABLolar DİZİNİ	iv
ŞEKİLLER DİZİNİ	
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER	
2.1 Eğitim Kavramı ve Eğitimin Türleri	3
2.1.1 Eğitim Kavramı	3
2.2 Dünya'daki Eğitim Modelleri	5
2.3 Türkiye'deki Eğitim Sistemi ve Tarihsel Gelişimi	7
2.4 Türkiye'deki Uygulanan Eğitim Kademeleri	12
2.4.1 Orta Okul Eğitim Dönemi	13
2.4.2 İlkokul Eğitim Dönemi	15
2.4.3 Okul Öncesi Eğitim Dönemi	43
2.6 Okul Öncesi ve İlkokul Düzeyinde Yapılan Oyun ve Hareket Eğitimi İle İlgili Araştırmalar	73
3. GEREÇ ve YÖNTEM	
3.1 Araştırma Modeli	75
3.2 Evren Örneklem	75
3.3 Veri Toplama	77
3.4 Verilerin Toplanması	77

4. BULGULAR

4.1 Araştırmaya İlişkin Bulgular	78
4.2 Hareket Eğitimi Önemli midir? Neden? Alt Teması ve Kategorilerine İlişkin İçerik Analizi	78
4.3 Hareket Eğitimi İçin Kendinizi Yeterli Buluyor musunuz? Yeterlilik ve Yetersizliklerinizi Açıklayınız. Alt Teması ve Kategorisine İlişkin İçerik Analizi	81
4.4 MEB’deki Oyun İle İlgili Kaynak ve Materyaller Yeterli mi? Yeterlilik ve Yetersizliklerinizi Açıklayınız Alt Teması ve Kategorisine İlişkin İçerik Analizi	85
4.5 Bir Öğretmen Olarak Kendinizi Oyun Alanında Yeterli Buluyormusunuz? Yeterlilik ve Yetersizliklerinizi Açıklayınız Alt Teması ve Kategorilerine İlişkin İçerik Analizi.	88
4.6 Hareket Eğitimi İle İlgili Sorular ve Cevapları	92
4.7 Oyun Eğitimi İle İlgili Sorular ve Cevapları	109

5. TARTIŞMA

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1 Sonuç	130
6.2 Öneriler	130

KAYNAKLAR

EKLER

1-Etik Kurul Onayı

ÖZGEÇMİŞ

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 2.1.	Dünyada'ki Değişen Eğitim Modeli	6
Tablo 2.2.	Milli Eğitim Sistemimizde Örgün ve Yaygın Eğitim Kurumları	9
Tablo 2.3.	Bazı Avrupa Ülkelerinde Zorunlu Yabancı Dil Eğitimine Başlama Yaşı (2007 Yılı)	40
Tablo 3.1.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlere İlişkin Bilgiler	76
Tablo 4.1.	Hareket Eğitimi Önemlidir? Neden? İmgesi Kategorisi ve Frekansı	80
Tablo 4.2.	Hareket Eğitimi İçin Kendinizi Yeterli Buluyor musunuz? Yeterlilik ve Yetersizliklerinizi Açıklayınız. İmgesi Kategorisi ve Frekansı	83
Tablo 4.3.	MEB'deki Oyun İle İlgili Kaynak Ve Materyaller Yeterli Mi? Yeterlilik ve Yetersizliklerinizi açıklayınız.	87
Tablo 4.4.	Bir Öğretmen Olarak Kendinizi Oyun Alanında Yeterli Buluyor Musunuz? Yeterlilik Ve Yetersizliklerinizi Açıklayınız	90

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 2.1.	Türkiye Milli Eğitim Bakanlığı Teşkilat Şeması	8
Şekil 4.1.	Hareket Eğitimi Önemlidir? Neden? Alt Teması	78
Şekil 4.2.	Hareket eğitimi için kendinizi yeterli buluyor musunuz? Yeterlilik ve yetersizliklerinizi açıklayınız?Alt Teması	82
Şekil 4.3.	MEB'deki Oyun İle İlgili Kaynak Ve Materyaller Yeterli Mi? Yeterlilik Ve Yetersizliklerinizi Açıklayınız. Alt Teması	86
Şekil 4.4.	Bir öğretmen olarak kendinizi oyun alanında yeterli buluyor musunuz? Yeterlilik ve yetersizliklerinizi açıklayınız. Alt Teması	89

1. GİRİŞ

Eğitim, insanoğlunun doğuşundan başlayarak, hayatı boyunca devam eden ve ölünce sonlanacak olan bir süreçtir. Doğumdan itibaren çevreden ve ailesinden aldığı eğitim ile 0-6 yaş zaman diliminde aldığı okul öncesi eğitim ne kadar güçlü bir yapıya sahip olursa bu ağacın kökleri daha uzun olacak ve yıkılması zor olacaktır. Ayrıca hayatı boyunca aldığı eğitimler bu ağacı güçlendirerek daha yükseklerle ulaşmasını sağlayacaktır. Okul öncesi eğitim, insan hayatının temelini oluşturan ve doğum ile temel eğitim arasındaki zaman dilimini içine alan, gelişim alanlarının büyük ölçüde tamamlandığı, kişiliğinin şekillendiği dönemdir. Bu yaştaki çocukların, bireysel özelliklerini dikkate alınarak hazırlanmış ve uygun zengin uyarıcı çevre olanakları ile çocukların bedensel, sosyal, duyuşsal, bilişsel tüm ilerlemelerini içinde yaşadığı cemiyetin gelenek, görenekleri doğrultusunda, en iyi şekilde hazırlayan bir süreçtir (Oğuzkan ve Oral, 1997). Okul öncesi eğitimin kullandığı eğitim programı oyun ve müzik üzerine kurulmuştur. Eski çağlardan bu yana var olan tüm toplumlarda oyun ile ilgili materyallerin olması, oyunun her çağ ve yaşamın her döneminde ihtiyaç olduğu görülmektedir. Oyun ve oyuncak, çocukları gelecek yıllara alıştıran en iyi materyal ve yöntemlerdir. Oyun ile kişiler arası etkileşim, imce, bilgi alışverişi, konuşma, tecrübe edinme, fiziksel gelişim, duyuşsal ve sosyal gelişim, zihinsel gelişim ile dil gelişimi etkilenmektedir (Poyraz, 2003). Oyun insan hayatının her evresinde var olmaktadır. Özellikle hayatının ilk yıllarında çevresindeki dünyayı tanımasında, kıskançlıkları, mutlulukları, üzüntüleri, düşmanlıkları, sevgilerini, hayallerini ifade edebildikleri bir dil olarak görülmektedir (Oktay, 2004). Dünyadaki yaşanan hızlı değişimler ve teknolojik gelişmeler eğitim sistemlerini de etkilemektedir. Bu durum altında ülkelerin, aile kurumu ve çocukların eğitimi üzerine çalışmalar yapmak zorunda kalmışlardır. Daha çağdaş eğitim sistemleri uygulayarak, toplumu oluşturan fertleri belirlenmiş hedeflere ulaşmak amacıyla eğitmek, mevcut yaşam koşulları, ortam ve zamana ayak uydurabilecek bireyler haline getirmek, çağın getirdiği becerileri kazandırılarak toplumun ihtiyacı olan nitelikleri kazandırmak amaçlanmıştır. Yine teknolojik alandaki yaşanan hızlı gelişmeler sonucunda, çocukların dijital düşkünlüğü ve bağımlılığı artarken bedensel aktivite eksikliğide ortaya çıkmıştır. Bedensel aktivite eksikliği çocuklarda ayrıca; kaygı, antisosyal, içe kapanıklık, ailevi

çatışmalar, sağlıksız beslenme alışkanlıklarını da ortaya çıkarmaktadır. İleride yetişkin birey olduğu dönemde ortaya çıkan çoğu rahatsızlıkların nedenleri çocukluk yaştaki yapılan yanlış beden aktivite eksikliğine dayandırılmaktadır (Pehlivan, 2009). Bu nedenle her yaşta yapılan beden aktiviteleri, sağlıklı bir yaşam sürdürülebilmesi için önemlidir. Okul öncesi eğitim döneminde beden eğitimi ve spor etkinliklerini kapsayan ve uygulanacak eğitim programlarının, çocuklarda doğru duruş alışkanlıkları, temel hareketler, büyük ve küçük kas gelişiminin desteklenmesi ile yaşam boyu fiziksel aktivite alışkanlığının edinilmesini sağlayacaktır. Ayrıca analitik düşünme becerisi, üretkenlik, kreatif düşünme becerisi, dikkat etme, belli bir noktaya düşünsel olarak kanalize olabilmek, hayal gücünü kullanmaya yönelik becerileri geliştirmeye katkıda bulunacağı düşünülmektedir. Bununla birlikte çocuğun sosyal gelişimi için oyunun kurallarına uyma, arkadaşlarına saygı gösterme, kazanmayı ve kaybetme duygusunu kabullenmeyi öğrenme, hoşgörülü olma, birlikte iş yapmayı huy edinebilmesi, olumlu benlik gelişimini desteklemesi, kendisinin başarı kapasitesine dair farkındalığa erişmiş olması, yeteneklerini hissetmesi, beden ve güç kapasitesinin farkında olması gibi davranışlar kazanmasına da etkileri de olmaktadır. Beden eğitimi ve spor çalışmalarının, çocuklara belirli hareketleri öğretmekten çok onları sosyal, psikolojik ve duygusal yönden desteklemede önemli bir yeri olduğu söylenebilir (Altınkök, Vazgeçer ve Ölçücü, 2013). Bireylere küçük yaşlardan itibaren beden eğitimi ve spor alışkanlığının kazandırılmasının, sağlıklı bir yaşam için önemli olduğu görülmekte ve sistemli olarak uygulanacak beden eğitimi ve spor etkinliklerinin yer aldığı eğitim programlarına gereksinim duyulduğu söylenebilir (Yavuz, 2016). Çocuklara yönelik eğitim programları, çocuğa verilmek istenen kazanımların nasıl bir eğitim teşkilatı ve planlısı ile gerçekleştirileceği hakkında rehber niteliğindedir. Çocukların oldukça hareketli olduğu bir dönem olan okul öncesi eğitim döneminde, çocuklara yönelik beden eğitimi ve spor etkinlikleri programlarının da çocuğun temel hareket becerilerinin gelişimini destekler nitelikte olması beklenmektedir.

Bu araştırma ile okul öncesi ve ilkököl öğretmenlerinin hareket eğitimi ve oyun eğitimine ilişkin görüş ve bakış açılarının incelenerek belirlenmesi ve değerlendirmelerinin ortaya konulması amaçlanmaktadır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Eğitim Kavramı ve Eğitim Türleri

Eğitim, insanları belirli amaçlar doğrultusunda yetiştirerek, yer aldıkları toplum ve dünyaya uyumlu insanlar olmasını sağlamak ve içinde bulunulan devrin ihtiyacı olan bilgi, becerileri edindirilerek, kişilerde toplumca beklenen niteliklerin oluşturulmasıdır. Bir başka deyişle; hem kişinin, hem de toplumun bütünüyle gelişimine zemin oluşturan ve her ikisinin de yüksek mutluluk ve refah düzeyinde memnuniyet amaçlı, farkındalıklı veya, bilimsel, sosyolojik, felsefi ve psikolojik bilinçsiz bir süreç şeklinde ifade edilebilir. Özetle eğitim, kişinin önemli bir parçası olduğu toplumun beklentilerine uygun kişinin gelişme kaydetmesidir (İş, 2017).

Eğitimin kavramının tanımını, türlerini, Dünya'daki eğitim modelleri, Türkiye'deki eğitim sistemi ve tarihsel gelişimi ve Türkiye'deki uygulanan eğitim kademelerini incelenmiştir.

2.1.1. Eğitim Kavramı

Eğitim kavramı farklı şekillerde tanımlanmaktadır. Bu farklılığın, düşünür ve eğitimcilerin eğitime farklı bakış açılarına sahip olmasından kaynaklanmaktadır. Akyüz'e göre eğitim "Şahsın bilincinin, fiziksel, sosyal, toplumsal, duygusal kabiliyetlerinin, tutumlarının arzu edilen yönde geliştirilmesi veya kişiye bazı hedeflere yönelik yeni yetenekler, tutumlar ve bilgi edindirilmesi yönündeki çalışmaların bütünü" şeklinde ifade edilmektedir. Senemoğlu'na bakılırsa eğitim "insanın şahsını yetiştirme prosesi" ile "şahsın varlığına yapılan yatırım" şeklinde görülmektedir. Sönmez, ise eğitimi "beyinde istenilen biyokimyasal değişiklikleri oluşturma sürecinde fiziksel uyarımların etkili olduğu bir süreç" şeklinde görmektedir (Düzgün, 2014).

Hoffer'a göre, eğitimin temel görevi insanlarda öğrenme arzusu ve tabanı oluşturmaktır; sonuç olarak çıktısı, eğitim öğrenmiş değil öğrenen insan üretmelidir. Goldman'a göre ise, hiç kimse bir çocuğun özünde saklı kalan sıcakkanlılık, zarafet ve cömertliğin kıymetini kavrayabilmiş değildir. Reel eğitimin amacı ise bu servete ulaşmaya kazanılmasına çabalamak olmalıdır. Genel olarak eğitim bireydeki davranış değişikliği

sürecidir. Diğer bir değiş ile öğrenme öğretme sürecinin içerisinde yer alan kişinin davranışlarında bir değişme olması beklenmektedir. Eğitim, insanın yaşadığı toplumun tutumlarını, yeteneğini ve olumlu olarak kabul gören diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçlerin toplamıdır. Ertürk'e göre eğitim; insanın tutumlarında bireysel yaşantılarında hesaplı, ölçülü ve maksatlı, istendik değişiklikler oluşturma süreci olduğunu söylemiştir. İngiliz sosyal bilimci Spencer'e göre eğitimin esas temeli tüm yaşam için hazırlıktır ve eğitim programları da buna göre düzenlenmelidir. Alman eğitimci Frobel ise, eğitim sürecinin başlangıcını çocukların 3-4 yaşlarına geldiği zaman olduğunu savunmakta ve bu eğitim sürecinin planlanmış oyun temelli bir yaklaşıma dayanması gerektiğini savunmaktadır. Ünlü filozof Herbert'e göre eğitimde iki temel unsur vardır. Bunlar bilgi ve ahlakıdır. Herbert'e göre eğitim, çocuğun geçmişteki bilgileri, ilgi ve ihtiyaçları göz önünde bulundurmalıdır (Akt. İş, 2017).

İnsanoğlunun fizyolojik ihtiyaçları ile birlikte çevresinde olan biteni anlamak ve tanımak gibi ihtiyaçlarını da gidermeye çalışmaktadır. Bu nedenle bilginin elde edilmesi, geliştirilmesi ve gelecek nesillere aktarılabilmesi için insanoğlu geçmişten bu yana yoğun çaba göstermiştir ve göstermeye devam etmektedir. Bilginin yoğunluğu ve karmaşıklığını gidermek ve daha derinlemesine inceleme yapmak için çeşitli toplum içinde ayrışmalara ve çeşitli bilim dallarının doğmasına neden olmuştur. Bu ayrışmaların sonucunda eğitim bilimi de sosyal bilimlerin uygulamalı bir alanı olarak yerini almıştır. Eğitim sisteminde ana unsur yer almaktadır. Bunlar; öğrenci, eğitimci ve müfredattır. Eğitim sisteminin faydalı ve amacına ulaşabilecek şekilde devam edebilmesi için bu üç unsurun ayrı ayrı içerisinde net bir özelliği, kalitesi olmalıdır. Bu üç unsurun herhangi birinde oluşacak kalite problemi sistemi tamamen etkileyebilecektir. Örneğin; kaliteli bir müfredat içeriğinin, planlamasının uygulanmaya başlanması eş zamanlı olarak öğretmenlerinde mevcut durum ve özelliklerini sorgulamalarına, gelişimlerini değerlendirip arttırmalarına olanak sağlayacaktır. Kendini değerlendiren, eleştiren bir eğitimci öğrencilerine daha kaliteli bir eğitim olanağı sunabilecektir. Bu sayede de öğrencilerin eğitim kalitesinde olumlu gelişme sağlanacaktır (Gürkan, 2012).

2.2. Dünya'daki Eğitim Modelleri

Eğitim, küreselleşme ve bilgi toplumlarının hareketli ve süre gelen teşekküller olduğu düşünüldüğünde, eğitim alan birey, öğrenme öğretme süreci, öğretmen, okul ve yöneticileri gibi benzeri mefhumların tekrardan değerlendirilerek, Dünya'da eğitim sürecindeki değişim ve gelişimde sıralanan unsurlar göz önünde bulundurulmuş ve öncelikli olarak bilgiyi esas alan eğitim programları hazırlanmıştır. Çocuklara daha çok düşünsel ortamı, sınıflarda münazara, mihakeme, araştırma ve inceleme ortamı hazırlanmış; böylece, araştıran, sorgulayabilen, tartışan ve bağımsız düşünen bir toplumsal yapının oluşturulması hedeflenmiştir. Erişkinler Dünya'da yaşanan gelişmeler doğrultusunda, öğrenme öğretme süreçleri dışında bırakılmamış; teknolojiye ve eğitime ayak uydurmaları hususunda devamlı yaygın eğitimler verilmesi sağlanmıştır. Ders kitaplarına ansiklopedik bilgileri aktarmaktan ziyade, işlenecek konuları ve olguları derinlemesine anlayacak ve eleştirel düşünmeyi temel alınacak şekilde düzenlenmiştir.

Okullar da öğrencilerin beyinlerini gerekli veya gereksiz veriyle doldurmaktan ziyade, okulda verilen zaman içerisinde değişiklikler olacağı varsayılarak, ileri zamanda da kendi başına öğrenmeyi öğrenmeye geçilmesi sağlanmıştır. Eğitimde yalnızca ifade yeteneği veya matematiksel zeka alanını ilerletmektende ayrı olarak görsel, kinestetik, sıralı sayma, dizemli ve öz saygı gelişimi de kapsayan çok boyutlu zihin gelişimini sağlaması hedeflenmiştir. Bu dönemde eğitimde gelişmişlik seviyesinin yükselmesi, kişinin kendini eğitmesi, geliştirmesi ayrıca kişisel kabiliyetlerini olabildiğince kullanabilmesi gerekliliği öne çıkmaktadır. Kişilerin bilgi merkezli bir yaşam biçimine odaklanması, çok boyutlu düşünme, çözümleme yapabilme, sorunlara çözüm bulabilme ile güçlü iletişim sağlayabilme gibi kabiliyetleri taşıması sağlanmıştır. Günümüz koşullarında süratle artan bilgi edinme karşısında, herşeyi bilmekten ziyade bilgi kaynaklarının ve bilgi edinme yollarının kavranabilmesi, seçici ve dikkatli olan, öğrenmeyi öğrenen insan yapısı oluşturulması hedeflenmiştir. Dünya'daki gelişmiş ülkelerde yaşayan her birey herhangi bir şekilde öğrenmeyi bilmektedir. Yalnız buradaki temel amaç bilginin önemli olduğu çağ ve bilginin yoğunlukta olduğu değer gördüğü toplumda önemli olan bilgiyi ne şekilde ve nasıl edinmemiz gerektiğini kavramak, öğrenmenin temeline hakim olacak şekilde bireyler yaratmaktır. Garavan'ın yorumu ise;

öğrenmeyi öğrenmek, bilinmeyen düşünsel tasarımlar geliştirmek ve davranış şekillendirmekle olasıdır. Geleneksel manada, belirgin bilgi birikimine ulaşmış bireyler yerine, artık bilgi edinme metodlarına hakim olan kişiler olacaktır. A. Toffler'in "Geleceğin cahili, okuyamayan değil; nasıl öğreneceğini bilmeyen kişi olacaktır" cümlesi, öğretim yöntemleri ile metodlarını biliyor olmanın değişen ve yenilenen dönem içindeki vahamiyetini net bir şekilde ortaya koymaktadır. Dünya'daki gelişmiş ülkelerin eski eğitim modellerini bırakarak yeni eğitim modeline geçişte eğitimde yaşanmış değişimler ile ilgili bilgiler aşağıdaki tablo'da verilmiştir.

Tablo 2.1. Dünya'daki Değişen Eğitim Modeli

Tanımlar	Eski Model	Yeni Model
Öğretmen Görevi	Bilgi aktarıcı, alanında uzman ve herşeyi bilen öğretmen	Yol gösterici ve yönlendirici öğretmen
Öğrenci Görevi	Bireysel çalışma, edilgen ve dinleyici	İşbirliğine yönelik takım çalışması ve aktif
Yönetici Görevi	Yönetim lideri	Yönetim lideri – Öğretim
Öğrenme Metodu	Sınıfta öğrenme	Kişisel araştırma
Öğrenme Şekli	Bireysel çalışmayla öğrenme	Ekip çalışmasıyla öğrenme
Eğitim Programları	Standart eğitim programları	Değişken eğitim programları
İşgören Geliştirme	Hizmet-içi eğitim	Örgütsel öğrenme
Başarı Kriteri	Ezberlenmiş bilgi aktarımının temel alınması	Kavramları çok boyutlu olarak tanımlayabilme

Tablo 2.1'de görüldüğü gibi eski eğitim modelinden, yeni eğitim modeli geçişte tanımlarda önemli değişiklikler göstermektedir. Bu değişikliklere göre yeni eğitim modelinde, yönlendirici yol gösteren rolüyle öğretmen, ekip üyesi ve ekip çalışmalarıyla bilgiyi edinen öğrenci, öğretim yöntemi önderliği temelli idarecilik, birey araştırma ve bireysel çalışmayı temel alan öğrenme metodu, tektip olmayan değişken çok boyutlu eğitim programları ile teşkilatlı öğrenme, farklı ve çok boyutlu konsept öğrenme kriterleri ön plana çıkmaktadır.

2.3. Türkiye’deki Eğitim Sistemi ve Tarihsel Gelişimi

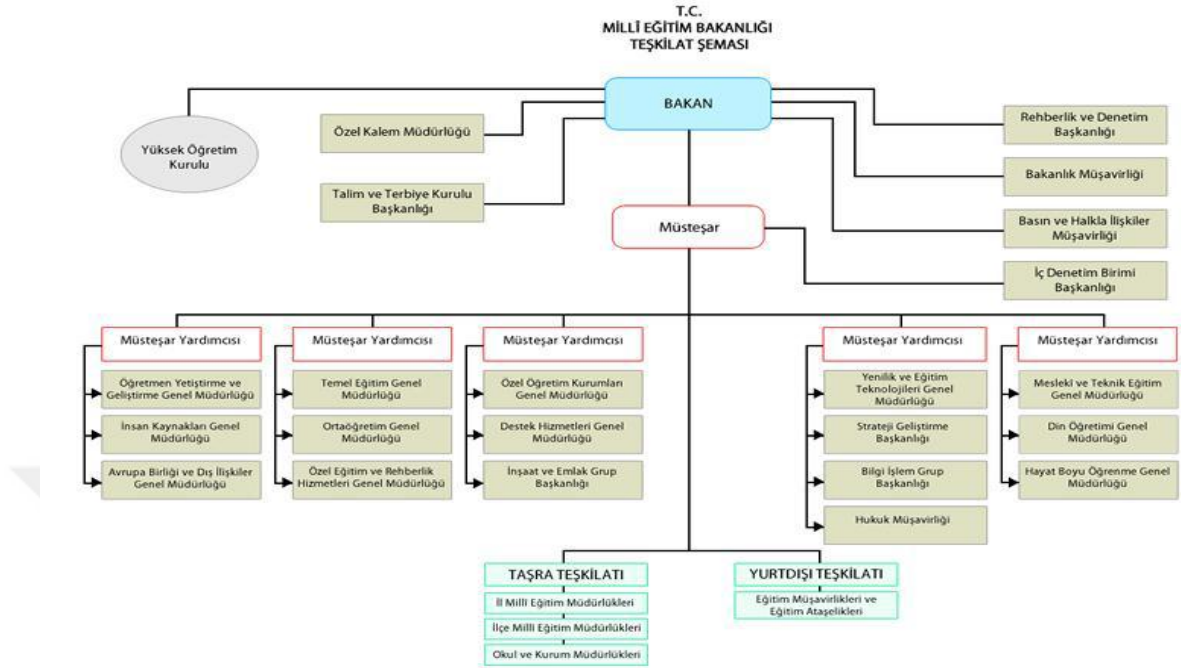
1739 sayılı Milli Eğitim Temel kanunuyla Türk Milli Eğitim Sisteminin temeli belirlenmiştir. Türk Milli Eğitiminin sisteminin uzak hedefi Türk milletinin bütün bireyleri;

1. Atatürk ilke ve inkılaplarına saygılı ve bağlı, türk kültürünün değerlerini özümseyerek koruyan,vatanına milletine bağlı ve seven, herdaim yüceltmeye çaba gösteren,sorumluluk bilinci olan ve taşımaya gayret eden, davranışa dönüştürebilmiş, ailesnini milletini, insani ve manevi değerlerini koruyan yurttaşlar olarak yetiştirmek.

2. Ahlaki, zihiznsel ruhsal ve duygusal açılardan, kişiliği sağlıklı ve dengeli olacak şekilde bilimsel ve hür düşünme yapısına, kudretine, kapsamlı, geniş bir dünya görüşüne sahip insan hak ve özgürlüklerine hoşgörülü, kişilik ve girişime önem gösteren, toplumsal sorumluluk bilinci oluşmuş aynı zamanda bu bilinci taşıyan; olumlu, kreatif, randımanlı bireyler olarak yetiştirmek;

3. İlgi, beceri ve yeteneklerini arttırarak gereken beceri ve davranışlar ile birlikte iş yapabilme, hayata hazırlama ve kişilerin kendilerini yaşantılarından memnun kılacak, yaşadığı halka katkıta bulunacak iş sahibi olmalarına imkan sağlamak, böylece mensubu olduğu türk toplumunun ve bireylerinin konfor ve saadetini yükselterek toplumun her yönden kalkınmasını sağlamaya ortak kılmaktır (MEBc, 2017).

1739 milli eğitim temel kanunu ve 430 sayılı Tevhid-i Tedrisat yasası gereğince milli eğitim bakanlığı görevleri ve ona bağlı olan tüm bakanlıkların görevleri belirlenmiştir. Milli Eğitim, bu kanunlara göre Milli Eğitim hizmetlerinin programlarını ve planlarını yürütmek ile görevlidir. Bakanlık ilk kez 1869 yılında kurulmuştur. Milli Eğitim adını almadan önce ise Maarif Nezareti denmektedir. Milli Eğitim adı ise 1920 yılında verilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığının görevleri bu yasa ile belirlenmiştir. Teşkilat şeması aşağıdaki gibidir.



Şekil 2.1. Türkiye Millî Eğitim Bakanlığı teşkilat şeması

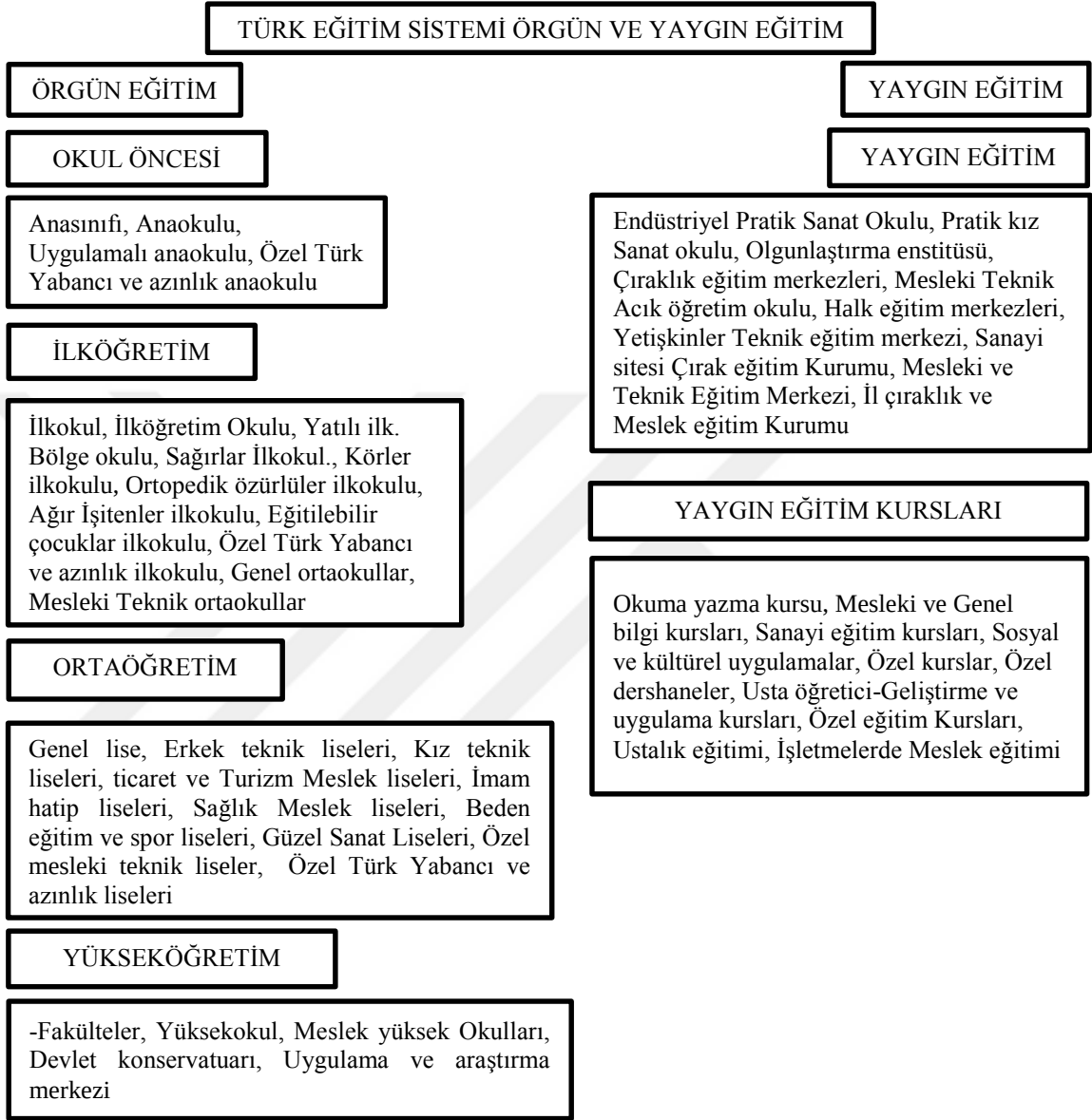
Kaynak: (http://www.meb.gov.tr/meb/meb_teskilat_semasi.jpg Erişim:09.10.2017)

Millî Eğitim Bakanlığı'nın yürütmüş olduğu tüm görevler Devlet adıdır ve Anayasa uygun olarak görev ve sorumlulukları belirlenmiştir. 3797 sayılı kanuna göre Millî Eğitimin başlıca görevleri; okul öncesi, ilköğretim ve orta öğretim başta olmak üzere tüm örgün ve yaygın eğitim kurumlarını açmak. Millî Eğitim, yükseköğretim haricindeki okulları açmak ve denetlemek ile yükümlüdür. Yükseköğretim kurumları YÖK tarafından açılmakta ve denetlenmektedir.

Türk vatandaşlarının yurt dışı eğitimlerini ve öğretimleri düzenlemek, bu alandaki hizmetleri yürütmek, Okullardaki spor ve beden eğitimi ile ilgili hizmetlerin yansırı, izcilik eğitimleri ile ilgili de çalışma yürütmektir. Millî Eğitim Temel Kanunu'nun en önemli ve ilk maddesi ise; Atatürk ilkelerine ve inkılaplarına uygun, Anayasada ifade edilen şekli ile Atatürk Milliyetçiliğine bağlı bireylerin yetiştirilmesidir. Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarının bilincinde olan vatandaşlar yetiştirmeyi amaçlayan bütün kuruluşların denetimini sağlamak, Millî Eğitim Bakanının görevidir.

Türk eğitim sistemi "Örgün Eğitim" ve "Yaygın Eğitim" olarak iki temel unsurdan oluşmaktadır (TİSK, 1997).

Tablo 2.2. Milli Eğitim Sistemimizde Örgün ve Yaygın Eğitim Kurumları



Kaynak: (Kuvan, 2008:25)

Türklerin 10. Yüzyılda Müslüman olmalarından önceki zamanında tarihte ön planda yer almış en önemli Türk devletleri, Hun devleti, Göktürk devleti ve Uygur devletleridir. Bahsi geçen devletler "eski Türkler" olarak ta bilinmektedir. Bu devletlerin eğitime bakışları eğitim algı ve tatbikleri ortak benzerlikler göstermektedir. Türklerin Müslüman olmalarından önceki devirlerde eğitimlerinin ana unsurları arasında önemli olanları; eğitime bakış ve algıları, uygulamaları, yaşama şekillerinin etkisi altında şekillenmiş,

çocukların ve gençlerin toplumsallaştırılıp eğitilmesinde cemiyetin örf ve adetleri önemli etkiye sahip bir unsur olmaktadır (Kuvan, 2008).

Eski Türklerden günümüze kalan eserlerde, Eski Türklerin eriştikleri uygarlık ve kültür düzeyinde, onlarda okul veya okul niteliği taşıyabilecek *örgün* eğitim kurumlarının bulunduğu dair bir malumatımız mevcut değildir. Döneme ait eserlerde genellikle öğretici amaç ve insanlara yol gösterici nitelikli ahlaki ilkeler ve felsefe konuları hakimdir. Eski Türlerin ahlak ve görgü kuralları hakkında bize bilgi veren, kısmen atasözü ve şiir niteliğindeki bu eserlerde işlenen iyilikseverliğin, eli açıklığın, bilgi ve bilgeliğin, cesaretin önemi, kıymeti ve benzeri değerlerin günümüzde de aynı şekilde işleniyor olduğu görülmektedir.

Eski Türklerde alp insan çeşidi önemlidir. Oğuz Kağan destanında Oğuz Kağan kendisini dünyanın hükümdarı, yöneticisi olarak görür ve tüm dünya halklarının itaat etmesini istemektedir. O, destanda dışa dönük, konar göçer, akıncı, düşmanlar ve her türlü tehditle, hayvanlarla cesurca savaşıyor, ulu Türk'ün temsilidir. Eski Türklerde yerleşmiş güçlü bilime olan ilgi görülmektedir. Alp insan tipolojisinin en belirgin özelliği ne kadar cesur ve ayrıca bilge bir kişi olduğudur. Ayrıca meslekî eğitim de ciddi bir yeri ve önemi vardır. Tespit edilen en önceki yazılı kaynakları da Müslümanlıklarından önceki devre aittir. Eski Türklerde, çoğunlukla cinsiyetçilik unsuru gözetilmeden, çocuk sevgisi ve bağlılıkları ciddi oranda göze çarpmaktadır (Kuvan, 2008).

Cumhuriyet Dönemi

Cumhuriyet öncesi dönemde gerçek anlamda bir eğitim sistemi oluşturulamamasının en temel nedeni eğitimle ilgili faaliyetlerin tam kurumlaşmaması ve dağınık olmasından kaynaklanmakta idi. İmparatorluğun çöküş sürecinin hızlanmasıyla beraber, 1839 Tanzimat Fermanı, 1856 Islahat Fermanının etkisi eğitim sisteminin batı modeli çıkmasına sebep olmuştur. Cumhuriyet dönemi eğitiminin temel özellikleri şunlardır:

Dönemin siyasal, ekonomik, hukuki, kültürel değişimleri gerçekleştirildiğinde toplumun okuryazar oranı % 10 oranında bile olmadığından değişimlerin toplum tarafından

benimsenmesi ve kalıcı hale gelmesinde eğitim faktörünün etkililiğinin çok fazla olduğu anlaşılmış ve bundan dolayı eğitime çok daha fazla önem verilmiştir.

“Başöğretmen” sıfatı ile Atatürk elinde tebeşir alarak kara tahta önünde halka ders vererek eğitim düzeyini yükseltmek için çok büyük çaba sarf etmiştir.

1924 Tevhid-i Tedrisat kanunuyla okulların hepsi Maarif vekâletine bağlanır iken medreseler kaldırılmıştır.

Eğitimde demokratikleşmeye ve laikleşmeye gidilmiştir. Öncelikle dil ile tarih alanlarında ulusal hedefler göz önünde bulundurulmaya başlanmıştır.

Latin alfabesi uygulamaya konulmuştur. Kadınların eğitimi önem kazanırken kız ve erkek karışık olan (karma) eğitim sistemine geçilmiştir.

Atatürk varlığıyla öğrencilere özgüven verirken Türk toplumunun geleceğine güven duygusu kazandırmış ve erkek olsun kız olsun bütün öğrenciler topluma faydalı olabilmek için meslek sahibi olarak büyük bir mücadele vermiştir.

Bir dönem, köyler için eğitim ve öğretmen konusuna önem verilmiş ve bazı uygulamalar üzerinde durulmuştur.

1961’den itibaren planlı kalkınmaya geçilmiş ve Devlet Planlama Teşkilatının kurulması ile eğitimin düzenlenmesinde söz sahibi bir kuruluş ortaya çıkmıştır. Böylece, eğitimin, ülke sorunları ve bütünlük içinde ele alınmasına başlanmıştır. Eğitimde genel olarak rakamsal bazlı önemli yenilikler gerçekleştirilmiştir (Akyüz, 2003)

Kalkınma planları eğitim kısmından ele alındığında, eğitim hususundaki temel politikaların ve yürürlüğe konacak ana faktörlerin diğer sektörlerle ilişkili olarak ele alındığı görülmektedir. Kalkınma planlarında eğitimle ilgili üç esas amaç göze çarpmaktadır:

Toplumun eğitim düzeyini arttırmak,

Toplumun gereksinimi olan nitelik ve nicelikte iş gücü geliştirmek,

Eğitimde adil sosyal ve imkan eşitliğini sunmaktır (Kuvan, 2008)

Yukarıda sıralanan amaçların özünü ekonomik sebeplerin yarattığı bilinen bir realitedir.

Eğitim-ekonomi arasındaki ilişki boyutu ise şöyle özetlenebilir:

Eğitim, ekonominin gereksinimi olan kalite ve sayıda insan iş gücünü yetiştirir.

Eğitim hizmetinin devamlılığının sağlanabilmesi ve hizmetten yararlanmanın bir miktar maliyeti mevcuttur.

Eğitim için gerçekleşen harcamalar; kısa vadede tüketim gibi görünüyorsa da uzun vadede yatırım niteliği taşımaktadır.

✓ Eğitimin gelir sağlama katkısı; bireysel ve toplumsal düzeyde gerçekleşmektedir.

Eğitim sunmanın ekonomiyle bağlantısı mevcuttur.

Eğitim isteğinin ekonomiyle bağlantısı mevcuttur (Kuvan, 2008).

Türkiye’de öğretimin toplumun talebine uygun olarak, yapılan son kalkınma planlarında, özellikle yükseköğretime olan aşırı istek nedeniyle talepler sınırlı ölçüde karşılanabilmektedir. Dünya’daki eğilimlerin değişmesi ile Türkiye’de de planlı kalkınmaya olan güven azalmıştır. Eğitim konusunun bilimsel olarak ele alınması ve incelenmesi gerekmektedir. Eğitim sisteminin toplumda aile ile beraber birbirini bütünleyerek toplumsal yapının, maharetleriyle, alışılmışlıklarıyla, değerleriyle, ideolojisiyle, teorik işleyişiyle değişim içinde tekrardan üretilmesi görevleri eğitimden beklenmektedir. Çocuğun aile kurumu içinde sosyalleşmesinin yanında beceri, bilgi ve alışkanlıklarında kazanılması da eğitimden beklenmektedir. Bu zamanda yazılı ve özellikle görüntülü medyanın çocuğun gelişimi üzerine etkisini olumlu yönde toplumun temel yapısı içerisinde şekillendirecek değerlerden biri olarak okul görülmektedir. Günümüz rekabetçi ekonomik dünyasının işgücü taleplerini karşılayacak ve eğitim sisteminin arzını uyumlu hale getirecek bir tablonun oluşturulmasına imkân hazırlanması önemli görülmektedir. Diğer taraftan çağımızda bilgi temelli ekonomiler oluşuyor, bilgi bir üretim faktörü haline geliyor. Bunun yanında yaşanan yarışma karşısında bilgi ve becerilerin geçerli ömrü sürekli kısalmaktadır. Bu açıdan eğitim ve eğitilmiş insan on plana çıkmakta ve iyi eğitilmiş, çağın ihtiyaçlarına göre donanımlı hale gelmiş insan, toplumların geleceği için vazgeçilmez öneme sahip olmaktadır (Kuvan, 2008).

2.4. Türkiye’deki Uygulanan Eğitim Kademeleri

Türkiye’de verilen örgün eğitim; belirli bir yaş grubundaki insanlara, Milli Eğitimin belirlediği amaçlara ulaşmak üzere hazırlanmış eğitim programlarıyla, okul bünyesinde sistemli şekilde gerçekleştirilen eğitimidir. Kullanılacak eğitim programlarının yapılandırılması ve ilerletilmesi için kimin sorumluluğuna verileceği, toplumların eğitim politikası doğrultusunda farklılık arz etmektedir. Eğitimin ulusal bir niteliğe sahip olduğu

ülkemizde ilk ve orta dereceli okulların programlarının temel unsurları, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Talim ve Terbiye dairesince yapılmaktadır ve içerisine okulöncesi eğitim programı da yer almaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki ilköğretim kapsamında bulunan ana sınıfları ve sadece anaokulları olarak yer alan bağımsız anaokullarının ve özel eğitim veren okulların eğitim programlarını Talim Terbiye Kurulu planlamaktadır. Kurul bünyesinde bakanlığın program geliştirme uzmanları ile birlikte, akademisyenler ve öğretmenlerin bir araya geldiği bir grup çalışmalarda yer almaktadır (Pınar, 2016).

2.4.1. Ortaokul Eğitim Dönemi

Finlandiya’da ortaokul dönemi, ilkokul ve ortaokul döneminin birlikte olarak 7-16 yaş aralığında, dokuz yıl süren bir eğitim dönemidir. Çocukların büyük bir çoğunluğu çok programlı okullara gitmektedir. Okullarda gösterilecek dersler ve ders saatlerine hükümet tarafından belirlenmektedir. Mevcut durumda uygulanmakta olan ders ve ders saatleri 20012 yılında belirlenmiş ve 2016 yılında uygulamaya konulan çekirdek müfredat ile kesinleşmiştir. Çekirdek müfredat hazırlanırken belirlenen hedefler arasında farklı konular altından temel bilgileri içermektedir. Eğitim programında; iyi bir öğrenme ortamı yaratılarak, öğrencilerin çalışma yaklaşımları ile birlikte öğrenme kavramı üzerinde durulmaktadır (Aysu: 2017).

Fransa’da Ortaokul dönemi ilkokuldan sonra devam eden dört yıllık zorunlu eğitim kapsamındadırlar. İlkokulu bitirmiş tüm çocuklar herhangi bir giriş sınavı olmaksızın ortaokula geçiş yapmaktadır. Ortaokul dönemi Fransa’da 012 yılı Eylül ayı itibarı ile Fransa’da 5274 devlet ortaokulu, 1777 özel ortaokul bulunmaktadır. Ortaokullarda tüm öğrenciler için uygulanacak eğitim içeriği birdir. Dersler şu şekilde yapılandırılmıştır. Fransızca, Matematik, Tarih ve Coğrafya, Sivil Eğitim, Modern diller, Yaşam bilimleri ve Toprak, Müzik Eğitimi, Görsel sanatlar, Beden eğitimi ve spor, Teknoloji, Fizik ve Kimyadır (Aysu, 2017).

Ortaokulda verilen dört yıllık eğitim üç akademik döneme bölünmüştür. Bu dönemler; İlk etapta 6. sınıf Adaptasyon dönemi, 5. ve 4. sınıf Merkez (Temel) dönemi, son sınıf olan 3. sınıf ise yönlendirme devresidir. Adaptasyon dönemi (6. Sınıf) amacı ilkokul

başarısını pekiştirmek ve ortaokul çalışma şekillerini öğrencilere tanıtmaktır. Bu şekilde öğrencilerin ortaokula adapte olmaları amaçlanmaktadır. Öğrencilere kişiselleştirilmiş destek sağlar. 6. Sınıfta öğrenciler bir yabancı dil tercih edebilirler. Merkez dönemi (5. ve 4. sınıf) amacı iki yıl süren tutarlı bir öğretim ve öğrencilerin bilgi ve uzmanlıklarını derinlemesine iyileştirebilmektir. Öğrencilerin proje üretilme, deney ve keşif yönlerinin geliştirilmesi sağlanır. 5. Sınıfta fizik ve kimya dersleri verilmektedir. Öğrenciler isteğe bağlı olarak antik dil (latince) dersi seçebilirler. 4. Sınıf öğrencileri yabancı veya yaşayan bölgesel ikinci bir dil tercih edebilirler. Yönlendirme dönemi (3. Sınıf) öğrencilerin Genel ve Teknoloji Liseleri ile Meslek liselerine hazırlanmalarını amaçlamaktadır. Bu dönemde öğrenciler modern diller adlı dersleri alır ve isteğe bağlı olarak da; eski bir dil (Latince veya Yunanca), haftada üç saat üst düzey keşif seçeneği, mesleki rotanın hazırlığı gibi dersler seçebilirler. Haftalık ders saatleri ortaokulların kendisi tarafından belirlenir, genelde dengeli olarak öğleden önce beş – altı saat, öğleden sonra ise iki – dört saat olarak düzenlenmektedir. Eğitim çarşamba ve cumartesi günlerinde yoktur. Bir ders saati 55 dakika teneffüsler ise 5 dakikadır.

İngiltere’de Ortaokul dönemi lise ile beraber ortaöğretim olarak okutulmaktadır. 11-14 yaş aralığındaki öğrenciler için Alt Ortaöğretim yani bize göre ortaokul seviyesi, 14-18 (19)yaş aralığındaki öğrenciler için ise Üst Ortaöğretim yani lise seviyesi olarak ikiye ayrılmaktadır. 1996 yılında çıkarılan Eğitim Yasası ile zorunlu eğitim döneminin okutulması anne ve babayı sorumlu tutmuştur. Bu nedenle, bütün öğrenciler devlet tarafından ücretsiz okutulması anlamına gelmektedir. 2016 yılı Temmuz ayı itibarı ile Devlet tarafından finanse edilen 3.401 ortaöğretim kurumu mevcuttur. Bu ortaöğretim kurumlarında 3.193.420 öğrenci öğrenim görmektedir (Aysu, 2017).

Ortaöğretimin sonunda öğrenciler Genel Ortaokul Sertifikası (GSCE) alabilmektedir. 16yaşına girerek ortaöğretimi bitiren bir öğrenci 2 veya 3 yıl daha eğitim görerek A seviye derecesi alabilmektedir. Ortaöğretimden sonraki 2 veya üç yıl süren bu eğitim daha fazla üniversiteye hazırlık kademesidir. Bu kademedeki eğitim ortaöğretim okullarında yer alabildiği gibi ileri eğitim kurumlarında da verilebilir. Bu okullar, kayıt koşullarını kendileri belirleyip öğrencilerin daha önceki eğitimlerini ve şahsi kayıtlarını temel alırlar (Aysu, 2017).

Türkiye’de İlköğretim

2012 yılında kabul edilen kanun ile birlikte ilköğretim okulları ilkokul ve ortaokul olarak ayrılmıştır. Fakat imkân ve şartlar olgunlaşmadığı için ilkokul ve ortaokullar veya ortaokul ve liseler birlikte de kurulabilmektedir. İlköğretimi bitiren öğrencilere diploma verilmemekte 12 yıllık mecburi eğitim sonunda ortaöğretim diploması verilmektedir. İlköğretimin gaye ve yükümlülükleri, “Her Türk çocuğuna iyi bir vatandaş olabilmek için gerekli temel bilgi, beceri, davranış ve huyları kazandırmak; onları milli ahlak anlayışına uygun olarak geliştirmek. Her Türk çocuğunu ilgi, istidat ve kabiliyetleri yönünden yetiştirerek hayata ve üst tahsile yol açmak” şeklinde belirlenmiştir (Milli Eğitim Temel Kanunu, Madde 23).

2.4.2. İlkokul Eğitim Dönemi

İlkokul kademesi, devlet tarafından bütün yurttaşlarına (kız–erkek) parasız ve zorunlu olarak okutulan eğitim kademesidir. Eğitim kademesinin ilk basamağı İlkokuldur. İlkokulun hedefi, insanları iyi yurttaş olarak yetiştirmek için gerekli bilgi ve maharetleri kazandırmaktır. Her çocuğu ilgi ve yetenekleri doğrultusunda geliştirerek yaşama hazırlamaktır. İlkokul eğitim süresi 4 yıl olup, özel eğitim sınıfların da ihtiyacı olan öğrenciler de yetiştirilmektedir (Balcı, 2013).

İlkokul, çocukların şahsiyelerini oluşturan ve birer şahıs olarak topluma girmelerinde çok önemli bir husustur. Bu eğitime başlangıç yaşının çok erken bir yaş aralığına karşılık geldiği düşünüldüğünde örgün eğitimin en önemli basamağı olduğu göz ardı edilemeyecek derecede önemlidir. Bu eğitim basamağının çok ciddiye alınmasının gerekçeleri arasında, öğrencilerin hem okul hem de kendileri ile ilgili gidişatın şekilleneceği basamak olması yer almaktadır (Pınar, 2016).

İlkokul kademesi Türkiye’deki eğitim sisteminin temeli olduğundan, sorunlara ait çözüm yollarının ivedi olarak yaşama akatılması gereken bir konumdur. Örnek olarak; okula adaptasyon sorunu, öğretmen davranışlarının öğrencilerde oluşturduğu olumsuz etkileri, farkedilmemiş yetenek ve beceriler, bedensel ve mental yönden gerektiği kadar yönlendirilmeyen öğrencilerin okul yaşamına negatif duygu ve düşüncelerle, ön yargılarla adım atmalarıdır. Günümüzde eğitim ile bireyin doğuştan sahip olduğu güç ve

yeteneklerinin ortaya çıkarılması ve gelişiminin desteklenmesi ile toplumsal yapıdaki sosyalleşme, başarı ve mutluluk durumlarının desteklenerek toplumun refahını desteklemek hedeflenmektedir (Aracı, 2006).

Dünya’da Uygulanan İlkokul Eğitimi Programları

Amerika’da ilköğretimin temel hedefi 6-12 yaşarasındaki çocukların total gelişimlerini gerçekleştirmelerine yardımcı olmak, bilgi, beceri ve öğrenme açısından eşverişli koşullar sağlanarak, öğrencilere pozitif tutumlar edindirmektir. Bu aşamada devlet veya ücretli tüm okullardaki sistemin ve ders planının özdeşliğine özen gösterilir. 6 yıllık olan temel eğitim modeli ise en çok olan okul biçimidir. (Elementary veya Primary School)modelidir. Okullaşma oranı %99’dur (Demirel, 2000).

A.B.D. Eğitim Sisteminde Genel Eğitim Felsefesi ve Ders Sistemi:Amerika Birleşik Devletleri'nde şuanda da devam eden eğitim felsefesi ve eğitim sistemi öğrencilere sert bir ders programı içeriği ve kalıbıyla bir kitaba ayrıca öğretmenin söylem ve otoritesine dayalı bilgilerin ezberletilmeyip bundan ziyade, bağımsız şekilde bilgiye ulaşma yöntemlerinin benimsetilmesine ve araştırmanın huy olarak edinilmesine önem vermektedir. Öğrenciyi soru sormaya yöneltmeden bildiğini okuyan öğretmen, ya da öğretmeni ses çıkarmadan dinleyip yalnız soru yöneltildiğinde öğretmenin aktardıklarını ya da kitap ezberlerini yineleyen öğrenci modeli uygun görülmemektedir. Öte taraftan öğrencinin erken yaşta tekbir konuda uzmanlaşmasından ziyade olabildiğince çok ve farklı konuda ders görerek ve araştırmalarıyla zengin bilgi ile yeni bir kültür zenginliği kazanmasına, geniş ve sağduyulu perspektif kazanabilmesine önem verilmektedir. Bu amaca hizmet eden bir programdan geçmiş bireyin olguları daha sağlıklı ele alabileceğine, değişen şartlara zorlanmadan adapte olabileceğine, yeniliklerin takipçisi olabileceğine, oluşabilecek ve hatta iş yaşantısında her gün karşı karşıya gelebileceği olası sorunlara kolaylıkla çözüm üretebileceğine inanılmaktadır. Amerikan okullarında öğrencilere bir ders yılı kapsamında ayrılan derslerin sayısı doğal olarak Türkiye'dekilerden azdır. Öğrencilerin tüm gelişim alanlarının desteklenmesi ile farklı yönlerinin gelişebilmesi için ders dışı sosyal etkinliklere, faaliyetlere zaman ayırmalarına büyük önem verilmektedir. Ders dışı faaliyetleri olamayan, antisosyal, merak duygusu taşımayan, sportif faaliyetlerde yer almayan, kültürel uğraşlar edinmeyen öğrenci modeli istenmemektedir. Öğrencilerin spor, satranç, müzik, tiyatro, resim, fotoğrafçılık, dans,

bilimsel araştırma vs. gibi etkinliklerde yer almaları desteklenmektedir. Özellikle bu ders dışı etkinliklerin üniversitelere girişte etkili ve burs kazanımında önemli bir faktördür. Uzmanlığı gerektiren ileri düzey ve fazla detaylı bilgiler ise o konuya ilgilenen öğrencilere ek derslerle kazandırılmaktadır. Aynı zamanda detayların meslek içi kurslar,seminerler ve verilecek iş başı eğitimleri ile daha kısa sürede ve daha verimli, kolay öğrenmeyi sağlayacağı öngörülmektedir (Güçlü ve Bayrakçı, 2004).

Çin’de, ilkokul eğitimi, 5 ya da 6 yıllık eğitim programını kapsıyor. 5 yıllık eğitim programı %35’lik toplam kaydı, 6 yıllık olan eğitim programının da %65 kaydı var. Öğrencilerin %98’inin ön ortokula kayıt yaptırdığı gözlemleniyor. 9 yıllık zorunlu eğitimin kapsamı içerisinde İlk okul ve Orta okul eğitim dönemi yer almaktadır. 1986’da yayınlanan “Çin Halk Cumhuriyeti’nin Zorunlu Eğitim Kanunu”ndan beri 9 yıllık zorunlu eğitim birçok aşamada uygulanmış ve önemli bir ilerleme kat edilmiştir. 2002 istatistiki verilerine bakıldığında, ilkokul aşamasındaki çocukların kesin kayıt oranı %98.58 ve ön ortaokula devam eden ilkokul mezunlarının oranı ise %97.02’yi bulmuştur. (mesleki olanlar da dâhil) İlkokul ve ortaokulun okul dönemleri iki dönem şeklindedir. İlkokulların dönemlik eğitim ve öğretimi 38 haftalık öğretim aralığını içine alan ve 13 haftalık tatilleri kapsamaktadır. 1993 sonbaharında, ilkokullar ve ortaokullar “Tam Zamanlı Pilot İlkokullar ve Ortaokullar için Öğretim Müfredatı”nı hayata geçirmiş bu müfredat konuların düzenleme ve özetlerini kapmaktadır. Bu müfredata göre, konular iki bölüme ayrılıyor: devlet ayarlı konular ve yerel gerçeklerden oluşan ve ihtiyaçlardan doğan taşra yönetim otoritelerinin hazırladığı yerel hazırlanmış konulardır. 1999’da, Milli Eğitim Bakanlığı 21.yy için temel eğitimin yeni müfredat sisteminin içeriğini tasarlamaya başlar ve bu doğrultuda 6 yaşına ulaşan bir çocuk ilkokula başlamalı fakat ortamın uygun olmadığının düşünüldüğü durumlarda ise ilkokula başlama yaşı 7 yaşına kadar esnetilebilmelidir. 1986’da İstatistik kurumu temel gereksinimlerin karşılanması, giderilmesine yönelik, bütün ülkede okul ders kitaplarının hazırlanması ve üretilmesini ayrıştıran bir politika izlenmiştir. Uygun şartlar sağlanan yerlerde, bölgesel eğitim bölümleri, enstitüler, uzmanlar, akademisyenler ve öğretmenler 9 yıllık zorunlu eğitim müfredatına uygun içerikle hazırlanan ilkokul ve ortaokullarda işlenecek konuları kapsamına alan ders kitapları oluşturulmaları için isteklendirilmiştir. Özetle, farklı ve ihtiyaçlara yönelik içerikte hazırlanan ders kitapları, tek tip ve tüm ülkede okutulması

zorunlu kılınan ders kitaplarının okutulmasının önüne geçerek radikal bir değişimle, birbiriyle yarışacak ders kitapları; Başarılı, büyüme ve gelişmeye ciddi oranda destek olacaktır. Ek olarak, öğretmenler için birçok referans ve el kitabı, sınıf içi kullanımlara ve ödev yapma amacına yönelik gösterimli kitapçıklar, okul kullanımı amacıyla atlas, duvar grafikleri, slâytlar ve ses görüntü malzemeleri okul kitaplarını bütünlemeye yönelik oluşturuluyor. Okullardaki kullanıma yönelik birçok bilgisayar yazılım parçaları üretiliyor. Özel eğitim öğrencilerine yönelik ders kaynakları, özel eğitimin gelişim gereksinimlerine yönelik oluştulmaktadır (Devlet Eğitim Komisyonu tarafından). Yerli renklerden ve çiçeklerden oluşan birçok tamamlayıcı öğretim materyalleri, malzemeleri yerel ekonomik ve kültürel gelişim gereksinimlerine cevap verebilme amacıyla üretildi. Ders kitaplarının ve diğer öğretim materyallerinin kalitesini onaylamak için, Çin’de ders kitaplarını kontrolden, sınavdan geçirecek ve onayını sağlayabilecek bir sistem yapılandırıldı. İlk ve ortaokulların kapsamında yer alan, okutulan zorunlu konuların tüm kitapları basımından önce ideolojik içeriği, bilimsel tabiatı ve sınıfta öğretime uygunluğu yönünden Devlet Kitaplarınca sınava tabi tutulur ve Onay Komitesi tarafından onay verilir. Onaylanan kitapların yerel eğitim bölümleri tarafından kullanımına müsaade edilir. Diğer bir taraftan, yerel figürleri olan bütünleyici öğretim malzemeleri ilgili ildeki taşrada Okul Kitabı İnceleme ve Onay Komitesince soruşturulur ve onaylanır (Sezgin, 2008).

İngiltere’de ilköğretim kademesi 5-11 yaşlar arasındaki 6 yıllık zaman dilimini içine almaktadır. Bu altı yıllık zaman diliminin ilk iki yılı (5-7 yaş) ilköğretimin ilk aşamasını (Infant Schools), sonraki dört yılı ise (8-11 yaş) ikinci aşamasından (Junior Schools) oluşturmaktadır. İngiltere’de ilköğretim okullarındaki ders yılı süresi ortalama 38 hafta (190 gün), ortalama olarak yaz tatili süresi ise altı haftalık zaman diliminden oluşmaktadır. Yaz tatili haricinde iki hafta Noel tatili ve iki hafta da bahar tatili (paskalya tatili) mevcuttur. Yani İngiltere’de uzun bir yaz tatilinden ziyade belli aralıklarla eğitim yılına yayılmış kısa tatil aralıkları vardır. Öğretim yılı bazı okullarda altı, bazı okullarda ise üç veya dört dönemden oluşmaktadır. Okul dönemlerine ve tatil zamanlarına yerel eğitim otoriteleri ve okulların yönetim kademeleri tarafından, bağımsız okullardaysa direkt okulların kendisi tarafından karar alınmaktadır. Yine haftalık ders saatleri için de tek sabit standart olmamakla beraber, eğitim bakanlığı

tarafından birinci eğitim basamağı için ortalama 21 ve ikinci eğitim basamağı için de ortalama 23,5 ders saatinin uygun olduğu düşünülüp önerilmektedir. Fakat bu konuda son söz ve karar mercileri okulların yetkisindedir. 1988 yılından itibaren İngiltere’de ilköğretim seviyesindeki öğrencilerin değerlendirilmesi amacıyla ulusal seviyede sınavlar yapılmaktadır. 1. ve 2. eğitim kademelerinin sonunda yani 7 ve 11 yaş aralıklarında öğrenciler İngilizce, matematik ve fen bilgisi derslerinden sınavlara tabi tutulurlar. Bu sınavlarla öğrencilerin istenilen hedeflere erişme seviyeleri belirlenir ve hükümet tarafından her bir okul için puan tabloları açıklanır. 2. eğitim basamağını bitiren öğrenciler 11+ adlı bir sınava tabi tutulurlar ve bu sınavın neticeleri doğrultusunda ortaöğretimde akademik, teknik veya modern okullara yönlendirilirler (Varol ve İmamoğlu, 2014).

Japonya’da ilkokul eğitimine, 1 Nisana kadar 6 yaşını bitiren her çocuk 6 yıllık eğitime başlamak zorundadır, bu eğitim zorunludur. Öğrenciler devlet ilkokullarına sınavsız, özel okullara ise sınavla kabul edilmektedir. Japonya’da öğretim yılı 1 Nisan’da başlamakta ve 31 Mart’ta son bulmaktadır. Eğitim-öğretim faaliyetleri Nisan-Temmuz ortası, Eylül – Aralık sonu ve Ocak- Mart sonu zaman dilimlerinden oluşan toplam 3 dönemde uygulanmaktadır. Türk Eğitim Sisteminde ise eğitim Eylül ayında başlamakta ve Ocak ayının sonlarında bitmekle birlikte dersler 2 dönem şeklinde uygulanmaktadır. Japonya’da 210 gün eğitim yapılmaktadır. Fakat bu zaman dilimi içerisine festivaller ve sosyal etkinlikler için ayrılmış olan 30 günlük zaman dilimi dahil değildir (Yılda toplam 240 gün). Tam gün eğitim yapılmaktadır. Eğitim sabah 8.30’da başlamakta, 15.30’da son bulmaktadır. Dersler 45 dakikalık zaman aralığından oluşur. Okul 5,5 gündür (cumartesi yarım gün). Japonya’da devlet ilkokullarının çoğunda önlük, üniforma yer almamaktadır; ancak okulların birbirlerinden ayırt edilebilmeleri açısından öğrencilerin şapka veya sembol bulundurulmaları gerekmektedir. Japonya’da ilkokulların %98’inde devlet tarafından karşılanan öğlen yemeği verilmektedir. Japonya’da okulların %90’ında jimnastik salonu, %75’inde yüzme havuzu mevcuttur. Japonyada okullarda eğitim hedefli Japon Televizyon Kurumu (Nippon Hosa Kyokai) tarafından hazırlanmış radyo ve televizyon sistemi vardır ve sınıfların çoğunluk kısmında bilgisayar ve internet erişimi sağlanmaktadır. Japonya’da yıllık ders saati sayıları sınıflara göre değişkenlik göstermektedir. Nitekim birinci sınıfta 750, ikinci

sınıfta 910, üçüncü sınıfta 980, son üç sınıfta ise 1015 saat ders işlenmektedir. çocuklar 1. sınıfta çocuklar birkaç çin karakteri ile beraber 48 karakter ile okuma ve yazmayı öğrenmekte; devam eden yıllarda ise ortalama her yıl 200 karakter öğrenmektedirler. 9 yıl olan zorunlu eğitim hayatı sonunda çocuklar hemen hemen 2000 karakteri kullanmaktadırlar. Bu oran bir adet gazeteyi okuyabilecek kadardır. Özetle Japonya’da çocuklar vakitlerinin yüzde yirmibeşini Japon dilini iyi öğrenmek ve iyi kullanmak için ayırmaktadırlar. Özel yayın evleri tarafından basılıp yayımlanan ders kaynak kitapları Eğitim Bakanlığınca detaylı ve iyi bir incelemeden geçtikten sonra ancak okullarda kullanımına izin verilmektedir. Okullar yayınlanmış olan listeden okutacakları ders kitaplarına kendileri karar vermektedir. Ders kitapları tüm okullarda (ulusal-özel) ücretsiz olarak dağıtılmakta ve çocukların kişisel malları olmaktadır. Japonya’da bir eğitim öğretim yılında üç ara tatili vardır. Bunlardan ilki yaz tatili olup 22 Temmuz ile 31 Ağustos tarih aralığıdır. İkincisi güz tatili olarak 25 Aralık ile 7 Ocak tarih aralığıdır. Sonuncusu da bahar tatili olup 22 Mart ile 1 Nisan tarih aralığıdır. Japon eğitim sisteminin ilk ve orta eğitim kademelerinin temelinde iki esas düşünce vardır. İlki, bütün çocukların kapasiteleri okulun eğitim programlarını algılayabilecek ve başarabilecekleri yönündedir. İkincisi ise işin detaylarına inmek, ilgi göstermek ve çalışkanlık çocuklarda olması gereken alışkanlıklardır. Bu iki ana düşünce bütün öğrencilere verilebilir. Bir üst sınıfa geçiş ders başarısı baz alınarak değil, otomatik olarak yapılmaktadır. Japon eğitim sisteminin akademik başarısı üzerinde Japon kültürünün dayanaklarından olan çok çalışma, azim ve sabır gibi özelliklerin etkisi mevcuttur. Japonya’da sınıflarda çocuklar “han” adı verilen 4-6 kişilik küçük ve karışık yetenek gruplarına bölünerek birlikte ödev hazırlamakta ve bu ödevleri sunmaktadırlar. Burada asıl hedef görev, disiplin, sorumluluk ve ortak hareket edebilme yeteneklerini öğrencilere kazandırarak yerleştirebilmektir. Öğrenciler 3 kez karne almaktadırlar, karneler her bir eğitim dönemin sonunda verilmektedir.

Türkiye’de İlkokul Eğitim Programları

1921 yılında çıkarılan Teşkilât-ı Esasîye Kanunu ile ilkokulların 6 yıldan 4 yıla indirilmesi, dördüncü yıldan sonra bir yıl istek doğrultusunda öğretim yapılması ve yeni bir programın ihtiyaçlar dâhilinde hazırlanması kararlaştırılmış ancak bu kararlar uygulanamamıştır (Gelişli, 2005).

1919–1922 yılları arasında süren Kurtuluş Savaşı ile birlikte millî ve tarihi özelliklere uygun bir kültür anlayışı içinde yeni bir eğitim yapısına ihtiyaç duyularak cumhuriyet insanı tipi oluşturma düşüncesi ortaya çıkarılmıştır (Akyüz, 2003). Ancak köyden kente yapılan göç ve teknolojik alandaki gelişmeler, kırsal bölgelerdeki nüfusun hızla azalmasına, pek çok köy okulunun kapatılmasına sebep olmuştur. Bu nedenle her köye bir okul politikası yerine çok köye bir okul politikası uygulanmıştır. Ulaşım ve teknolojinin gelişme hızı mesafelerin kısalmasına yetmemiş, eğitime daha kolay ulaşma imkânında sıkıntılar yaşanmıştır (Ergun, 1998). Böylece toplumun isteklerine cevap verilememiş ilköğretim, 5 yıla indirilmiştir. Bazı köylerde ise 3 yıl olarak okutulmuştur.

1924 yılında “demokrasi sisteminde nasıl bir eğitim uygulanması ve demokratik bir topluma uygun öğretmen kadrosunun nasıl yetiştirileceği konusunda fikirlerini almak” (Ata, 2001) amacıyla Amerikalı Profesör John Dewey Türkiye’ye davet edilmiş ve Dewey Türkiye Maarifi Hakkında Rapor hazırlamıştır. Bu raporda ilköğretim sistemine yönelik görüş ve öneriler geliştirmiştir (Akyüz, 2003). Bu öneriler arasında, eğitim programlarının ülkenin çeşitli yerlerinde yerel ihtiyaçlara uyacak şekilde ve uygulama ağırlıklı yapılması yer almaktadır. Bunun yanı sıra yabancı ülkelerde yayınlanmış eğitimle ilgili eserlerin ve gelişmiş okulların eğitim programlarından faydalanılması gerektiğini de belirten Dewey, eğitim programlarına, uygulandığı yer ve zamana bağlı olarak pratik ve yararlı bilgilerin eklenebileceğini belirtmiştir (Ata, 2001).

1924 yılında ise anayasa ile kadın erkek bütün Türk vatandaşları ilköğretimden geçmekle ödevlendirilmiş devlet okullarında eğitimin parasız olduğu hükme bağlanmıştır. Yine aynı yıl Atatürk Devrimlerinin en önemlilerinden biri olan Tevhid-i Tedrisat Kanunu kabul edilmiş bütün bilim ve eğitim kurumları Millî Eğitim Kurumlarına bağlanmıştır. 1926 yılında da Maarif Teşkilatına Dair Kanun (Eğitim Örgütüne İlişkin Kanun) kabul edilmiş ve köy okullarının öğrenim süresinin en az 3 yıl olduğu belirtilmiş eğitim sisteminin kapsamlı olarak örgütlemesi amaçlanmıştır (Akyüz, 2003).

1928 yılında Latin temelli yeni alfabenin kabul edilmesiyle ilkokullar ve millet mektepleri kurslarıyla yetişkinlere okuma yazma ve yurttaşlık bilgisi öğretme çabaları başlamıştır (Akyüz, 2003).

1933–1934 yıllarında Türkiye’de Amerikan Heyeti geniş çapta incelemeler yapmış ve rapor yayınlamıştır. Hazırlanan Kemerrer Raporunda ülke çapında ilköğretimin nitelik ve nicelik olarak yetersiz olduğu, dolayısıyla mevcuttan azami istifade yoluna gidilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bunun için 3 sınıflı köy okullarının 5 sınıflı hâle getirilmesi, köy ve şehir ilkokullarında ihtiyaca göre farklı programların uygulanması ve daha fazla çocuğa eğitim imkânı vermek için bölge ilkokullarının kurulması gerektiğini belirtmişlerdir. Yine 1934 yılında ilköğretimle ilgili incelemelerde bulunmak üzere ülkeye gelen Dr. Berly Parker da İlk Tahsil Hakkındaki Rapor’unda da aynı duruma benzer ifadelerle yer vermiş eğitim süresinin 3 yıl gibi kısa da olsa yaygınlaştırılması ve mevcut eğitim kapasiteden olabildiğince yetenekli çocukların faydalanabilmesini sağlamak açısından öğrencinin seçimi yoluna gidilmesi gerektiği yönünde önerilerde bulunmuştur (Akkutay, 1996).

Bu raporların ardından 1940’lı yıllarda temel eğitime devam edenlerin sayısında artış görüldüğü gibi temel eğitim ikinci kademeye olan talep de artmıştır. Ancak Türer’in (1998) de belirttiği gibi, 1945’li yıllardan itibaren Türkiye’nin içine girdiği dışa açılma, sanayileşme ve demokratikleşme süreci ilköğretimi geliştirme sürecini geri planda bırakmıştır. Ancak yine de zorunlu eğitim süresinin uzatılması fikri üzerinde yoğunlaşmalar başlamış, hükümet programlarında, kalkınma planlarında ve şûralarda sık sık sistem değişikliği açısından tartışmalar yapılmıştır. Örneğin; 1946 yılında yapılan Üçüncü Millî Eğitim Şûrası’nda zorunlu öğrenim süresinin 8 yıla yükseltilmesi önerilmiştir.

1961 yılında kabul edilen anayasa ile ilköğretimin tüm vatandaşlar için zorunlu olduğu ve devlet okullarında ücretsiz olduğu yinelenmişse de ancak ilköğretimin süresi ve kapsadığı yaşlar belirtilmemiştir. Altunya’nın (2003) da belirttiği gibi, bu durum yasa koyucuya esneklik sağlamış ülke genelinde sekiz yıllık zorunlu temel eğitim öneriden öteye geçememiştir.

Aynı yıl çıkarılan 222 Sayılı İEK ile ülkede ilköğretimle ilgili olarak, ilköğretimin görevleri, açılması, kapanması, öğrenime ara verilecek tarihler, kayıt ve kabul, okula devam, okulların arsa, arazi, okul yapımı ve donatım işleri, ilköğretimin gelir, gider ve planlamasıyla ilgili hükümlere yer verilmiştir. Bu yönüyle kanun, ilköğretimi bütünüyle kapsayan modern eğitim ve öğretim görüşüne uygun bir yapıya kavuşmuştur. Ayrıca kanunda, zorunlu öğrenim süresinin 7–14 yaşları arasında ve 8 yıl olduğu belirtilmiştir. Bu öğrenimin 5 yılının ilkokulda, geri kalan 3 yılının da tamamlayıcı kurs ve sınıflarda görülmesinin zorunlu olduğu ve ilköğretimin "temel eğitim" olarak adlandırılacağı ilk kez bu kanunda belirtilmiştir. Ancak yine kanunun getirdiği temel eğitim, 5 yıllık ilkokul olarak uygulanmış, sekiz yıllık zorunlu temel eğitim pilot uygulamaların ötesine geçememiştir. Bu durum araştırmada sekiz yıllık zorunlu temel eğitim teması altında ayrıca ele alınmıştır (Başaran, 1982).

Zorunlu eğitim denildiğinde akla gelen ilköğretimde 1970’li yıllarda; bölgeler arası eşitsizlikler nedeniyle faydalanma oranı az olmakla birlikte kız öğrenciler daha dezavantajlı olmuştur. Bu dönemde ilköğretimin niteliği gereken düzeyde değildir ve ilköğretime ayrılan yatırım ödenekleri ile araç–gereçler az, derslik maliyetleri ise fazladır. Okul sayıları yetersiz, öğretmen dağılımı ise dengesizdir (MEBf, 1994). Bunun için mektupla öğretim yoluyla öğretmen yetiştirilme politikası uygulanmış ülke geneline dengeli bir şekilde öğretmen dağılımı sağlanmaya çalışılmıştır. Ancak bu defa öğretmen yetiştirmede nitelik sorunu gündeme gelmiştir. Özellikle köylerde öğretim süresi azdır ve birden fazla sınıf birleştirilerek eğitim verilmektedir. Ortalama sınıf mevcudu ellinin üzerindedir. 5 yıllık öğretimi sınıfta kalmadan bitirme oranı ise %60’tır (1971–1972 öğretim yılı için). Geri kalan %40’lık oran ya okuldan ayrılmakta ya da sınıfta kalmaktadır. İlköğretim programlarında ise ansiklopedik bilgiye gereğinden çok yer verilmiştir (DPT, 1979).

1980’lerde kentlere doğru yaşanan yoğun göç sonucu eğitime duyulan ihtiyaç ve istekler artmaya başlamış sınıflar gittikçe kalabalık hâle gelmiş, öğretmen başına düşen öğrenci sayıları artmıştır (DPT, 1979). Dolayısıyla bu durum öğretimin kalitesini düşürmüştür. Bunun yanı sıra bölgeler arası tutarsızlık ve dengesizliğin olması sebebiyle de ikili öğretim ve birleştirilmiş sınıf uygulamalarına devam edilmiştir. İkili öğretimin okul

süresinin kısaltılarak çok erken veya geç saatlerde eğitim yapılması bu dönemde eğitimin kalitesini etkileyen önemli sorunları arasındadır.

1990'lı yıllarda da iç göç nedeniyle öğrencisizlikten okulların kapanması, okul çağındaki çocukların bir bölümünün okul dışında olması, ders kitaplarının yetersiz olması, derslerin gerçek yaşamdan kopuk olması, modern öğretim yöntemlerinin uygulanmaması, okul binalarının, dersliklerin, kitaplık ve spor salonları gibi eğitim ortamlarının yetersiz olması gibi sorunlar yaşanmıştır. Zorunlu eğitim süresi hâlâ 5 yıl ve sınıf tekrarı çok fazladır. Ayrıca öğretmen yetiştirmede sıkıntıların sürmesi nedeniyle yüksek öğretim diplomasına sahip ve birkaç aylık öğretmen sertifikası olan, başka yerde iş bulamayanlar öğretmenliğe atanmış ve bu duruma rağmen öğretmen açığı kapanmamış hizmet içi eğitim vermede de sıkıntılar devam etmiştir. 2000'li yıllarda ise öğretmen, eğitim yöneticiliği ve uzmanlığı yetiştirmede yetersizlik, teftiş ve denetim eksikliği, program geliştirmede istikrarsızlık, eğitim araçlarının yetersizliği, taşınmalı ve birleştirilmiş sınıf uygulamalarının devam etmesi hizmet içi eğitimlerin az olması, kalabalık sınıf uygulaması gibi sorunlar devam etmiştir. Yine kamu kaynak tahsislerinin düşük kalması, özel kesim yatırımlarının yetersiz olması yaşanan sorunlardandır. Ayrıca fiziki altyapı ve insan gücü eksikliklerinin giderilememesi de eğitimin kalitesinin düşmesinde etkili olmuştur. Yeni teknolojilerin kullanılması ve yaygınlaştırılmasında yeterli gelişme gerçekleştirilememiştir. Bilgisayarlı eğitime geçilmişse de yaygınlaştırılmasında sıkıntılar yaşanmıştır (Bilasa, 2012).

İlkokul Eğitiminin Önemi, Kazanımları ve Temel İlkeleri

İlkokul, çocuk için büyüdüğü aile ortamının haricinde yepyeni bir sosyal çevre olarak ifade edilmektedir. Okul, hem kendi başına bir toplum, hem de toplumun bir parçası olmaktadır. Toplum yaşantısına uyum sağlayabilmek için gereken bilgi, beceri ve tavırların gelişmesine ve edinilmesine dayanan öğrenme koşullarını sağlamak bir bakıma ilkokul düzeyindeki eğitimin bir amacıdır. Çocuğun hayatında önemli bir yer teşkil eden ve okul hayatının zorunlu ilk basamağını oluşturan ilkokulda çocuğun okula uyumu, okulla tanışması, okul kurallarını benimsemesi, sorumluluklarını yerine getirme davranışını edinmesi, arkadaşlarıyla olumlu ilişkiler içerisinde olması gibi faktörlerin takip edilmesinde aile bireylerin desteği önem arz etmektedir (Gökgöz, 2014).

İlkokul eğitiminin kazanımları Türk Millî Eğitiminin amaç ve ilkeleri doğrultusunda;
Öğrencilerin ilgi ve kabiliyetlerini geliştirerek öğrencileri yaşama ve üst öğrenime hazırlamak,

Öğrencileri, çevresiyle barışık, iyi ilişkiler geliştirebilen, topluma ve etrafına katma değeri sağlayabilen, iyi niyetli, paylaşımcı, ilkel, ve mutlu bireyler olarak yetiştirmek,

Öğrencilerin kişisel gelişimlerine, toplumsal, kültürel, eğitsel faaliyetlerle millî değerlerimizi özümsemelerine ve aktarmalarına etki etmek,

Öğrencilere toplumun ve aynı zamanda kişisel sorunları anlama ve bu problemlere çözüm olabilecek fikirleri edindirebilme alışkanlığı kazandırmak,

Öğrencilere, bulundukları toplumun bir ferdi olarak; ailesinin, çevresinin ve kendi sağlığının korunabilmesi için bilim temelli olmayan veriler yerine bilimsel geçerliliği olan bilgilerle karar alabilmesi ve bunu yaşam biçimi olarak benimsemesi alışkanlığı edindirmek,

Öğrencilerin maharetlerini ve zihinsel çabalarını bütünleştirerek çok boyutlu gelişmelerine imkan sağlamak,

Öğrencilerin özgüvenli, sistemli ve analitik düşünen, müteşebbis, sistemli çalışma huyu edinmiş, sanatsal duyuları ve üretkenlikleri, yaratıcılıkları gelişmiş, yeni ve son teknolojileri etkin kullanabilen bireyler olarak yetiştirmek,

Öğrencilerin ilgi duydukları alanların ve kişilik özelliklerinin meydana çıkmasına yardımcı olmak, meslekleri anlatmak, ilgi duydukları ve tercih etmek istedikleri mesleğe elverişli okul ve kurumlara yönlertmek,

Doğa sevgisi, tanıma ve koruma bilinci, bu bilincin aksinin insan faktörünün doğaya etkilerinin ne sonuçlar doğurabileceğinin, bu sonuçların kendisine ve topluma ne derece etki edebileceğinin. doğa dostu olarak her koşulda çevreyi ve doğayı koruma bilincini kazandırmak,

Öğrencilere, bilgiye ulaşmak için bilgi yüklemekten ziyade gereken metod ve becerileri kazandırmak, akıl ve yaratıcı düşünme becerilerini orataya çıkarmalarını sağlayacak yöntemleri öğretmek ,

Çocukların, duygu sevgi ve bildirişimin desteklediği reel öğrenme platformlarında fikri ustalıklarını kazanmalarına, yaratıcı gizil güçlerini meydana çıkarmalarına ve kullanmalarına olanak sağlamak,

Çocukların şahsi veya toplumsal ortak araç-gereci, kaynakları, materyalleri ve vakitlerini randımanlı, etkili kullanmalarını, okuma hazzı ve alışkanlığı edinmelerine olanak sunmak, ilköğretim kurumlarının hedefidir.

İlkokullarda verilecek eğitimin şekli, Ağustos 2003 tarih ve 2551 sayılı Tebliğler Dergisinde yer alan Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim ve Öğretim Çalışmalarının Yürütülmesine İlişkin Yönerge'nin Madde 14'ünde şu şekilde belirtilmektedir:

Madde 14-Eğitim-öğretim çalışmalarının plânlanmasına ilişkin ortak hükümler şunlardır:

Yurt dışı ve yurt içinde bakanlığımız bünyesindeki her tür ve düzeyde, eğitim öğretim kurumları, bütün okullar bu yönergede yer alan esasları uygular.

Her öğretmen talep edildiğinde ünitelendirilmiş yıllık plân ve günlük ders plânını okul müdürü ile denetleme yetkisine sahip kişilere göstermek mecburiyetindedir.

Bu yönerge ve esaslara öğretmenlerin çalışmalarında riayet edip etmediklerini okul müdürleri denetler.

Ünitelendirilmiş yıllık plân ve günlük ders plânları, okulun yöneticileri, zümre öğretmenleri, şube öğretmenleri ve ders öğretmenleri tarafından oluşturulur. Günlük plânların tek tip olması mecburiyeti yoktur. Farklı eğitim teorilerine uygun plânlar oluşturulabilir. Okul idaresi bu iş birliğinin yapılabilmesi için olması gereken plânlamayı ve görevlendirmeleri yapar.

Her eğitim-öğretim yılının bitiminde ünitelendirilmiş yıllık plân ve günlük ders plânları; okul idarecileri, zümre öğretmenleri, şube öğretmenleri ve ders öğretmenin bulunacağı bir toplantıda değerlendirilir. Okul idarecileri tarafından tutanakla kararlaştırılan plânlama çalışmalarında tespit edilen noksanların ve hataların bir sonraki eğitim-öğretim yılında tekrarlanmaması amacıyla gerek duyulan tedbirler alınır.

Ayrıca, ünitelendirilmiş yıllık plân ve ders plânları, programlar, plânlama çalışmaları ve gerçekleştirilen hazırlıklar müfettişlerce uygulanan denetimlerde ele alınır ve değerlendirilir. İlkokullarda eğitim İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde belirtilen hükümlere göre yapılmaktadır. İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin bu konuyla ilgili maddeleri bu konuda açıklayıcıdır. Bu maddeler Ek 4'te belirtilmiştir. İlkokulda alınan ilk temel eğitimde uygulanması gereken kazanımlar için gerekli olan hazırlıklar Milli Eğitim Bakanlığının Ağustos 2003/2551 sayılı Tebliğler Dergisinin Eğitim ve Öğretim Çalışmalarının Plânlı Gerçekleştirilebilmesine İlişkin Yönergede belirtildiği şekilde yapılmaktadır.

Ünitelendirilmiş yıllık plânlar ve öğretmen kılavuz kitaplarda belirtilen kazanımlar ve etkinlikler doğrultusunda ilkokul çalışmaları yapılmaktadır. Ayrıca ilkokul sınıflarında normal gelişim özelliklerine sahip öğrenciler için ünitelendirilmiş yıllık plânlara göre etkinlikler uygulanırken, özel eğitime gereksinim duyan kaynaştırma öğrencileri için bireysel eğitim programı uygulanmaktadır (Gökgöz, 2014).

İlkokul Eğitimindeki Hareket ve Oyun Eğitiminin Yeri ve Önemi.

Oyun ve fiziki etkinlikler çocukların bütüncül eğitiminde mühim bir potansiyeli barındırmak ile birlikte fiziksel, duygusal, sosyal, zihinsel vb. yönlerini geliştirme ve bunlara beraber sağlığını daha iyi noktaya taşıma fırsatlarını elde etmektedir. Bu hedefle çocuklara ilkokul döneminden başlayan, oyun ve fiziki etkinliklere düzenli katılımı huy ettirme ve bunların sayesinde bilgi birikimini elde etme, genel eğitimin önemli amaçlarından kabul edilmektedir. İlkokul düzeyinde, oyun ve fiziki etkinliklere katılımdan özellikle hareket yetkinliği ve canlı, hareketli ve sağlıklı yaşam tarzı alışkanlıklarının temelinin atılması beklenmektedir.

Hareket yetkinliği bünyesinde üç temel faktör öne plana çıkmaktadır.

Temel hareket becerileri diye adlandırılan, çocuğun bulunduğu bir noktadan başka bir noktaya geçiş yaparken, hareket halindeyken veya bulunduğu yerde vücut dengesini sağlarken ve herhangi bir objeyi kontrol ederken olması gereken hareket becerileridir. Bu becerilerin gelişimi vücudun hareket potansiyelini daha etkili yönetmesine olanak sağlamaktadır.

Hareket yetkinliği, içindeki hareket becerileri ile ilgili kavramların öğrenilmesidir. Bu kavramların öğrenilmesi, öğrencinin vücudunun nasıl hareket ettiğini anlaması, algılaması ve buna ilişik bilgi birikimini değerlendirebilmesi yönünden mühimdir.

Uygun strateji ve taktikleri geliştirme. uygulama becerileride önem arz etmektedir. Bahsi geçen stratejiler ve taktikler diye kast edilen öğrencinin oyun ve fiziki etkinliklerde daha aktif ve etkili olabilmek için problem çözme yetilerini kullanarak, şahsı veya takımı için en uygun yöntemleri bularak karar verebilmesi ve etkinlikler sırasında kullanabilmesidir.

Bu becerilerin ilkokul seviyesinde değernedirilmeye başlanmasındaki gaye, ilerleyen zamanda ortaokul ve lise zamanlarında, gelişen hareket becerileriyle beraber, hızla önemi artan daha karışık oyun stratejileri ve taktikleri için bir temel oluşturmaktır.

Son zamanlarda insan sağlığının korunması ve geliştirilmesinde erken yaşta uygulanmaya başlanan oyun ve fiziki etkinliğin önemi hızla daha net olmaktadır. Öğrencilerin sağlıklarını muhafaza edebilmeleri için gün içerisinde en az bir saat oyun ve fiziki etkinliklerde yer almaya gereksinim duydukları bilimsel çalışmalarda desteklenmektedir. Bu noktada öğrencilerin oyun ve fiziki etkinliklere hevesle, sistemli ve düzneli katılım alışkanlığı edinmeleri ve yerleştirmeleri mühimdir. Düzenli katılım için önemli faktörlerden olan, öğrencinin oyun ve fiziki etkinlikler içerisinde yer alırken eğlenmesi ve bu katılımın kendisine sağladığı yararları nesnel olarak anlaması ve gözlemlemesidir. Bu nedenle, hareketli ve sağlıklı yaşam kavramları ve ilkelerinin çocuklar tarafından algılanabilmesi, bu algıyı yaşamlarına aktararak uygulamaları açısından oyun ve fiziki etkinlik çok önemli bir araçtır. Oyun ve danslarla ilgili kültürel mirasımız da hareketli hayatın önemli boyutlarından bir tanesidir. Öğrenciler tarafından bu mirasın algılanabilmesi ve yaşama aktarılması, özellikle Milli bayramlar/belirli gün ve haftaların kutlamalarında uygulanabilmesi genel eğitim amaçlarımıza ulaşabilmede önemli bir destekleme unsuru olacaktır.

Oyun ve fiziki etkinliklerin hareket yetkinliği, hareketli ve sağlıklı yaşam alışkanlıklarına etki aşamasında göz ardı edilememesi gereken bir diğer boyut, öğrencilerin hayati becerileri adı verilen kişisel, sosyal ve düşünsel becerilerini

geliştirme amacıyla yarattığı eğitim şanslarıdır. Bunlar arasında kendini tanıma, bireysel ve sosyal, toplumsal sorumluluk, adil oyun, gruba ait olma ve çalışma, iletişim, gözlem, hedef belirleme, uygulama, değerlendirme, yansıtma vb. beceriler olarak adlandırılabilir.

Oyun ve fiziki etkinlikler dersini alan ve ilkokuldan mezun olan çocukların aşağıdaki hedeflere ulaşmaları beklenmektedir;

✓ Temel ve birleştirilmiş hareket becerilerini, basit kurallı oyun ve fiziki etkinliklerde etkili ve özgüvenle uygular; Öğrenciler oyun ve fiziki etkinliklere katılım neticesinde temel hareket becerileri olarak adlandırılan yürüme, koşma, atlama, yuvarlanma vb. yer değiştirirerek gerçekleştirilen hareketleri; eğilme, esnetme, dönme, ağırlık aktarımı vb. dengeleme hareketleri; atma, tutma, yakalama, top sürme vb. nesne kontrolü hareketleri oyun ve fiziki etkinlikler bünyesinde uygun formda (hareketin uygun biyomekanik formu) uygulanabilir duruma gelmelidir. Temel hareket becerilerinin gelişimi vücudun yaşamda daha etkili ve verimli kullanılmasına olanak vermektedir ve genel sağlık durumunu olumlu yönde etkilemektedir. Bu hareketler öğrencilerin gelecekteki yaşamlarına aktaracakları, daha karmaşık oyun ve sporların da hareket temellerini atmaktadır. Bu nedenlerle hareket becerilerinin etkili ve güvenli uygulanabilmesi ilkokul çağındaki çocukların gelişimleri açısından önemli bir yere sahiptir.

Hareket becerileri ile ilgili kavramları kullanır; Öğrenciler temel hareket becerilerini yaşamlarına aktarırken bu becerilerle ilgili “vücut farkındalığı” (vücut kısımları ve bunların yapabileceği hareketler vb.), “alan (mekan) farkındalığı” (şahsi alan ve genel alan), hareketin niteliği ile ilgili olan “efor” (süratli-yavaş, güçlü-zayıf, serbest-mecburi vb.) ve kendi vücudunun kısımları, diğer kişi ve nesnelerle olan “hareket ilişkileri” kavramlarını öğrenmeli ve yerinde uygulamalıdır (Şekil 2a-b)5. Bu bilgi birikimi öğrencilerin hayatlarında oyun, spor ve diğer fiziki etkinliklere katılım sağlarken kavramları doğru ve yerinde kullanmalarına imkan verecektir. Ayrıca, farklı iletişim araçları ile bu konularda kendilerine aktarılan bilgileri daha iyi algılayabilmelerine yardımcı olacaktır.

Oyun ve hareket stratejilerini/taktiklerini uygular; Oyun ve fiziki etkinliklerde istenen sonucu edinebilmek için önemli oranda etkinliğe özgü farklı “stratejiler ve taktiklerin” (yöntemlerin) kullanılmasını gerektirmektedir. Bu bir elim sende oyununda ebelenmemek için çocuğun etkinlik alanındaki kaçabileceği alanları tespit ederek bu alanları değerlendirmesi veya ebeleyen çocuğun rakiplerin boş alanları kullanmasına engel olmak için stratejiler üretmesi; nesne kontrolü olması gereken bir oyunda nesneyi rakibin en zor karşılayacağı bir açığa yönlendirmesi; takımla veya bireysel olarak bir alanı savunmak veya atağa geçmek için stratejiler ve taktikler geliştirmesi olabilir. Öğrencilerin oyuna, etkinliğe özgü yöntem, stratejiler ve taktikleri geliştirmeleri güçlü bir problem çözme alıştırmasıdır. Bu nedenle, öğrencinin hareket yetkinliğindeki gelişim ile beraber zihinsel gelişimine önemli yardım sağlar. Yaşamda karşı karşıya kaldıkları birbirine yakın problemlere çözüm üretebilmelerine ve daha etkili olmalarına olanak sağlar.

Sağlığını korumak ve sağlığını geliştirmek, iyileştirmek için oyun ve fiziki etkinlik kavramlarını ve ilkelerini açıklar; sistemli fiziksel etkinliğin bireyin zindeliğine (sağlığın fiziksel, duygusal, sosyal, zihinsel vb. boyutları) önemli olumlu katkıları mevcuttur. Bundan dolayı öğrenciler, fiziksel etkinliğin sağlık için sistemli katılım, fiziksel uygunluk (vücut kompozisyonu, kalp dolaşım sistemi dayanıklılığı, kas gücü ve dayanıklılığı, esneklik), beslenme, hijyen, spor giysileri ve güvenlik konularındaki kavramlarını öğrenmelidirler. Özellikle fiziksel uygunluğun geliştirilmesinde önemli olan haftalık fiziksel etkinlik sıklığı, şiddeti, süresi ve etkinlik tipi konularındaki ilkelerin çocuklar tarafından kavranması ve bunları yaşamlarına doğru bir biçimde aktarmalarına uygulamalarına yardımcı olacaktır.

Sağlıklı olmak ve sağlığını geliştirmek için oyun ve fiziki etkinliklere istekli/düzenli olarak katılır; Çocukların sağlıklı olabilmeleri ve sağlıklarını koruyabilmeleri, iyileştirmeleri için fiziksel etkinliklere düzenli olarak her gün en az 1, haftanın hergünü katılmaları önerilmektedir. Katılım sağlayacakları bu Bir saatlik etkinliğin ise en az 20 dakikalık kısmının kalp ritminde artışa sebep olacak ve nefes alıp vermenin hızlandığı orta ve yüksek şiddette oyun ve fiziki etkinlikler barındırması çocuklarda fiziksel uygunluğun gelişimini destekleyecektir. Bu sebeple oyun ve fiziki etkinlik dersine

katılım sağlayan öğrenciler, haftanın her günü düzenli olarak, hedeflenen zaman ve şiddette oyun ve fiziki etkinliklere katılma alışkanlığı edinmelidirler. Bu katılım sırasında sağlıklı beslenme, temizlik alışkanlıkları (hijyen), güvenlik riski oluşturmıyan davranışlar ve oyun ve fiziki etkinliğe uygun spor kıyafeti seçmeleri için desteklenmelidirler.

Oyun ve fiziki etkinlik dersinde, kültürel birikimimiz ve değerlerimizle ilgili aşğıdaki iki amaca ulaşılır. Kültürümüze ve farklı kültürlere özgü geleneksel oyunları ve dansları tanır, uygular. Milli bayramlar/belirli gün ve haftalara ait kutlamalara isteyerek katılım sağlar. Öğrencilerin kendi kültürümüze ait geleneksel oyunları ve halk dansları tanınması, kültürümüz kapsamında gelişmiş bu etkinliklerin gelecek nesillere etkili bir şekilde aktarımı kadar, bu kültürü yaşamlarında kullanarak önemli eğitsel faydalar kazanmalarına katkı sağlayacaktır. Oyun ve dans terciğinde çocuk yaşadığı yöreye ait olanlara öncelik tanınmalıdır. farklı kültürlere özgü oyun ve dansları öğrenmeleri de, çeşitli kültürleri oyun ve dans yolu ile anlamalarına olanak sağlayacaktır. Oyun ve fiziki etkinlik derslerinde farklı kültürler ve ülkelere özgü özellikler incelirken bu kültürlere özgü oyun ve dansların özellikle kullanımıası önemlidir. Milli bayramlar/belirli gün ve haftalara ait kutlamalarda Oyun ve fiziki etkinliklerin önemli bir görevi vardır. Kültürümüze özgü manevi değerlerin daha iyi anlaşılabilmesi yaşama aktarılmasına olanak sağlaması için öğrencilerin bu özel günlerin önemini ortaya koyabilen oyun ve fiziksel etkinlikler hazırlayarak katılım sağlamaları önemli katkı sağlayacaktır. Bu etkinlik ve kutlamalara örnek olarak ise Atatürk'ün Türk çocuklarına armağan ettiğı milli bayramımız olan 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramını, kendi hazırladıkları halk dansları, yaratıcı dans ile kutlamalarıdır.

Oyun ve fiziki etkinliklerde kendini tanıma, başa çıkma, kişisel sorumluluk, öz güven ve zaman yönetimi becerilerini geliştirir; Oyun ve fiziki etkinliklere katılımın önemli faydalarından bir tanesi ise öğrencilerin etkinliklere katılımları esnasında kendini tanıma/farketme, uyum/başa çıkma, bireysel sorumluluk, kendine güven ve zaman yönetimi konularında güçlü öz değerlendirme fırsatlarına sahip olmalarıdır. Oyun ve fiziki etkinlikler içinde sınanan ve geliştirilen bu özelliklerin, hayatın tamamında ve her alanına aktarılması sözkonusudur. Bundan dolayı öğrencilerin zihinsel, duyuşsal ve

devinişsel bütün özellikleri, bu becerilerin geliştirilmesi için kullanılmalıdır. Öğrenciler bireysel gelişimleri ile oyun ve fiziki etkinliklerdeki yetkinlikleri arasındaki ilişkinin farkına varmalıdırlar.

Oyun ve fiziki etkinliklerde iletişim becerileri, işbirliği, adil oyun, sosyal sorumluluk, liderlik, doğaya duyarlık ve farklılıklara saygı özelliklerini geliştirir; Oyun ve fiziki etkinliklere katılırken çevreyle uyum geliştirilmesi öncelikli amaçlardandır. Öğrencilerin iletişim, işbirliği, adil oyun (fair play), sosyal sorumluluk, liderlik, farklılıklara, başkalarına ve doğaya saygı geliştirmeleri bu kapsam dahilindedir. Oyun ve fiziki etkinliklere katılırken bu özelliklere dikka edilerek, çocuğun gereksinimleri doğrultusunda ilgili özelliklerini sınavacakları ve geliştirecekleri olanaklar yaratmalıdır.

Oyun ve fiziki etkinliklerdeki deneyimlerini problem çözme, hedef belirleme, plan yapma vb. süreçlerde kullanır; Oyun ve fiziki etkinliklerde öğrencilere problem çözme, eleştirel ve yaratıcı düşünme becerilerini kullanarak gözlem yapma, hedef belirleme, planlama, uygulama, bilgi işleme, değerlendirme ve yansıtma yapma imkanları yaratılmalıdır. Öğrencinin, kendisinin ve başkalarının hareket becerilerinin yanı sıra aktif ve sağlıklı yaşam alışkanlıklarını gözleyerek, kendisi için uygun hedefler belirleme ve plan yapma özellikleri geliştirilmelidir. Öğrencinin, kendisinin veya arkadaşlarının hareket becerilerini fiziksel etkinlik kartlarındaki “öğrenme anahtarı” ölçütleriyle gözlemesi; günlük katıldığı oyun ve fiziki etkinliklerin süresinin ve çeşidinin kaydını tutması; topladığı verilerden hareket ederek kendisinin ve başkalarının oyun ve fiziksel etkinlik ihtiyaçlarını belirlemesi, ihtiyaçlar doğrultusunda hedef koyarak plan yapması, uygulaması; uygulama sonucunda ortaya çıkan değişimlerin kaydını tutması (örneğin esneklik gelişimi, kas dayanıklılığı vb); verileri işlemesi (örneğin dakikada yapabildiği mekik hareketindeki değişimi belirlemesi), değerlendirmesi ve yansıtma yapması bu sürece örnek olarak verilebilir.

İlkokul Eğitiminin Çocukların Gelişimine Etkisi.

Türkiye’de eğitim sisteminin esas temelini oluşturan ilkokul dönemi, çocuğun eğitim ile tanışmaya başladığı ve ilk problemlerin başladığı bir dönemdir. Bu nedenle çözüm önerilerinin hemen hayata geçirilmesi gerekmektedir. Bu problemlere örneklendirecek

olursak; öğrencilerin okula uyum problemi, öğretmenin davranışları öğrenci üzerinde bıraktığı olumsuz etkiler, öğrencilerin keşfedilmemiş yeteneklerinin araştırılması, fiziksel ve zihinsel açıdan yönlendirilmeyen öğrencilerin okula gelirken olumsuz duygu ve düşüncelerle dolu bir kafa ile gelmeleridir. Günümüzde eğitimden beklentiler, bireylerin genetikten gelen gizli güçlerini ve kişisel yeteneklerini ortaya çıkaran, ortaya çıkan yeteneklerinin en üst seviyeye getirilmesi ve toplum içerisinde sosyalleşmiş bir birey olarak, başarılı ve mutlu kişiler olmalarını sağlamaktır (Aracı, 2006).

Zihinsel Gelişimine Etkisi.

İlkokul çağında çocuklar öğrenmek, üretmek isteği çok fazla olmakla beraber, öğretmene ve ebeveynine düşen görev ise bu isteği en iyi biçimde çocuğun yararına gelecek şekilde değerlendirmeye çalışmalıdırlar. Bunun için çocukların ilgilerini çekecek renkli ve kolay izlenebilen materyaller alarak, çocukların bunları kullanması sağlanmalıdır. Çocuklar tarafından üretilen eserleri beğenmek ve ödüllendirmek ise anne babanın görevleri arasındadır. İlkokul çağındaki çocuklar, konuşmaya, tekrarlamaya çok meraklı olmasına rağmen yazmaya ilgi ve merakları daha az olmaktadır. Bu nedenle sınıfta öğretmenin, evde anne babanın sık sık söz hakkı geldiğinde konuşmaları ve söz hakkı beklmeleri hususunda çocuklara ikazda bulunması gerekmektedir. Yoğun geçen bir iş gününün sonunda çocuğunuzun anlattıklarını dinlemek hayli güç olabilir fakat gösterilecek çabayla ona zaman ayırmak gerekmektedir. Ona ayıracağınız yarım saat bile, çocuğun ihtiyaç duyduğu ilgi gereksinimini karşılamaya yetebilmektedir. İlkokul çağındaki çocuklar şikayet etmeyi çok severler. Bu onların moral (ahlaki) gelişimde uygulanan kuralların katı bir biçimde algılamalarından kaynaklı olmaktadır. Öğretmenlerinin veya ebeveynlerinin dikkatlerini üzerine çekmek yada kıskançlık gibi nedenlerle bu davranışı göstermektedir. Fakat gerçekten de sıkıntıları olabileceğini ve sonuçta da sebebi ne olursa olsun, ailesinden destek istediğinin bir göstergesi de olabilmektedir. Bu durumlar da çocuğu çok fazla ödüllendirmek, çocuklarda şikayet etmeyi genel bir davranış kalıbı haline getirmesine yol açabilmektedir. İlkokul çağındaki çocukların somut düşünme döneminde oldukları için, çoğunlukla görerek ve yaparak öğrenmektedirler. Bu nedenle onlara söylenen sözlerden çok yaptığınız davranışların önemli olmaktadır.

Derslerin ve belli yeteneklerin gelişmesinde cinsiyet farkları ilkökul çağında görülmeye başlamaktadır. Kızların okuma, yazma ve genelde sözel yeteneklerde; erkekler ise şekil - uzay ilişkileri ve mekanik yeteneklerde daha başarılı oldukları görülmektedir. Ancak çocuklara çok çeşitli verilecek eğitimlerle ilgi alanları çeşitlenmektedir. Bu nedenle kız ya da erkek çocuk ayrımı yapmaksızın eşit olanaklar ile eğitim vermek, çocukların seçimlerini kullanmalarına izin vermektedir. İlkokul çağındaki bilişsel yönden; çocuklar soyut düşünmeye, çeşitli seçenekleri görebilme ve hipotetik düşünme yönünden gelişmektedir. Soyut düşünme becerisinin kazanılması çocuk üzerinde çok yansıması olmaktadır. Çocukların sosyal ilişkilerinde çok yönlü ve felsefi bir bakış geliştirmektedirler. Fen bilimlerine olan ilgileri araştırma ve parçaları birleştirme konusunda heveslerinin arttığı, bilgisayar, matematik, fizik, kimya gibi konulara ilgi gösterdikleri görülmektedir. Ayrıca tarih, sosyoloji, felsefe gibi alanlarda düşünmekten hoşlanmaktadırlar. Yaratıcılık ve üretkenlikleri artmaya başlayarak deney yapmaktan ve doğa ile ilgili gözlemllemekten hoşlanmaktadırlar. Düşünme ve olayları algılama biçimleri gelişerek yetişkinlere yaklaşırlar ve onunla yaptığınız konuşmalar daha doyurucu ve geleceğe yansımaları olabilecek tarzda gelişmiştir.

Duygusal ve Sosyal Gelişimine Etkisi.

İlkokul döneminde çocuklar arkadaş seçiminde daha titiz olmaya başlamaktadırlar. Genelde 1-2 tane iyi ve sürekli arkadaşları olmaktadır ayrıca düşmanları da olmaktadır. Bu dönemde sırdaş olmak çok önemli olmakla beraber çok iyi sır sakladıkları söylenemez. Okul ortamında arkadaşlarının rolü büyük olmaktadır. Okulda arkadaş ilişkileri iyi gidiyorsa, okulu fazlasıyla severler ama arkadaş ilişkileri kötüyse okula gitmek istemeyebilir veya gönülsüz gitme durumu ortaya çıkabilmektedir. Bu zamanlarda öğretmene ve ebeveynlere görevler düşmektedir. Küçük grup oyunlarını sevmektedirler bu nedenle ilkökul müfredatında bulunan oyun ve fiziki etkinlikler dersi çok önemli olmaktadır.

Oyun ve fiziki etkinlik dersinde, kültürel birikimimiz ve değerlerimizle ilgili aşağıdaki iki amaca ulaşılır.

A.Kültürümüze ve başka kültürlere özgü geleneksel oyunları ve dansları tanır, uygular.

B. Milli bayramlar/belirli gün ve haftalarada düzenlene kutlamalara gönüllülükle katılır.

Öğrencilerin kültürümüze ait geleneksel oyunları ve dansları tanınması, kendi kültürümüz bünyesinde gelişmiş bu etkinliklerin gelecek nesillere etkili bir şekilde aktarımı kadar, bunları yaşamlarına aktararak önemli eğitsel faydalar kazanmalarına katkı sağlayacaktır. Çocuk oyun ve dans terciğinde yaşadığı yöreye özgü oyun ve danslara öncelik verilmelidir. Farklı kültürlerle özgü oyun ve dansları öğrenmeleri de, başka kültürleri oyun ve dans yolu ile tanımalarına ve anlamalarında etkili olacaktır. Özellikle, diğer derslerde farklı ülkeler/kültürler incelenirken bu kültürlerle ait oyun ve dansların oyun ve fiziki etkinlik derslerinde kullanılması önemlidir. Oyun ve fiziki etkinliklerin Milli bayramlar/belirli gün ve haftalara ait kutlamalarda önemli bir rolü vardır. Öğrencilerin bu etkinliklere günün önemini yansıtan oyun ve fiziki etkinlikler hazırlayarak katılmaları, kültürümüze ait değerlerin daha iyi anlaşılmasına ve yaşanmasına katkı sağlayacaktır. Atatürk'ün Türk çocuklarına armağan ettiği bayramımız olan 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramını, kendi hazırladıkları halk dansları, yaratıcı dans vb. etkinliklerle kutlamaları örnek olarak verilebilir.

Oyun ve fiziki etkinliklerde kendini tanıma, başa çıkma, bireysel sorumluluk, kendine güven ve zaman yönetimi becerilerini geliştirir. Oyun ve fiziki etkinliklerde yer almanın önemli faydalarından bir tanesi öğrencilerin etkinliklerde yer alması sayesinde kendini tanıma/farketme, uyum/başa çıkma, kişisel sorumluluk, özgüven ve zaman yönetimi konularında güçlü öz değerlendirme şansına sahip olmalarıdır. Oyun ve fiziki etkinlikler bünyesinde sınanan ve geliştirilen bu özelliklerin, yaşamın tamamında kullanılması sözkonusudur. Bu sebeple öğrencilerin zihinsel, duyuşsal ve devinişsel tüm özellikleri, bu becerilerin geliştirilmesi için kullanılmalıdır. Öğrenciler bireysel gelişimleri ile oyun ve fiziki etkinliklerdeki yetkinlikleri arasındaki ilişkinin farkına varmalıdırlar.

Oyun ve fiziki etkinliklerde iletişim becerileri, işbirliği, adil oyun, sosyal sorumluluk, liderlik, doğaya duyarlık ve farklılıklara saygı özelliklerini geliştirir. Çevreye uyum geliştirilmesi Oyun ve fiziki etkinliklere katılımın öncelikli amaçları arasındadır. Öğrencilerin iletişim, işbirliği, adil oyun (fair play), sosyal sorumluluk, liderlik, farklılıklara, başkalarına ve doğaya saygı geliştirmeleri bu kapsam içindedir. Oyun ve fiziki etkinliklere katılırken bu özellikler üzerinde durulmalı, çocuğun ihtiyaçları yönünde ilgili özelliklerini sınavacakları ve geliştirecekleri fırsatlar sunulmalıdır.

Oyun ve fiziki etkinliklerdeki deneyimlerini problem çözme, hedef belirleme, plan yapma vb. süreçlerde kullanır. Oyun ve fiziki etkinliklerde öğrencilere problem çözme, eleştirel ve yaratıcı düşünme becerilerini kullanarak gözlem yapma, hedef belirleme, planlama, uygulama, bilgi işleme, değerlendirme ve yansıtma yapma imkanları sunulmalıdır. Öğrencinin, hem kendisinin hemde diğer insanların sağlıklı alışkanlıkları ve hareket becerilerini inceleyerek kendine uygun amaçlar saptayabilme ve planlayıp uygulayabilme özellikleri geliştirilmelidir. Öğrencinin, kendisinin veya arkadaşlarının hareket becerilerini fiziksel etkinlik kartlarındaki “öğrenme anahtarı” ölçütleriyle gözlemesi; günlük yer aldığı oyun ve fiziki etkinliklerin süresinin ve çeşidini kayıt altına alması; edindiği verilerden hareket ederek kendisinin ve başkalarının oyun ve fiziksel etkinlik ihtiyaçlarını saptaması, ihtiyaçlar doğrultusunda hedef belirleyerek plan yapması, uygulaması; uygulama neticesinde ortaya çıkan değişimlerin kaydını tutması (örneğin esneklik gelişimi, kas dayanıklılığı vb); verileri işlemesi (örneğin dakikada uygulayabildiği mekik hareketindeki değişimi saptaması), değerlendirmesi ve yansıtma yapması bu süreçte örnek olarak gösterilebilir.

Dil Gelişimine Etkisi .

Ülkemizde ilkokul çağı 5 yaşında başlamaktadır. Beş yaşındaki bir çocuk, birlikte yaşadığı büyüklerinin kendisine davranış biçimlerini yada ona okunan hikâyeye kitaplarından edindiği davranış şekillerini model edinme davranışı orataya koymaktadır. Eğer ebeveynleri tarafından okunan kitaplar sayesinde, hemyaşıtlarına göre dile daha hâkim hem de daha olgun davranış sergilemekte ve özgüvenlerini artırmaktadır. Aileler çocuklarından dili daha düzgün kullanma beklentisi içeresinde olduklarından, öğretmenlerin de aynı beklentide olup sınıfta güvenli bir ortam oluşturma fırsatını yaratabilirler. Çocuklarda zengin birdil kapasitesi oluşturmak istedikleri için; öğretmenler öğrencilerinin evlerinde ebeveynleriyle olan bu okuma/anlatım süreçlerini nasıl uyguladıklarını, nasıl bir karşılıklı diyalog içerisinde olduklarını öğrendikleri takdirde, sınıfta da aynı uygulamalara devam edip çocuğa güvenli bir ortam sağladıkları gibi okul içinde öğrenmelerine katkıda da bulunmaktadır.

Bu alan da çalışma yapmış uzmanların görüşleri, “öğretmenlerin çocuklara kitap okumanın yararlı olmadığını andıkları” olmaktadır. Genelde öğretmenin müfredatı

yetiştirme endişesinden dolayı yalnızca kalem kağıt kullanarak, öğrencilerin gerekli olan konuları yazıp ödevlerini yapmaya teşvik etmeleri, aslında çocukların dil gelişiminin yanısıra sosyal gelişimlerini de etkileyen ayrıca kitap okuma gibi bir kültürel zenginlikten yoksun bırakılmalarına sebep olmaktadır. Kitapları dinlemek vesorulan soruları yanıtlamak çocukların hem bilgilerini artıracak hem de dil gelişimlerine katkı sağlarken okuma-yazma becerilerine ve aynı zamanda kitabın önemini anlayabilmesinde yardımcı olacaktır. Ebeveynlerin kitap okuyarak çocuklarına verdikleri dil dersleri, öğretmenlerin sınıflarda verdiği dil derslerine kıyaslandığı takdirde bir bakıma daha zengindir fakat bilinçli yapıyor olmalıdır.

İlkokullarda çocuk edebiyatı örneklerinin çocuklara yüksek sesle sınıf içerisinde okunması ve bu kitaplar üzerinde öğrencilerle yapılacak söyleşiler, öğrencilerin dile olan hakimiyetlerini artırdığı gibi ilerki çağlarda okumayla beraber aynı zamanda yazma becerilerine de katkıda bulunacaktır. Çocuklar bu eserleri dinlemekten de, okumaktan da son derece zevk duyarlar ve bu sayede doğal bir ortamda kelime hazineleri gelişecektir. Kelimeleri mekanik olarak yani anlamlarını ezber yoluyla öğrenme yerine, doğal kullanım biçimleriyle öğrenmeleri sağlanmış olacaktır. Bu durum ister ana dil dersleri için, ister yabancı dil dersleri için olsun, aynıdır. Dil gelişimi için Çocuklara öğrenmeleri gereken kelime listeleri vermek yerine hikâye okuma veya okutturma'nın daha etkili bir yöntem olduğu fikri hâkimdir.

Çocuk edebiyatı, çocuğun akademik anlamda gelişimine katkıda bulunurken aynı zamanda eleştirel düşünce yeteneğinin gelişmesinde sağlar. Hayatı daha yakından tanımaya fırsat veren çocuk edebiyatı çocuğun duygusal gelişimine de katkı sağlamaktadır. Gerek ana dili eğitimi sınıflarında gerek yabancı dil sınıflarında olsun, akademik yayınlarda konu ile ilgili olarak yer alan yazılar çocuk edebiyatının sınıf programları ile entegrasyonunun ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Çocuk edebiyatına okul müfredat programlarında yer verilmesinin gerekçeleri ise “dil öğrencinin bilişsel, sosyal ve duygusal gelişiminin merkezindedir ve tüm öğrenme alanlarında önemli rolü vardır.

Avrupa Birliğinin 2004 yılında karar aldığı eylem planında da belirtildiği üzere üye ülkelerde 2. dil eğitimine ilkokul birinci sınıf ya da anaokulundan başlanmaktadır (2012-2013 eğitim öğretim yılında uygulanmaya başlayan 4+4+4 eğitim reformu ile okula başlama yaşı 5'e (ilkokul 1. sınıf), yabancı dil öğrenmeye başlama yaşı da 6'ya (ilkokul 2. sınıf) inmiştir. Bu durumda bir önceki eğitim reformundan farklı olarak öğrencilerin yabancı dil öğrenimi 2. sınıftan itibaren başlayacaktır. Yeni eğitim reformu doğrultusunda uygulanacak olan yabancı dil eğitim sistemine kademeli olarak geçilecektir. Yukarıda da belirtildiği gibi bu yıl ilk defa uygulamaya başlanan 4+4+4 eğitim reformunu bu yıl ilkokula başlayan 1. sınıf öğrencilerini etkileyecek, özetle, bu öğrenciler ilk defa 2013-2014 eğitim öğretim yılında 2. sınıfa başlayacak öğrenciler olarak İngilizce öğrenmeye başlayacaklardır. Bu makalede yalnızca ilkokul'daki yani 2, 3. ve 4. sınıfta okuyan 6-8 yaş grubundaki öğrencilere yönelik izlençe ile ilgili öneriler yer almaktadır. Erken yaşta öğrencilere yönelik izlençe geliştirmede yaş grupları büyük önem taşıdığı için bu yazıda yalnızca bu yaş grubu üzerine odaklanılmaktadır.

Kısaca özetlemek gerekirse, 2012-2013 öğretim yılında uygulanmaya başlanan program ile ilgili dikkate alınması gereken konular şu şekilde sıralanabilir:

Öğrencilerin yaş gruplarına yönelik program geliştirme ve uygulama,

Yeni eğitim reformunda erken yaşta öğrencilere yabancı dil dersi verecek uzamnalığa ve formasyona sahip öğretmen yetiştirme,

Yeni program kapsamında 2. sınıftan itibaren yabancı dil öğrenmeye başlayacak olan öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik ders materyalleri geliştirme ve değerlendirme,

Yeni program kapsamında erken yaşta dil öğrenmeye başlayacak öğrencilere yönelik ölçme ve değerlendirme araçları geliştirme süreçleri.

21 Temmuz 2012 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğın 64. maddesinde *“İlkokullarda yabancı dil dersi ile din kültürü ve ahlak bilgisi dersinin alan öğretmenlerince okutulması esastır. Ancak, ihtiyacın alan öğretmenlerince karşılanamaması durumunda bu dersler, yüksek öğrenimlerini söz konusu alanlarda*

yapan sınıf öğretmenleri veya sınıf öğretmeni olup bu alanda hizmetiçi eğitim sertifikası almış öğretmenler tarafından ders değişimi yolu ile okutulabilir. Bunun da mümkün olmadığı durumlarda bu dersler sınıf öğretmenince okutulmaya devam edilir.” Buna göre ilkokullarda İngilizce derslerine 64. maddede nitelikleri belirtilmiş olan alan öğretmenleri girecek. İlgili alan/branş öğretmenlerinin bulunmadığı durumlarda söz konusu dilde yükseköğretime devam etmiş alan öğretmenleri, yani, Ortadoğu Teknik Üniversitesi ya da Boğaziçi Üniversitesi gibi öğretim dili İngilizce olan üniversitelerden mezun olmuş alan öğretmenleri veya ilgili alanda hizmet içi sertifikası almış öğretmenler girecektir.

Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 25.06.2012 tarih ve 69 sayılı kararı ile ilköğretim kurumları (ilkokul ve ortaokul) haftalık ders çizelgesinde değişiklik yapılmıştır.

İlköğretim kurumları (ilkokul ve ortaokul) haftalık ders çizelgesi 2012-2013 eğitim ve öğretim yılından itibaren birinci ve beşinci sınıflardan başlanmak üzere kademeli olarak uygulanmaya başlanmıştır. Bu değişiklikle birlikte ilkokul 2. sınıftan itibaren haftada iki saat yabancı dil dersi yer almıştır. 2013-2014 eğitim ve öğretim yılında ilk kez 2. sınıflarda yabancı dil dersi okutulmaya başlanmıştır. Şu anda mevcut uygulamada ilkokul 2. sınıf yabancı dil derslerini İngilizce öğretmenleri yürütmektedir.

Avrupa’da yabancı dil eğitime bakıldığında yabancı dil eğitime başlama yaşında farklılıklar görülmektedir. Bazı Avrupa ülkelerinde 2007 yılında zorunlu yabancı dil eğitime başlama yaşı Tablo 2.3’de belirtilmiştir.

Tablo 2.3 Bazı Avrupa ülkelerinde zorunlu yabancı dil eğitime başlama yaşı. (2007 Yılı)

Sıra No	Ülke	Zorunlu Yabancı Dil Eğitimi Başlama Yaşı
1	Almanya	8
2	Fransa	7
3	İtalya	6
4	Avusturya	6
5	Romanya	8
6	Finlandiya	7
7	Norveç	6
8	İspanya	8
9	Macaristan	9
10	Hollanda	10
11	Türkiye	10 (2013 Yılı:7)

Kaynak: Celkan, G., Çocuk Edebiyatı'nın Dil Eğitimi ve Öğretimi Açısından Önemi. Doğu Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 2013. Gazimagosa, KKTC.

Tablo 2.3 incelendiğinde, Avrupa ülkelerinde zorunlu yabancı dil eğitime başlama yaşının 6 ile 10 arasında değiştiği görülmektedir.

Fiziksel ve Psikomotor Gelişimine Etkisi.

Çocuklara okul çağlarında ve özellikle ilköğretim çağına beden eğitimi dersleri ile spor yapma ve oyun oynama alışkanlıkları kazandırılmazsa, ilerleyen yaşlarında boş zamanlarını değerlendirme ve genel sağlıkla ilgili aktivitelere katılmalarında problem yaşamaları kaçınılmaz olacaktır (Memiş ve Yıldırım, 2006).

İlkokul çağındaki çocuklar çok hareketli olmakla beraber enerjileri yüksek seviyededir. Bu enerjiyi çocuğun gelişimine olumlu olarak kullanılması çok önemlidir. Eğer yapılacak eğitim programında dikkate alınmazsa, ortaya rahatsız edici seviyede hareket halinde olma, kalem dişleme, tırnak yeme benzeri hareketler ortaya çıkmaktadır. İlkokullarda oyun ve fiziki etkinlikler dersini alarak ilköğretimden mezun olan öğrencilerin fiziki ve motor gelişimleri aşağıda verilmiştir.

Temel ve birleştirilmiş hareket becerilerini, basit kurallı oyun ve fiziki etkinliklerde etkili ve özgüvenle kullanır. Öğrenciler oyun ve fiziki etkinliklere katılım sonucunda temel hareket becerileri olarak isimlendirilen yürüme, koşma, atlama, yuvarlanma vb. yer değiştirirerek yapılan hareketleri; eğilme, esnetme, dönme, ağırlık aktarımı vb. dengeleme hareketleri; atma, tutma, yakalama, top sürme vb. nesne kontrolü hareketleri

oyun ve fiziki etkinlikler içinde uygun formda (hareketin uygun biyomekanik formu) kullanabilir duruma gelmelidir. Temel hareket becerilerinin gelişimi bedeninde yaşamda daha etkili ve verimli kullanılmasını sağlamaktadır ve genel sağlığı desteklemektedir. Bu hareketler öğrencilerin gelecekteki yaşamlarında kullanacakları daha karmaşık oyun ve sporların da hareket altyapısını oluşturmaktadır. İlkokul çağındaki çocukların sağlıklı gelişim sergileyebilmesinde hareket becerilerinin güvenli ve etkili kullanımı önemlidir.

Hareket becerileri ile ilgili kavramları kullanır. Öğrenciler temel hareket becerilerini uygularken bu becerilerle ilgili “vücut farkındalığı” (vücut bölümleri ve bunların yapabileceği hareketler vb.), “alan (mekan) farkındalığı” (kişisel alan ve genel alan), hareketin niteliği ile ilgili olan “efor” (hızlı-yavaş, güçlü-güçsüz, serbest-zorunlu vb.) ve kendi vücut bölümleri ve diğer kişi ve nesnelerle olan “hareket ilişkileri” kavramlarını öğrenmeli ve yerinde kullanmalıdır. Bu bilgi birikimi öğrencilerin yaşamlarında oyun, spor ve diğer fiziki etkinliklere katılırken kavramları doğru ve yerinde kullanmalarını sağlayacaktır. Ayrıca, farklı iletişim araçları ile bu konularda kendilerine aktarılan bilgileri daha iyi anlamalarına olanak sağlayacaktır.

Oyun ve hareket stratejilerini/taktiklerini kullanır. Oyun ve fiziki etkinliklerde istenen sonuca elde edebilmek önemli oranda etkinliğe özgü farklı “stratejiler ve taktiklerin” (yöntemlerin) kullanılmasını gerektirmektedir. Bu bir ebelemece oyununda ebelememek için çocuğun etkinlik alanındaki boş alanları görerek bu bölgeleri kullanması veya ebeleyen çocuğun diğerlerinin boş alanları kullanmasını engellemek için yöntemler geliştirmesi; nesne kontrolü gerektiren bir oyunda nesneyi rakibin en zor karşılayacağı bir alana göndermesi; takımla veya bireysel olarak bir alanı savunmak veya hücum etmek için stratejiler ve taktikler üretmesi olabilir. Öğrencilerin oyuna, etkinliğe özgü stratejiler ve taktikleri geliştirmeleri güçlü bir problem çözme çalışmasıdır. Bu nedenle, öğrencinin hareket gelişimi ile birlikte zihinsel gelişimine önemli katkılar sağlar. Yaşamda karşılaştıkları benzer problemleri çözmede daha etkili olmalarına yardımcı olur.

Sağlıklı olmak ve sağlığını geliştirmek için oyun ve fiziki etkinlik kavramlarını ve ilkelerini açıklar. Düzenli fiziksel etkinliğin bireyin zindeliğine (sağlığın fiziksel,

duygusal, sosyal, zihinsel vb. boyutları) önemli olumlu etkileri vardır. Bu nedenle öğrenciler, fiziksel etkinliğin sağlıkla ilgili düzenli katılım, fiziksel uygunluk (vücut kompozisyonu, kalp dolaşım sistemi dayanıklılığı, kas kuvveti ve dayanıklılığı, esneklik), beslenme, hijyen, spor kıyafeti ve güvenlik konularındaki kavramlarını öğrenmelidirler. Özellikle fiziksel uygunluğun geliştirilmesinde önemli olan haftalık fiziksel etkinlik sıklığı, şiddeti, süresi ve etkinlik tipi konularındaki ilkelerin çocuklar tarafından kavranması, yaşamlarında bunları doğru bir şekilde kullanmalarına yardımcı olacaktır.

İlkokul Eğitiminin Değerlendirilmesi.

Eğitimde önemli reformlara 2013 yılının sonunda yapılmaya başlanılmıştır. Bu kapsamda ilkokul eğitimin iyileştirilmesi ve fırsat eşitliğinin artırılması için her öğrenciye ders kitapları ücretsiz olarak verilmiştir. Hizmet içi eğitimlerle öğretmenlerin kalitesi artırılmaya çalışılmış ve yeni öğretmen alımlarıyla öğretmen eksikliği giderilerek öğretim kalitesinde artırılmaya gidilmiştir. İlkokullarda eğitim müfredatında değişimler yapılmış ve ders kitapları güncelleştirilerek, yeni öğretim metodların getirilmeye çalışılmıştır. Bu dönemde yapılan köklü ve önemli değişimlerden biri olan tüm öğrencilerin ders kitaplarına ücretsiz erişebilmesi, eğitimde fırsat eşitliği bakımından oldukça büyük bir adımdır. Ayrıca bu dönemde yapılan önemli bir diğer gelişme ise FATİH Projesi'dir. FATİH (Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) ismindeki bu proje her okula bilgisayar periyodu yerine her sınıfa bilgisayar dönemine geçmektir. Projede amaçlanan eğitim-öğretimde fırsat eşitliğinin sağlanması ve okullardaki kullanılan eğitim araçları teknolojilerinin iyileştirilmesidir. Bu amaçla bilişim teknolojileri araçlarının daha fazla duyu organlarına hitap edecek şekilde, derslerde etkin olarak kullanılması amacıyla okulöncesi, ilköğretim ve ortaöğretim okullarında 570.000 dersliğe LCD panelli tahta ve internet altyapısı sağlanması bulunmaktadır. Ayrıca öğretmenlerin yeni bilgi teknolojilerini kullanabilmesi için kapsamlı bir şekilde hizmet içi eğitim verilmiştir. Fatih Projesi içerisinde okullara yazılım ve donanım altyapısının sağlanması, eğitsel elektronik içeriğin sağlanması, öğretim programlarında etkin bilişsel teknoloji kullanımı, öğretmenlerin hizmet içi eğitimi, güvenli, bilinçli, ölçülebilir ve yönetilebilir bilgi teknolojileri kullanımının sağlanması (Selçuk, 2013). Dünyada teknolojinin gelişmesi, hayatımızdaki etkilerinden biriside eğitim alanında olmuştur. Yeni nesillere verilecek eğitimin modern bir şekilde

verilebilmesi için gelişen teknolojinin daha etkin bir şekilde eğitim içerisinde kullanılmasının gerekliliğini ortaya çıkarmıştır.

2.4.3. Okul Öncesi Eğitim Dönemi

Okul öncesi eğitim kurumları 1739 sayılı kanunun 21. maddesine göre, bağımsız olan anaokulları olarak kurulabilmekte ve bununla birlikte gerekli görüldüğünde ilköğretim okullarına bağlı olan anasınıfları şeklinde veya ilgili olan diğer öğretim kurumlarına bağlı olarak uygulama sınıfları şeklinde de açılabilir. Okul öncesi eğitim kurumları şu şekildedir: 0-36 aylık çocuklara eğitim ve bakım veren kurumlar olan kreşler, 36-72 aylık çocuklara eğitim veren ve bağımsız okullar olan anaokulları, 60-72 aylık çocuklara eğitim veren ve örgün eğitim kurumlarına bağlı açılan ana sınıfları, 36-72 aylık çocuklara eğitim veren uygulama sınıfları, yabancı öğrencilere hizmet veren özel yabancı anaokulları, azınlık vatandaşların çocuklarına eğitim veren özel azınlık anaokullarıdır. Okul öncesi eğitim daha önceden belirtilmiş olsa da tekrar vurgulanması gereken önemli bir konudur. Çocukların bir anda okula başlamalarındansa öncesinde okula yönelik bir eğitim alarak hazırlanmaları okula uyum süreçlerinde ve ilerlemelerinde büyük katkı sağlayacaktır. Okul öncesi dönem çocuğun doğumundan ilkokula girişine yani aşağı yukarı altı yaşa kadar olan dönemi kapsamaktadır (Pınar, 2016)

Bu dönemi içine alan okul öncesi eğitim bazı kaynaklarda farklı şekilde tanımlanmaktadır: Aral ve diğerleri okul öncesi eğitimi “çocuğun doğduğu günden temel eğitime başladığı güne kadar geçen yılları kapsayan ve çocukların daha sonraki yaşamlarında önemli rol oynayan; bedensel, psikomotor, sosyal-duygusal, zihinsel ve dil gelişimlerinin büyük ölçüde tamamlandığı, kişiliğin şekillendiği, ailelerde ve kurumlarda verilen eğitim süreci” olarak ifade etmişlerdir. Yılmaz okulöncesi eğitimi "0-72 ay çocukların tüm gelişimlerini, toplumun kültürel değerleri doğrultusunda yönlendiren, duygularının gelişimini ve algılama gücünü artırarak akıl yürütme sürecinde ona yardımcı olan ve yaratıcılığını geliştiren, kendini ifade etmesini ve öz denetimlerini kazanmasını sağlayan, çocukları ilköğretime hazırlayan sistemli bir eğitim süreci" olarak tanımlamaktadır (Düzgün, 2014).

14. Milli Eğitim Şurasında okul öncesi eğitimi “ 0 – 72 aylık grubundaki çocukların gelişim düzeylerine ve bireysel özelliklerine uygun, zengin uyarıcı ve çevre imkanları sağlayan, onların bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişmelerini destekleyen, onları toplumun kültürel değerleri doğrultusunda en iyi biçimde yönlendiren ve ilköğretime hazırlayan, temel eğitim bütünlüğü içerisinde yer alan bir eğitim süreci” olarak tanımlanmıştır. Senemoğlu okul öncesi eğitimi "çevresini merak eden, öğrenmeye ve düşünmeye güdülenmiş çocuğun bu özelliklerini yönetme, teşvik etme ve geliştirme gibi çok önemli bir görevi üstlenen bir eğitim süreci" olarak tanımlamaktadır. Çeşitli kaynaklara göre okul öncesi eğitiminin tanımı farklı olsa da bazı ortak noktalar bulunmaktadır. Bu noktalar göz önüne alındığında; Okul öncesi eğitim;

Çocuğun doğumundan 6 yaşına kadar olan süreçte,

Çocuğun tüm gelişim alanlarını desteklemeye yönelik olarak, gelişimsel özellikleri ve bireysel farklılıkları göz önünde bulundurmaya çalışılan

Çocuğun potansiyelini ortaya çıkarmasını, geliştirmesini, kendini ifade etmesini sağlamayı hedefleyen,

İlköğretime hazırlığı sağlayan,

Çocuğun içinde bulunduğu toplumun kültürel değerlerini tanımasını ve benimsemesini sağlayan,

Çocuğa uyarıcı bir çevre imkânı sunan,

Bir eğitim kurumunda, ailede ya da alternatif programlarda verilen sistemli ve planlı bir eğitim süreci olarak ifade edilmektedir (Düzgün, 2014).

Dünya’da Uygulanan Okul Öncesi Eğitim Programları.

Amerika’da okul öncesi eğitimi, genelde doğumdan sekiz yaşa kadar geçen süre olarak tanımlanmaktadır. Okul öncesi eğitiminin gerekliliğinin yaygın şekilde kabul görmesi sebebiyle, Goals 2000’de belirtilen ilk ulusal hedef, doğrudan okul öncesi eğitime odaklanmış ve “2000 yılına kadar Amerika’da bütün çocukların okula öğrenmeye hazır olarak başlamaları” hedeflenmiştir. Her aşamada daha olgun ve yetenekli çocuğa ulaşabilmek amaçlanmıştır. Bu konuda yapılan çeşitli düzenlemeler ile çocukların anaokullarına kabulü ve yerleştirilmesi için uygulanan testler, anaokuluna başlama yaşının yükseltilmesi, anaokulu ve ilkokul arasına bir geçiş yılı eklenmesi vb. gibi

uygulanan müfredatlar uygulanmaya başlanmıştır. Okul öncesi eğitimde gelinen son nokta olarak ülkedeki erken çocukluk eğitimi programlarının temel odağı olan çocuklara uyum sağlaması için, müfredatın ve okulların nasıl değiştirilebilecekleri tartışılmaktadır (Düzgün, 2014).

Amerika’da ulusal uygulanan tek bir müfredat programı olmadığı için genel amaçları içeren bir kontrol listesi hazırlanmıştır. Buna göre anaokullarının amaçları:

Fiziksel/ Motor Gelişim: Çocukların fiziksel ve motor gelişimine yardımcı olacak açık hava oyunları ve araç gereçleri, psikomotor gelişimine yönelik hareket çalışmaları, yazmak için gerekli olan küçük kasların gelişimi.

Bilişsel Gelişim: Sayıları, sembolleri, mekan ilişkilerini anlama, temel yazma becerileri, sosyal dünya bilgisi (ilişki, toplum, aile), okuma-yazma alışımı, fotoğraf tarif etme, tahmin etme, tarif edici ip uçlarını tanıma.

Dil Becerisi Gelişimi: İletişim becerisi, konuşma becerisi, sözcük dağarcığının gelişimi, düşüncelerini sözcüklerle ifade etme.

Duygusal ve Sosyal Gelişim: Duygularla başa çıkma ve ilişkilerinde ifade edebilme, kendini grup içinde idare edebilme.

Yaratıcılık: Resim, müzik ve ritim gelişimi.

Bireysel Farkındalık: Gündelik yaşam becerisi, Yemek, Giyinme, Tuvalet alışkanlığı, Güvenli ve güvensiz ortamları tanıma, Adres yada telefon gibi kişisel bilgilere sahip olma olarak belirlenmiştir. Amerika’da çocukların eğitimin merkezinde zihinsel ve motor gelişimin bulunmaktadır (Düzgün, 2014).

Almanya’da okulöncesi eğitim 3–6 yaş aralığındaki çocukların eğitim gördüğü anaokulları ve anasınıflarını kapsamaktadır. Bu eğitim tamamen isteğe bağlı olmakla birlikte zorunluluk yoktur. Almanya'daki anasınıfları ilkokullarla organizasyon olarak bağlantılıdır ve her bir eyalete ait Kültür bakanlığına tabidirler. Anaokulları için ilgili eyaletlerin Sosyal İşler Bakanları sorumludurlar, sadece Bavyera ve Aşağı Saksonya'da

Kültür Bakanlığına tabidir. Almanya’da okulöncesi eğitimin amacı, çocukları beden, zihin ve sosyal yetenekler açısından bir bütün olarak geliştirmek; onları kişilik bütünlüğüne eriştirmeye çalışmaktır. Okulöncesi eğitim, kamuya ait ve özel sektör tarafından verilir. Öğretmenler kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olarak istihdam edilmektedir. Onların ücretleri devlet, yerel yönetimler, kilise, vakıf ve öğrenci velileri tarafından karşılanmaktadır. Okulöncesi eğitim kurumları çalışma zamanları yarım gün ya da tam zamanlıdır. Daha çok oyunla öğrenme teşvik edilmektedir. Çocukların bedensel ve zihinsel yeteneklerinin geliştirilmesi oyunla ve çocuklara uygun uğraşlarla teşvik edilerek onların toplumun yaşamına, daha açık bir ifadeyle düzenli günlük hayata uyum sağlamaları hedeflenmektedir. Almanya’da okul öncesi eğitim kurumları dört grupta toplanmaktadır (Düzgün, 2014). Bunlar;

1. Kreşler (Krippen): 6 hafta ve 1 yaş arasındaki bebekleri (Liegekrippen) ve 2-3 yaşları arasındaki çocukların devam ettiği (Laukrippen) okullardır. Çocuklara bakım hizmeti sunmaktadırlar.
2. Anaokulları (Kindergarten): 3-6 yaşlar arasındaki çocuklara yarım veya tam günlük, aile eğitimini destekleyici nitelikte eğitim veren kurumlardır.
3. Anasınıfları (Schulkindergarten): İlkokula hazırlanmasını sağlamak amacıyla 6 yaşını doldurmuş çocukların devam ettiği okullardır. İlkokula başlarken okula başlama olgunluğuna erişmemiş olan ve okula başladıktan sonra ilk iki aylık sürede öğretmenin gözlemlerine dayalı olarak henüz beklenen olgunluğa ulaşamayan çocuklar bu anaokullarına devam etmektedir.
4. Özel anaokulları (Sonderkindergarten): Fiziksel ve zihinsel engelli olan çocukların devam ettiği genellikle özel sektör tarafından desteklenen kurumlardır. Bu kurumların %70’i şahıs, yardım kurumları veya çocuk ve gençlere destek kuruluşları tarafından işletilmektedir. Bunların %30’u ise hükümet tarafından desteklenen, özel ve kamu anaokullarına ve yasal düzenlemelere sahip, devlet tarafından denetlenen okullardır.

Almanya’da standart eğitim programı yoktur. Frobel ve Montessori’nin yaklaşım ve materyalleri kullanılmaktadır. Oyun sayesinde çocuk iç dünyasını sergiler. “Oyun

araçları”, Alman eğitiminde halen önemlidir. Montessori’nin materyalleri, öğretici materyaller olarak kullanılmaktadır (Düzgün, 2014).

Fransa’da okulöncesi eğitimi 2-5 yaşları arasındaki çocuklar içindir. Okulun ilk günü itibariyle 2 yaşına giren çocuklar eğer yer varsa kreşlerin bebek sınıfına kayıttaydırabilirler. Sosyal yetersizlikleri olan bölgelerde bu tür okullara daha çok yer verilmeye çalışılmaktadır. Üç yaşından itibaren çocukların bu okullara kaydı amaçlanır, ama ailelerin onayı esastır. Okulöncesi eğitimin amacı, çocukların iletişimsel, bedensel, sanatsal becerilerinin ve öğrenme yeteneklerinin geliştirilmesi; onların sosyalleşmelerini ve ileriki okul yaşamına hazırlanmalarını sağlamaktır. Anaokulu, ders alanlarına veya ders saatlerine bölünmüş bir programa sahip değildir. Fransa’da Türkiye’den farklı olarak teneffüs uygulaması mevcuttur. Anaokullarında teneffüs süreleri her yarım günde 15-30 dakika arasında değişmektedir. Öğrenciler ders sırasında olduğu gibi teneffüs zamanındada gözetim altında olurlar. Fransa’da dille ifadeye öncelik verilir. Anaokulunda yazı yazma öğrenimi başlar. Hazırlık sınıfından itibaren yerel ve yabancı dil eğitimi, küçük gruptan itibaren ise bilgisayar eğitimi başlar. Her sınıfta bir uzman kişi; öğretmen veya eğitmen bulunmaktadır. Bu sınıflarda öğretmenlik yapacak kişilerin 3 yıllık bir yüksek öğrenimi tamamladıktan sonra bir yılda öğretmen yetiştirme kurumlarında hazırlık okumaları şartı vardır. Bu okulların amacı çocuğun gelişimini sağlayıp onu ilkokula göndermektir. Çocuk anaokulunda toplumda yaşamayı, konuşmayı, dilini düzeltmeyi, en azından yazıya başlangıç yapmayı öğrenir. Anaokulları olumsuz çevrelerden gelen çocukların topluma kazandırılmasında da çok büyük bir öneme sahiptir (Düzgün, 2014).

İngiltere’de okul öncesi eğitim, zorunlu olarak değil isteğe göre, 3 aylıktan 3 yaşına kadar olan çocukların devam ettiği, özel ve gönüllü sektörlere bağlı olan okulların şartları çok geniştir ve aileler ücret öderler. 3 yaşından 5 yaşına kadar olan çocukların yeri ise eyalet yönetimindeki anaokulları ve ilköğretim bünyesindeki sınıflar ve yine gönüllü ve özel kuruluşlardan oluşmaktadır. Devlet, önceki yıllardan daha fazla, erken çocukluk eğitimi ve çocuk koruma-gözetme görevini, gönüllü ve özel sektör temsilcileriyle eşgüdüm içerisinde geliştirme amacına yönelik düzenlemeler yapmaktadır. İngiltere’de okul öncesi eğitim çocuk yuvaları, anaokulu, ilkokul içinde

anasınıfları, kabul sınıfları, gündüz bakımevleri, çocuk bakıcıları, nanny'ler, okulöncesi oyun grupları, birleşik anaokulları ve ebeveyn ve küçük çocuk grupları aracılığıyla gerçekleşmektedir.

Çocuk Yuvaları: Okul öncesi eğitim temeli ders konuları olan bir program değil, oyunun öğrenmenin temelini oluşturduğu inancı, anlayışı üzerine kurulmuş, iyi düzenlenmiş bir okul öncesi eğitimi yerinde mekan ve değişik oyun malzemesi bulunmaktadır.

Anaokulu: Bu kurumlar herkese açıktır, ancak bazı kurumlarda usul ve kabul konusunda farklılıklar gözlenmektedir. Anaokulları müdür tarafından yönetilir, hem anaokulları hem de “bünye dahilindeki sınıflarda” genellikle 3-4 yaş çocukları bulunur.

İlkokul İçinde Anasınıfları: İlkokul eğitiminin entegre bir parçası olarak 3-5 yaş çocuklarına yönelik ayrı sınıflardır. Öğretim süresi ilkokulundakiyle aynıdır, bu kurumlar, küçük çocuklara, 3-5 yaşa hitabeden müfredat ve sakin bir ortam sunar.

Kabul Sınıfları: Henüz zorunlu eğitim yaşının dışında olup ilkokulun 1. Sınıfında (kabul sınıfında) olan çocuklardır.

Gündüz Bakım Evleri: Gündüz bakım evleri tüm yıl boyunca genellikle 08:00 -18:00 saatleri arasında açıktır. Gündüz bakım evlerine 8-10 haftalıktan 5 yaşına kadar olan çocuklar devam eder, çocukların %10'u 1 yaşın altındadır. Bu merkezlerin sayısı azdır ve özel ihtiyacı olan çocuklara öncelik tanır, bu nedenle çalışan anneler özel kurumlara yönelmektedir.

Okul Öncesi Oyun Grupları: Özellikle annelerin çocuklarına oyun mekanı ve arkadaşı bulma isteğini karşılar, birçok genç anne bundan yararlanmıştır. Oyun grupları yerel makamlarca güvenlik ve sağlık koşulları açısından denetlenmektedir. Oyun gruplarına 2,5-4 yaş çocukları devam eder, ortalama bir oyun grubu 20-24 çocuktan oluşur. 3-5 yetişkin yönetimden sorumludur (Düzgün, 2014).

Japonya'da Okulöncesi eğitim; anaokulları (Yochien)3-5 yaş arası çocuklardan ve kreşlerden(Hoikusho) 0-5 yaş arası çocuklardan oluşmaktadır. Zorunlu değil fakat paralıdır. Japonya'da 1 Nisana kadar 6 yaşını dolduran her çocuk 6 yıllık ilkokula

başlamak zorundadır. Öğrenciler devlet ilkokullarına sınavsız, özel okullara ise sınavla alınmaktadır. Japonya’da öğretim yılı 1 Nisan’da başlamakta ve 31 Mart’ta sona ermektedir. Eğitim-öğretim faaliyetleri Nisan-Temmuz ortası, Eylül – Aralık sonu ve Ocak- Mart sonu olmak üzere toplam üç dönemden oluşmaktadır. Eğitim Sistemi öğrencileri okul öncesi eğitimden itibaren yarışmacı, sürekli daha iyiyi arayan ve standartları yüksek tutan bir bilinç çerçevesinde yetiştirmekte ve bu anlayışı tüm eğitim sistemine de yaymaktadır. Günümüz Japon Eğitim Sistemi’nin temel yapısı ve prensipleri 1947’de kabul edilen Temel Eğitim Kanunu ile belirlenmiştir. Eğitim politikalarının, müfredatın ve ders kitaplarının belirlenmesinden Bilim, Eğitim ve Kültür Bakanlığı sorumludur. Japonya’da eğitim kurumları ulusal, yerel ve özel olmak üzere 3 sınıftan oluşmaktadır. Ulusal okullar; Eğitim, Bilim ve Kültür Bakanlığı tarafından yönetilmekte; yerel okullar; yerel yönetimler (valilikler, il özel idareleri ve belediyeler) tarafından yönetilmekte; özel okullar ise vakıflar, çeşitli kişi ve kuruluşlarca yönetilmektedir. Japonya’daki 47 bölgenin her birinde, 3000’den fazla belediyenin hepsinde birer bölge eğitim kurulu mevcuttur. Bölge eğitim kurulu 3 veya 5 üyeden oluşmaktadır. Bu kurul üyeleri 4 yıllığına seçilmekte ve bu süreçte de devlete ait olan ilk ve ortaokulları idare etmektedirler. Kısacası ulusal okulları merkezi hükümet, yerel okulları il ve belediye yerel yönetimleri, özel okulları ise özel kuruluşlar finanse etmektedir. Bu okulların denetim ve incelemesini Bilim, Eğitim ve Kültür Bakanlığı yapmaktadır (Kıral, 2009).

Finlandiya’da okulöncesi eğitim 0–6 yaş grubundaki çocukları kapsar. Kreş ve Özel yuvalarda eğitim imkânı sunulmaktadır. Eğitimde imkân ve fırsat eşitliği, herkes için ve her yerde eğitim, eğitim hizmetlerinde sosyal ve bölgesel bakımdan eşit imkânlar sağlamak, iyi eğitilmiş ebeveynler ve yaşam boyu eğitim Finlandiya’da eğitim politikalarına yön veren unsurlar olarak kabul edilmiştir. Okul öncesi, temel eğitim ve orta öğretimin tamamen ücretsiz olup, okul servisi, yemekleri, kırtasiye giderleri eğitim bütçesinden karşılanmaktadır. Gönüllülük esasına dayanır. Bu yaş grubundaki çocukların okul öncesine devam etme oranı % 98 gibi bir oranla oldukça yüksektir. Finlandiya’da eğitim, Eğitim Bakanlığı’nın sorumluluğu altındadır. Ulusal Eğitim Kurulu Bakanlıkla birlikte eğitim hedeflerini, içeriklerini ve metotlarını geliştirir. Bunun haricinde, Finlandiya’daki 6 Eyaletin her birinde Eğitim ve Kültür Bakanlığı

bulunmaktadır. Yerel yönetim, eğitim verme hususunda çok önemli roller üstlenen yerel yetkililerin (belediyeler) sorumluluğu altındadır. Okullara ne kadar özerklik verileceğine yerel yetkililer karar vermektedirler. Kreş, okul öncesi eğitim kurumlarının kontrolü, Belediyelerin Sosyal Yardım Kurulundadır. İlköğretimde eğitim öğretim için yasal olarak genel toplantılar düzenlenmektedir. Ulusal Eğitim Kurulu eğitimin değerlendirmesini geliştirmek ve sık sık dış değerlendirmenin koordinesi sağlamaktan sorumludur. Vilayet Kamu Ofisinin görevlerinden birisi de temsil ettikleri alanlarda eğitim denetimi ve rehberlik yapmaktır. Bu ofis Eğitim Bakanlığının bilgileri dâhilinde eğitim denetimi ve değerlendirmesi için bilgi toplama hakkına da sahiptir. Vilayetler ve belediyeler eğitimden sorumlu ana yerel birimlerdir. Belediye meclisleri tarafından atanan okul kurulları, o vilayet veya yöredeki bütün eğitim kurumlarından sorumludur (Bal ve Başar, 2014).

Singapur'da okul öncesi eğitim Kindergarden olarak adlandırılan anaokulları, 3 ile 6 yaş arası çocuklara 3 yıllık okul öncesi eğitim programı uygulayan kurumlardır. Bu üç yıllık program "Nursey", "Kindergarden 1" ve "Kindergarden 2" olarak bilinen üç kısımdan oluşur. Her seviye için olan günlük programlar, dil ve okuryazarlık becerilerinin gelişimi, temel sayı kavramlarını, basit fen kavramlarını, sosyal becerileri, yaratıcılık ve problem çözme becerilerini, müzik ve hareketi değerlendirebilme ile açık hava oyunlarını içermektedir. Ayrıca öğrenciler birinci dil olarak İngilizce ve ana dil olarak Malayca, Tamilce veya Çince olmak üzere iki dil öğrenmektedirler. Yabancı sistemi uygulayan anaokulları dışında kalan anaokulları, formal eğitim sistemini takip etmektedir. Okul öncesi eğitimde neyin doğru, neyin yanlış olduğunu bilme, paylaşmaya hevesli olma, başka kişilerle iletişim, ilişki kurabilme, meraklı olma, merak duygusu taşıma ve araştırma yapabilme, anlayarak dinleyebilme ve konuşabilme, kendiyle mutlu ve huzurlu olma, gelişmiş fiziksel koordinasyona ve sağlıklı alışkanlıklara sahip olma,

Ailesini, arkadaşlarını, öğretmenlerini ve okulunu sevmeye davranış ve kazanımlarını kazandırmayı amaçlamaktadır. Eğitim sistemi öğrencilere bütüncül ve geniş tabanlı bir eğitim sunmayı amaçlar. Çok kültürlü eğitimin yanı sıra çift dilli eğitim Singapur eğitiminin temel özelliğidir. Çift dilli eğitim sayesinde tüm öğrenciler, dünyada kabul gören dil olan İngilizceyi öğrenir. Öğrenciler ayrıca kendi kültürlerini, kimliklerini,

geleneklerini, değerlerini koruma adına anadillerini de (Çince, Malay, Tamil) öğrenebilirler. Singapur eğitim sistemi öğrencilerde bütünsel gelişimi ön planda tutar. Eğitimin beklenen çıktıları, öğrencilerin çok yönlü gelişimi için, onları sekiz temel beceri ve değer üzerinden, bütüncül olarak yetiştirmenin önemini açıkça ortaya koyar. Sekiz Temel Beceri ve Değer: Karakter Gelişimi, Kişisel Yönetim Becerisi, Sosyal ve İşbirlikçi Becerisi, Okuryazarlık ve Matematik Becerisi, İletişim Becerisi, Bilgi Edinme Becerisi, Düşünme Becerisi ve Yaratıcılık, Bilgiyi Uygulama Becerisidir(Bal ve Başar, 2014).

Güney Kore’de okul öncesi eğitim, 1897 yılı açılmış Busan Anaokulu yalnız Japon çocukları içindi. Kyungsung Anaokulu 1913 yılı ve Ewha Anaokulu 1914 yılı kurulmuştur. 1976 yıl öncesindeki özel anaokullar okul öncesi eğitimin gelişiminde önemli rol oynamıştır. Şu an 546,000 çocuk, 4,460 devlet anaokulu ve 3,830 özel anaokulunda eğitim görmektedir. Eğitimin genel amaçlarının ana hattı, bireysel, toplumsal ve kapsamlı olarak amaçlar oluşturmaktır. Bireysel alanı kapsayan amaçlar, öğrencinin yeteneği, ihtiyaç ve meraklarına dikkat ederek bireysel olarak etkin gelişime olanak sağlamak, toplumsal alana ait olan amaçlar da toplumsal yaşama alıştırmak için uygun eğitimi gerçekleştirerek kapsamlı gelişimi sağlamaktır. Kapsamlı alana ait amaçlar ise toplum ve bireyin etkileşimine önem vermektir. Dolayısıyla öğrenciye toplumda kendini gerçekleştirmeyi sağlayan yüksek derecede eğitim vermek amaçlanmaktadır. 1969 yılında hazırlanan ilk müfredattan bu yana ulusal anaokulu müfredatı yedi kez yeniden yapılandırılmış güncellenmiştir. Ulusal anaokulu müfredatı sağlık, toplum, ifade, dil ve günlük yaşantıda keşif olan beş alandan oluşmaktadır. Erken çocukluk eğitimi çocukların beslenmesi ve farklı eğlenceli aktiviteler aracılığıyla kendi potansiyellerini sağlamak için uygun bir zemin ve hizmet sunmaya odaklanmıştır. Çeşitlendirilmiş içeriği ve öğretim yöntemleri üzerine odaklanmak önemli bir bileşendir. Örgün eğitim öncesinde bir yıl boyunca ücretsiz eğitimi sağlamak için 1995 yılında bir görüş ve öneri ortaya atılmış ve 1998 yılında bir tasarı halinde yasalaşmıştır. Okul öncesi eğitimi çocuklara ücretsiz olarak eğitimden verilmektedir. Erken çocukluk eğitiminin kalitesini artırmak için kayıt ve bütçe artışının yanı sıra tam gün anaokulu programı geliştirme çalışması gerçekleştirilmiştir. Hükümet, küçük çocukların erken aşamalarında temel öğrenme becerilerini edinmesini sağlamak için insan sermayesine

yönelik bir yatırım olarak ücretsiz erken çocukluk eğitimini genişletmek için bu politikayı izlemiştir (Choi, 2013).

Çin’de okul öncesi eğitim, eğitimin önemli bir parçasıdır. Kentsel alanlarda, okul öncesi eğitim 2 yıllık ya da 1 yıllık olan tam zamanlı ya da yarım günlük, yatılı olan veya olmayan 3 yıllık anaokuludur. Kırsal alanda, okul öncesi eğitimde kreş sınıfları ve mevsimsel anaokulları da vardır. Gelişmede, azınlık, uzakta ve fakir alanlarda normal okul öncesi eğitimin yanı sıra çocuk aktivite merkezleri, oyun grupları, mobil yardım merkezleri ve karavan denilen mobil servisler gibi çeşitleri olan normal dışı eğitim de mevcuttur. Okul öncesi eğitimin devlet, kolektif birliklerin, vatandaşların, bireylerin ve birçok formda çoklu kanallardaki gelişme sayesinde gerçekleşen politikanın ardından, Çin’deki okul öncesi eğitim önemli bir gelişme kaydetmiştir. 2002’nin sonu itibariyle, Çin 20, 360, 200 öğrencisi kayıtlı 111800’den fazla anaokuluna sahip olmuştur. Okul öncesi eğitim büyük ve orta şehirlerde daha fazla uygulama alanına sahip olur. Son yıllarda, yoğun kırsal alanlarda özellikle de uzak, fakir ve azınlık alanlarda çok hızlı bir gelişme sergilemiştir. Anaokulları çocuk bakımını öğretimle kombine ediyor, bu sayede çocuklar resmi okul eğitimleri için hazır olmalarını sağlayan birçok alanda fiziksel, ahlaksal, entelektüel ve estetik yeterliliğe erişiyorlar. Anaokullarında uygulanan eğitim aktiviteleri, çocukların hayatta güçlü bir gelişim kaydetmeleri yönünde sistematik, amaçlı ve çok yüzlü bir eğitim ilerlemesi kapsıyor. Anaokullarında eğitimsel aktivitelerin esas parçası olarak oyunlar oynayarak, çocukların ifade kabiliyetlerini yaşatacak ve gösterecek fırsatlar ve imkânların yaratılmasına yardım eden güzel bir ortam oluşturuluyor. Devlet aynı zamanda anaokulu öğretmenlerinin nitelikleri ve performanslarının değerlendirilmesi ile ilgili kurallar ve tüzükler oluşturmuş, şimdilerde ise anaokulu öğretmenlerinin eğitimi için tahsis edilen normal okullar ve okul öncesi eğitimin disiplini büyük bir adım attı ve okul öncesi öğretmenlerin eğitim sistemi kayda değer bir şekil almıştır (Sezgin, 2008).

Yeni Zelenda’da okul öncesi eğitim, sosyokültürel, politik bağlam ve yerel tarihin kokusunun sarmalandığı, kendine özgü okul öncesi eğitim müfredatı ile ön plana çıkmaktadır. Okul öncesi eğitim tarihinin 19. Yüzyıla kadar uzandığı ülkede 6-16 yaş arasında eğitim zorunlu olup okula başlama yaşı genellikle 5’tir. Yeni Zelenda’nın ilk

ulusal okul öncesi müfredatı, “Te whariki”dir. Erken çocukluk eğitiminin iki ana ögesi olan bakım ve eğitimi birleştiren, alışılmış müfredatlarına veya genelde var olan gelişim psikolojisi yaklaşımının dar kalıplarını aşan bu müfredat programı, çift kültürlülüğü destekleyen programdır. Çocukların öğrenci olarak özgün bireyler, onlara etnik kimliklerini ve diğer toplumsal haklarını korumaya çalışan birey olduklarını öğretmektedir. Bunun sonucunda sosyal-kültürel bir yaklaşımın hâkim olduğu, farklı yaş gruplarından çocukların bir arada eğitim görmesini ve öğretmenle anne babalar arasında sıkı bir işbirliği ağları örülmesini öngören ve tüm okul öncesi eğitim kurumlarına zorunlu kılınan bir müfredattır (Soyyigit, 2013).

İtalya’da okul öncesi eğitim, önceleri daha çok kiliseler tarafından ve aileler arasında işbirliği yoluyla sağlanan çocuk bakım hizmetleri olarak başlamıştır. 20.yüzyılın başından itibaren, özellikle endüstri bölgelerinde, bazı girişimciler ve toplumun desteği sayesinde kurumsal okul öncesi eğitim programlarına dönüşmüştür. Okul öncesi eğitim programlarının kendi pedagojik yaklaşımlarını belirlemede serbest bırakıldığı İtalya’da Eğitim Bakanlığı sadece scuole dell’infanzia programları için rehberlik sağlamaktadır. Bakanlık tarafından hazırlanan ulusal rehberde, eğitimin amacının çocukların kişilik ve öz yeterliklerinin geliştirilmesi ve özerk bireyler olarak yetiştirilmeleri olduğu belirtilmiş ve bu doğrultuda sosyal ilişkiler ağı içerisinde oyun tabanlı, üretkenliği ve çevre ve materyallerle doğrudan deneyimi ön plana çıkaran bir ortam sunulmasının gerekliliği vurgulanmıştır. Okul öncesi eğitim programlarının geliştirilmesi ve denetlenmesi yerel yönetimlere bırakılmıştır (Soyyigit, 2013).

Türkiye’de Uygulanan Okul Öncesi Eğitim Programları

1952 yılında yayımlanan Okul Öncesi Eğitim Programında; Anaokulları Programı ve Yönetmeliği ile Anaokullarına Öğretmen Yetiştirme Kursu Geçici Programı olarak yayınlanmıştır. Yayımlanan Programın kapsamında; okul öncesi eğitim kurumlarında yapılması gereken faaliyetlere ilişkin faaliyet şeması, faaliyetleri gerçekleştirirken dikkat edilmesi gerekenler gibi başlıklar altında öğretmenlere yönelik bilgiler verilmiştir lakin, okul öncesi dönemde programın, çocuğun veya öğretmenin değerlendirilmesiyle ilgili herhangi bir açıklamaya yer verilmemiştir (MEBç, 1952).

1989 yılında yayımlanan taslak programda Okul Öncesi Eğitim; “Okul Öncesi Eğitim Programı” adıyla yayımlanmıştır. Bu programda amaçlara yer verilmiş, üniteler belirlenmiş ve günlük faaliyet çizelgesi yapılmıştır. Fakat eğitim ortamları, öğrenme süreci ve aile katılımıyla ilgili programda herhangi bir bilgiye yer verilmemiştir. Programda 30 üniteden oluşan örnek etkinlikler listesi yer almaktadır. 1989 yılında yayımlanan MEB okul öncesi eğitim programı 1994 yılında uygulanılmaya başlanmıştır

1994 yılında yayımlanan okul öncesi eğitim programlarından kreş programı; 0-36 aylık çocukların bilişsel, dil, sosyal-duygusal, öz bakım ve fiziksel gelişim alanlarına ait özellikleri dikkate alınarak; 0-12 ay, 13-24 ay ve 25-36 ay şeklinde üç ayrı gelişim evresine göre düzenlenmiştir. Gelişim özellikleri çizelge halinde verilmiş, hedefler, hedef davranışlar ve bunlara ilişkin yapılacak etkinlikler ayrıca gösterilmiştir. Program, çocukla yetişkinin evde ya da kurumda sevgi ve güven ortamı içinde mutlu bir beraberliğini hedeflemiştir. Programda özellikle ilk iki yılda yetişkinle çocuğun bire bir ilişkisi, üçüncü yılda da yetişkin ve çocuğun zaman zaman bire bir, zaman zaman da küçük gruplar halinde etkinlikleri sürdürmeleri uygun bulunmuştur. Yetişkinlerin programın uygulanışına bağlı olarak, çocuktaki gelişmeyi derecelendirebilmek, belirlemek için yol gösterici değerlendirme formları hazırlanmıştır. 0-36 aylık çocuklar için hazırlanan programın genel amacı, bu yaş grubundaki çocukların sağlıklı bakım, beslenme, bedensel ve ruhsal gelişimlerine katkıda bulunmak olmuştur. Programın uygulanmasında çocuk ile doğru iletişim kurma, çevre düzenlenmesi, sağlık, güvenlik ve beslenme, duyu eğitimi, beden gelişimi (bebek jimnastiği), tuvalet ve temizlik eğitimi ve anne-baba eğitimi gibi konulara dikkat edilmesi gereği vurgulanmıştır.

1994 yılı anaokulu programı 37-60 aylık çocukların bütün alanlardaki gelişimini desteklemek, hızlandırmak ve 61-72 aylık çocukların eğitim programına temel oluşturmak üzere düzenlenmiş, öğretmene rehberlik edici çerçeve bir program özelliğindedir. Bu programda temel amaç; konular aracılığıyla çocukların belirlenen hedef ve hedef davranışlara ulaştırılmasıdır. Çocukların söz konusu hedef davranışları ne derecede kazandıklarını belirlemek üzere gözlem formu düzenlenmiştir. Günlük planların hazırlanmasında kolaylık sağlaması amacıyla; belirlenen hedeflere hangi konularla ulaşılabileceğini gösteren örnek Belirtke Tablosu (Hedef ve Konu İlişkileri

Tablosu) hazırlanmıştır. Hedeflerin çocukların ilgilerine, ihtiyaçlarına, çevrenin özelliklerine ve öğretmenin yaratıcılığına bağlı olarak tabloda yer almayan değişik konular ile kazandırılabilceği vurgulanmıştır. Konu Analizi Tablosu, öğretmenin hedef ve hedef davranışlar ile alt konular arasındaki ilişkileri daha açık bir şekilde görmesini sağlayarak günlük plan hazırlanmasına yardımcı olacak şekilde düzenlenmiştir. Programda, bir günlük plan örneği ve çeşitli hedef ve hedef davranışları kazandırıcı nitelikte ve değişik konularda eğitim durumları verilmiştir. Öğretmenlerin, günlük planı, doğrudan hedef ve hedef davranışlar ile konu analizi listelerine bakarak düzenlemeleri sağlanmıştır. 1994 yılı programında yer alan anasınıfı programı ise 61-72 aylık çocuklar için hazırlanmıştır. Anaokulu programında olduğu gibi örnek Belirtke Tablosu ve Konu Analizi Tablosu hazırlanmıştır. Öğretmenlere, günlük planı doğrudan hedef ve hedef davranışlar ve konu analizi listelerine bakarak düzenleme imkânı sunulmuştur. Milli Eğitim Bakanlığı, Okul Öncesi Eğitim Genel Müdürlüğü, 2000 yılında 1994-1995 öğretim yılından beri uygulanmakta olan Okul Öncesi Eğitim Programlarını geliştirmek üzere Ankara'da çalışmalar başlatmıştır. Çalışmalara, okul öncesi eğitim hizmeti sunan çeşitli kurum ve kuruluşlardan, diğer bakanlıklardan, Talim Terbiye Dairesinden, üniversitelerin okul öncesi öğretmeni yetiştiren fakültelerinden, öğretmen ve yöneticilerden kişi ya da kişiler katılmışlardır. Program geliştirme çalışmalarının başlangıcında, Okul Öncesi Eğitim Genel Müdürlüğü'nün uygulanan programların değerlendirilmesi amacıyla illerden istediği değerlendirme raporları ve sekiz ayrı bölgede yaptığı "Bölge Toplantıları'nda ortaya atılan görüş ve öneriler grupta ele alınarak incelenmiştir. Tartışmalar sonucunda, uygulamada önemli sorunlar yaşandığı ortak fikrine varılmış ve program geliştirme çalışmalarına başlanmıştır (Düşek ve Dönmez, 2012).

2002 Okul Öncesi Eğitim Programında; 36-72 aylık çocuklar İçin Okul Öncesi Eğitim Programı” olarak yeniden düzenlenmiştir. Programın geliştirilmesinde hareket noktasını; “konu öğretiminden” vazgeçilip hedefler ve kazandırılması beklenen davranışlara ağırlık verilmesi oluşturmaktadır. Konu merkezli öğretime yer verilmemesi özellikle vurgulanmaktadır. Çocuğun gelişiminin ve programın gelişiminin yanında ilk defa öğretmenin de kendisini değerlendirilmesine yer verilmiştir. Öğretmen, her çocuk için gözlediği davranışlar hakkında özel notlar tutmalı, daha sonra bu notları Davranış

Değerlendirme Formlarına kaydetmeli, böylece, çocukların gelişim özellikleri de izlenmiş ve değerlendirilmiş olmalıdır. 2002 Okul Öncesi Eğitim Programında Değerlendirme eğitim sürecinin en temel öğelerinden biridir. Değerlendirme; Çocuğun gelişiminin değerlendirilmesi, Programın değerlendirilmesi, Öğretmenin kendini değerlendirmesi olarak farklı yönlerden ele alınmıştır (MEBd, 2002)

2006 yılı Okul Öncesi Eğitim Programı, okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 36-72 aylık çocukların psikomotor, sosyalduygusal, dil ve bilişsel gelişimlerinin desteklenmesini, özbakım becerilerinin kazandırılmasını ve ilköğretime hazır bulunuşluklarının sağlanmasını amaçlanmıştır. 2006 yılı Okul Öncesi Eğitim Programı, 'gelişimsel' bir programdır. Bu programda yer alan “kazanımlar” ilköğretim programlarında benimsenen ortak becerilerin tümünü kapsamıştır. Bu programda problem çözme, iletişim, akıl yürütme, ilişkilendirme, karar verme, sorumluluk alma ve yerine getirme, araştırma, girişimcilik, bilinçli tüketicilik, çevre bilinci, yaratıcılık ve diğer pek çok beceri, kazanımlar doğrultusunda hazırlanan öğrenme durumları ve öğrenme ortamları aracılığıyla, oyun merkezli etkinliklerle, çocuğun aktif katılımı ve bilgiyi kendisinin yapılandırması yoluyla çocuk tarafından kolay ve doğal bir biçimde kazanılmıştır. 2006 Okul Öncesi Eğitim Programı gelişimsel gereksinimleri karşılarken, çocuğun bütün gelişim alanlarındaki davranışlarını daha üst düzeye çıkarmayı, çeşitlendirmeyi ve zenginleştirmeyi hedeflemiştir. Bu özelliği ile 'Çoklu Zekâ Kuramı'nın vurgularıyla da tutarlı olmuştur. Programın temel özellikleri genel olarak 36-72 aylık çocuklara yöneliktir, çocuk merkezlidir, amaçlar ve kazanımlar esastır, gelişim özellikleri her yaş grubu için ayrı olarak düzenlenmiştir, konular amaç değil ve araçtır, üniteler yer almıştır. Bu program esnek olmasından dolayı öğretmene özgürlük tanır ve yaratıcılık ön planda tutulmuştur, öğretmenlerin planlı çalışmasını gerektirir, çocuğun özgürce deneyimler kazanabilmesine olanak tanıyan ortamlar önemlidir, problem çözme ve oyun temel etkinliklerden oluşmuştur. Günlük yaşam deneyimlerinin ve yakın çevre olanaklarının eğitim amaçlı kullanılması teşvik edilmektedir. Öğrenme yaşantılarının çeşitlendirilmesi önemsenmektedir. Aile katılımı önemlidir. Değerlendirme süreci çok yönlüdür. Belirli gün ve haftalar, yaş grubunun çeşitli özellikleri dikkate alınarak belirlenmiştir. Program geliştirilmeye açıktır. 2006 yılı Okul Öncesi Eğitim Programı ile birlikte, programın uygulayıcılar tarafından daha iyi anlaşılması için 2006 Okul öncesi

Eğitim Programı Öğretmen Kılavuz Kitabı yayımlanmıştır. Bu kitapta 36-48 aylık çocuklar, 48-60 aylık çocuklar ve 60-72 aylık çocuklar için ayrı ayrı olmak üzere yıllık ve günlük plan örnekleri yer almaktadır. Öğretmen kılavuz kitabındaki günlük plan örnekleri, yarım ve tam günlük plan örnekleri olmak üzere ayrı ayrı verilmiştir. Günlük plan örneklerinin ardından psikomotor alana, sosyal-duygusal alana, dil alanına ve bilişsel alana yönelik etkinlik örnekleri ile özbakım becerisine yönelik etkinlik örnekleri ve kazanım değerlendirme formu örneği ve gelişim raporu örneği yer almaktadır (Düşek ve Dönmez, 2012)

2013 Okul Öncesi Eğitim Programında; Amaç ve kazanımlar, kazanım ve göstergeler olarak değiştirilmiş, yıllık plan kaldırılmış onun yerine uygulanmasının daha kolay olduğu düşünülen aylık plan getirilmiştir. Çocukların değerlendirilebilmesi için yeni bir “Gelişim Gözlem Formu” oluşturulmuş, "Gelişim Raporu" ise güncellenmiştir. Etkinliklerin değerlendirilmesi aşamasında farklı yöntemlerin kullanılması önerilerek açık uçlu sorulara ağırlık verilmesi istenmiştir. 2006 programındaki, öğretmenlerin çocukların kazanımlara ulaşma durumunu işaretledikleri “Kazanım Değerlendirme Formu” ise objektif bir şekilde doldurulmadığı ve kullanılmadığı için kaldırılmıştır. Programda sadece düzenli olarak kullanılması gerekli olan formlara yer verilmiştir. Önceki programda yer alan diğer değerlendirme formlarının kullanılması şart değildir (MEB, 2013e).

Okul öncesi eğitim programındaki bu gelişmeler, değerlendirmenin okul öncesi eğitimi açısından öneminin arttığını ve öğretmenlerin bu konuda bilinçlendirilmeye çalışıldığının bir göstergesi olarak düşünülebilir.

Okul Öncesi Eğitimin Önemi, Kazanımları ve Temel İlkeleri.

Okul öncesi eğitimin önemini kavramak için bazı dönemlerin kritik önem taşıdığını bilmek ve bu dönemleri özelliklerine göre ele almak gerekmektedir. İnsan yaşamının ilk yıllarını kapsayan okul öncesi dönem, kişiliğin oluşumu ve şekillenmesi, temel bilgi, beceri ve davranışların alışkanlık olarak kazanılması ve geliştirilmesinde ileri yıllara olan etkisi nedeniyle en kritik dönem olmaktadır. İnsanın kişiliğinin temellerinin atıldığı bu evrede de, çocuğun ev, okul ve sosyal yaşantıda bilinçli bir rehberliğe ve programlı

eğitime ihtiyaç duymaktadır. Çocuklara okul öncesi eğitimde belli davranış kalıpları kazandırmak ve gelişimlerini desteklemek için gerekli eğitim programları evde ebeveynler, okul öncesi eğitim kurumlarında öğretmenler tarafından hazırlanmalıdır. Bu eğitim programlarından faydalanmayan çocukların gelişimleri yavaş olmakta ve bu olumsuz izleri yaşam boyu taşımaktadırlar. Çağdaş ve demokratik toplumların ihtiyaç duyduğu; duygu ve düşüncelerini özgürce ifade edebilen, girişimci ve araştırmacı, öz denetimini sağlayabilen, kendisinin ve başkalarının haklarına, özgürlüklerine saygılı, yeteneklerini kullanma becerisine ve kültürel değerlerine sahip, ruhsal ve bedensel özellikler yönünden sağlıklı bireyler yetiştirmektedir. Bu nedenle ancak okul öncesi dönem çocuklarının eğitimine gerekli önemi vermekle sağlanabilmektedir. Son dönemlerdeki bilimsel araştırmalar ve eğitim alanındaki gelişmeler, çocukların ileriki yaşama hazırlanmasında, sahip olduğu gizli yeteneklerin gelişip yüzeye, ortaya çıkarılmasında okulöncesi eğitimin ne kadar gerekli ve önemli olduğunu açıkça göstermektedir. Bir insanın 17 yaşına kadar olan elde ettiği zihinsel gelişmenin; % 50'sinin 4 yaşına kadar, geri kalan %30'unun ise 4 yaşından 8 yaşına kadar olduğu ve kalan %20 sinin 8 yaşından 17 yaşına kadar kazandığı yapılan araştırmalarda görülmektedir. Ayrıca 18 yaşına kadar gösterilen okul başarılarının % 33'ünün 0–6 yaşına kadar aldıkları eğitime bağlı olduğu tespit edilmektedir. Okulöncesi eğitime devam eden çocukların etmeyenlerden zihin, psikomotor ve sosyal yönden daha gelişmiş oldukları görülmektedir. Okul ncesi eğitim alan çocukların öğrenim hayatında daha başarılı ve aktif oldukları ispatlanmıştır. Erken eğitimle engelli ve eğitilebilir geri zekli çocukların bile normal çocukların düzeyine çıkarıldıkları yapılan araştırmalarda görülmektedir. Bu konuda yıllar önce Dr. Montessori zrl ve zihnen geri kalmış çocuklar üzerinde çalışmalar yapmış ve son derece başarılı sonuçlar almıştır. Bu sebeplerle erken çocukluk döneminde çocuğun iyi bir eğitim alması zorunludur. Okulöncesi eğitimin son dönemlerde önem kazanmasında ve yaygınlaşmasında; toplumun okul öncesi eğitiminin gl bir araç olduğunun bilincine varılması, ebeveynlerde ocuk gelişimi hakkında bilgilerinin artması gösterilmektedir. Ebeveynler tarafından okul öncesi eğitimin yaşamın daha sonraki yıllarında etkili olduğunu anlaşılması, son zamanlarda yapılan araştırmalar sonucunda, soyut öğrenmelerden önce bir hazırlık evresini geçirmenin faydalı olduğunun, kazanılan sosyal uyumun ğrenci başarısını katladığının ortaya

çıkmasıdır. Toplumda çalışan kadınların sayısının artması ve çekirdek aile modelinin yaygınlaşması gibi nedenler çok büyük etken olmuştur (Düzgün, 2014).

Okulöncesi eğitimin beklenen kazanımları ülkeden ülkeye, toplumdan topluma, hatta aileden aileye göre bile farklılık gösterebilir. Bazı ülkelerde amaçlanan kazanımlar ülke genelinde açıkça ifade edilmiştir. Bazı ülkelerde açıkça belli olmamakla birlikte ailenin bu konudaki anlayışı çerçevesinde şekillenmektedir. Ancak hangi şekilde belirlenirse belirlensin, okul öncesi eğitimin amaçlanan kazanımları ülkenin genel eğitim felsefesinin kapsamı dışında bırakılamaz. Bu açıdan bakıldığında ise bazı ülkelerde bireysel özellikler-kişi hak ve özgürlükleri, yetenekler, yaratıcılık ön plana çıkarken, bazı ülkelerde de toplumsal adaptasyon, ön plana alınmaktadır. Buna göre okulöncesi eğitiminin evrensel ve temel kazanımları olarak gruplandırabiliriz (Düzgün,2014).

Evrensel Kazanımları: Okulöncesi eğitim evrensel sayılabilecek kazanımları 3 ana başlık kapsamında toplamıştır:

Toplumsal amaçlar: Çalışan annelere destek, her çocuğun bireysel farklılıklarını göz önüne alarak onların sosyal, zihinsel, duygusal, fiziksel, cinsel vb. gelişim aşamalarında geleneksel eğitimin, boşluklarını telafi etmektir.

Eğitici amaçlar: çocuğun duygularını eğitmek ve çevresiyle iletişimi sağlayarak çocuğun duyarlı davranışlarını geliştirmek.

Gelişimsel amaçlar: Çocuğun doğal gelişimi temele alınarak kendi vücudunu kontrol etme, kendi denetimini bağımsız olarak yapan, konuşma, öğrenme, dil vs. gibi becerilerin gelişimini sağlamaktır (Düzgün, 2014).

Temel Kazanımları: Okul öncesi eğitimin temel kazanımları, çocuğu tüm gelişim alanlarında desteklemektir. Bu kazanıma ulaşmak için hazırlanan eğitim programları, çocuğun aktif katılımını; ayrıca düşünme, araştırma, inceleme, gözlemlleme, ifade etme vb. becerilerinin gelişimini sağlamalıdır. MEB Okulöncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü tarafından 2012 yılında hazırlanan okulöncesi eğitim programında bu amaçlanan kazanımlar;

Çocukların beden, zihin ve duygu gelişimini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak,
Onları ilkokula hazırlamak,

Şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı yaratmak,

Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamaktır şeklinde belirlenmiştir.

Görüldüğü gibi, okulöncesi eğitim, gerek sosyal gerekse gelişim bakımından eğitim sistemi içerisinde önemli işlevler görmektedir. Okulöncesi eğitim yoluyla çocuğun sosyal bakımdan topluma uyumu ve ilköğretime hazırlanması sağlanırken; gelişimsel açıdan tüm gelişim alanlarının desteklenmesi, temel alışkanlıklar kazanması ve yapıcı, üretici bir biçimde gelişmesi sağlanmaktadır(Düzgün,2014).

Okul öncesi eğitimin ana ilkesi, bu dönemin insan yaşamının temeli olduğu bilinmektedir. Bu dönemde öğrenme hızı çok yüksek olup her yaş aralığının genel gelişim özellikleri o yaş grubundaki tüm çocuklar için ortaktır; fakat her çocuğun kendine özgü olduğu da unutulmamalıdır. Okul öncesi eğitim bazı temel ilkelere dayanmaktadır. Bu ilkeler aşağıdaki gibi verilmektedir (Düzgün, 2014).

Okul öncesi eğitim çocuğun gereksinimlerine ve bireysel farklılıklarına uygun olmalıdır.

Okul öncesi eğitim çocuğun motor, sosyal ve duygusal, dil ve bilişsel gelişimini desteklemeli, öz bakım becerilerini kazandırmalı ve onu ilkokula hazırlamalıdır.

Okul öncesi eğitim kurumlarında çocukların gereksinimlerini karşılamak amacıyla demokratik eğitim anlayışına uygun öğrenme ortamları hazırlanmalıdır.

Etkinlikler düzenlenirken çocukların ilgi ve gereksinimlerinin yanı sıra çevrenin ve okulun olanakları da göz önünde bulundurulmalıdır.

Eğitim sürecinde çocuğun bildiklerinden başlanmalı ve deneyerek öğrenmesine olanak tanınmalıdır.

Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarına gereken önem verilmelidir.

Okul öncesi dönemde verilen eğitim ile çocukların sevgi, saygı, işbirliği, sorumluluk, hoşgörü, yardımlaşma, dayanışma ve paylaşma gibi duygu ve davranışları geliştirilmelidir.

Eğitim, çocuğun kendine saygı ve güven duymasını sağlamalı, ona öz denetim kazandırmalıdır.

Oyun bu yaş grubundaki çocuklar için en uygun öğrenme yöntemidir. Tüm etkinlikler oyun temelli düzenlenmelidir.

Çocuklarla iletişimde, onların kişiliğini zedeleyici şekilde davranılmamalı, baskı ve kısıtlamalara yer verilmemelidir.

Çocukların bağımsız davranışlar geliştirmesi desteklenmeli, yardıma gereksinim duyduklarında yetişkin desteği, rehberliği ve güven verici yakınlığı sağlanmalıdır.

Çocukların kendilerinin ve başkalarının duygularını fark etmesi desteklenmelidir.

Çocukların hayal güçleri, yaratıcı ve eleştirel düşünme becerileri, iletişim kurma ve duygularını anlatabilme davranışları geliştirilmelidir.

Programlar hazırlanırken aile ve içinde bulunulan çevrenin özellikleri dikkate alınmalıdır.

Eğitim sürecine çocuğun ve ailenin etkin katılımı sağlanmalıdır.

Okul öncesi eğitim süreçleriyle rehberlik hizmetleri bütünleştirilmelidir.

Çocuğun gelişimi ve okul öncesi eğitim programı düzenli olarak değerlendirilmelidir.

Değerlendirme sonuçları çocukların, öğretmenin ve programın geliştirilmesi amacıyla etkin olarak kullanılmalıdır.

Okul Öncesi Eğitimdeki Hareket ve Oyun Eğitiminin Yeri ve Önemi,

Sağlıklı nesillerin yetişmesi için insan hayatında okul öncesi dönemin önemi çok büyüktür. Ebeveynler, öğretmenler, psikologlar ve pediatri uzmanları çocukların büyümeleri ve potansiyellerini geliştirebilmeleri için serbestçe hareket edebilmeye olan ihtiyaçlarının farkına her geçen gün daha çok varmaktadır. Hareket eğitimi kavramı spor, oyun, dans, alıştırma ve keşfedici hareketleri kapsamaktadır. Hareketler yoluyla elde edilen bu deneyimler, kendi başlarına bir amaç değil büyüme ve gelişmede sürekli ve etkili temel bir araç olarak düşünülmelidir. Çocuklar sürekli büyüme ve gelişim sürecinde olup bitmeyen bir hareket ihtiyacı içerisindeyler. Çocuğun hareketlerinin olgunluk evresine ulaşabilmesi, alıştırma fırsatları yaratılmasına, çocukların motive edilmesine ve nitelikli bir eğitim verilmesine bağlıdır. Okul öncesi dönemde hareket eğitiminin temel kriterlerini, bedensel egzersizler ve oyunlar oluşturmaktadır. Oyun; birçok bilim adamına göre çocuğu tanımada ve tahlil etmede en iyi yoldur. Çocuğun içinde bulunduğu ruhsal durum dinamikleri zekâ yapısı, sosyal olayları değerlendirmedeki tutarlı durumu, varsa gelişim aksaklıkları oyuna yansıtacağından oyun içerisinde bunları gözlemek ve incelemek mümkündür. Bununla beraber çocuklar, oyun aracılığı ile gerçek yaşamı denerler ve bütün hareket eden şeylere de yaşam kazandırır, kendilerini, fiziksel ve sosyal çevrelerini keşfederler, hareket özgürlüğü kazandıkları gibi başkalarıyla ilişki kurma ve anlaşabilme özelliklerini; yaşamaktan zevk alarak “kabul edilmek” ve “kabul etmek” duygularını geliştirirler. Oyunlar kendi içlerinde hangi gruba ayrılırsa ayrılısın çocukların bu oyunlardan aldıkları keyfin yanı sıra kendileri fark etmeden, kazandıkları pek çok şey vardır.

Erken çocukluktaki motor becerileri genellikle nesne kontrol becerileri kapsamaktadır. Yapılan bilimsel çalışmalarda bu beceriler, daha sonraki çocukluk döneminde oyun ve spora katkı sağladığı, erken yıllarda kazanılan psikomotor beceriler ile çocukluk ve ergenlikteki fiziksel aktivitelerin artış düzeyi arasında pozitif bir ilişki olduğu görülmüştür. Çocuklarda temel hareket becerilerinin büyüme ve gelişme ile kazanıldığı ve çevrenin bunu çok az etkilediği savunulmaktadır. Fakat bu durum tek etken olmayıp çocuklara verilen fırsatlar ve hareket eğitimi, becerilerin gelişmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle okul öncesi çocukların gelişimlerinin desteklenmesinde, hareket gelişiminin desteklenmesi, diğer gelişim alanlarını doğrudan etkilediği için büyük önem

taşımaktadır. Çocukların hareket gereksinimlerini karşılayacak en uygun etkinlik, beden eğitimi programlarıdır. Beden eğitimi, zihinsel gelişim açısından; araştırmacı düşünmeyi geliştirir, problem çözme becerisi gelişimini destekler, kavram gelişimini destekler, zihinsel fonksiyonlar aktive edilir. Psikomotor gelişim açısından; temel hareketlerin gelişimi desteklenir, küçük ve büyük kas motor gelişimi ve kas koordinasyonu desteklenir, bedensel farkındalığı artırır, fiziksel adaptasyonu geliştirir, yaşam boyu spor alışkanlığının alt yapısı hazırlanır. Psiko-sosyal gelişim açısından; sosyal yeterlik becerilerini geliştirir, olumlu benlik gelişimi desteklenir, empati duygusu gelişir, diğer bireylerin haklarına ve özelliklerine saygı göstermeyi öğrenir, karşılaştığı sorunlarla başa çıkma konusunda güçlenir, çocukların işbirliği ve ekip çalışması gibi toplumsal yaşam becerileri gelişir. Çocuklar fiziksel etkinliklere ve okul öncesinde önemli bir yeri olan hareketli oyunlara katılarak işbirliğini, yardımlaşmayı, hoşgörüyü, paylaşmayı, arkadaşlarına ve oyunun kurallarına saygılı olmayı ve duygularını kontrol etmeyi öğrenir. Çocuk, etkinlikler sırasında vücudunu ve yeteneklerini tanır, kendini ifade etme fırsatını bulur. Yaratıcı ve problem çözme becerileri gelişir. Oyunlarda elde edilen başarı, kendini yeterli hissetmesini sağlar. Hareket ve oyun aracılığı ile çocuklar motor becerilerden çok daha fazlasını öğrenmekte, bilişsel stratejiler kullanmayı, benliklerinin farkına varmayı ve diğer çocuklarla nasıl iletişimde bulunabileceklerini öğrenmektedirler. Tüm bunların yanında, egzersizlerin sağlıklı olmaya katkısı vardır. Çaba gerektiren egzersizler duygusal rahatlama sağlar. Çocuğun bağımsızlık duygusu gelişir, kendisi hakkında olumlu düşünceler geliştirmesini sağlar, kendini eğlendirecek uğraşı bulması kolaylaşır. Beklemeyi, iş bölümü yapmayı, grup içinde gereken davranışları yerinde ve zamanında yapmayı aktif şekilde öğrenme fırsatı bulduğu için sosyalleşmesi gelişir (Yavuz, 2016).

Yine de bu dönemki çocukların bir okul çatısı altında planlı bir şekilde eğitim görmesi günümüz şartlarında zorunlu hale gelmiştir. O halde yapılacak şey okul öncesi kurumlarında hazırlanacak eğitim programının oyun temelli olmasıdır. Okullarda çocuklara serbest oyun zamanı verilerek, hem içeride hem de dışarıda oyun alanları yapılması gerekmektedir. Oyun için düzenlenen ortam oyunun özelliğine uygun olmalıdır. Oyun oynanacak yerin dar ya da geniş, normalden sıcak ya da soğuk, gürültülü, havasının kirli olması oyunla ulaşılmak istenen hedeflerin kazanılma düzeyini

etkiler. Oyun için seçilen materyaller, oynanacak oyun için uygun, sağlam, eksiksiz ve dikkat çekici olmalıdır. Okur-yazarlığa dönük, sanatsal içerikli, drama temelli, benzetime dayalı oyunların yanı sıra planlı motor becerilerinin öğretimine yönelik oyunlar ile de çocukların fiziksel gelişimleri diğer gelişimlerinin gerisinde kalmadan desteklenmelidir. Sözcüklerden çok hareketlerle kendisini ifade eden çocuk, oyuna coşkuyla katılır. Onun hayal dünyasını, beceri düzeyini, kas kuvvetini ve pratik düşünebilme yeteneğini artıran, geliştiren çocuğu cesaretlendiren oyun doğru bir rehber ile işlevsellik kazanır. Erken çocukluk döneminde aileler, bakıcılar, öğretmenler ve kurumların idarecileri çocukların oyun ihtiyaçları ve tercihleri konusunda daha bilinçli olmalı ve çocukların oyunla öğrenmesi konusunda bir arada çalışabilmelidir. Sonuç olarak; eğitim sistemimizde kademeli olarak uygulamaya geçilen zorunlu okul öncesi eğitime fiziksel, sosyal ve psikolojik gelişimlerinin olumlu olması açısından, tüm çocukların düzenli olarak okul öncesi kurumlara devam etmesi sağlanmalıdır. Bu ihtiyacı karşılayacak okul öncesi kurumlarının hem alan uzmanı öğretmenlere hem de çocukların her türlü gelişimlerini sağlayacak fiziksel şartlara sahip olması gerekmektedir. Okul öncesinde drama, kurallı oyunlar, yapı oyunları, açık-kapalı alan oyunları düzgün planlanarak, serbest oyun zamanlarına dil gelişimi açısından önem verilmelidir. Fiziksel aktivite düzeyi mutlaka göz önünde bulundurulmalı ve çocuklar uyku haricinde günlük atmış dakikadan fazla hareketsiz tutulmamalıdır. Ayrıca fiziksel aktivite düzeyi ve motor becerilerinin gelişimi için planlı beden eğitimi derslerine ihtiyaç olduğunun da dikkate alınarak tüm okul öncesi kurumları, çocukların bu ihtiyaçlarına cevap verebilecek standartlara ve donanımına sahip olmalıdır (Ayan ve Memiş, 2012).

Okul Öncesi Eğitimin Çocukların Gelişimine Etkisi.

Okul öncesi dönem 0-6 yaş dönemini kapsamaktadır. Çocuğun ilk altı yılı gelişiminin temelini oluşturması ve temel bilgi ve becerilerin kazanıldığı yaşlar olması nedeniyle büyük önem taşımaktadır. Süreç doğumdan bu yana başlamakta ve bedensel, zihinsel, dil, sosyal ve duygusal gelişim açısından son derece önemli ve geleceği belirleyen özellikler bu süreçte kazanılmaktadır. Çocuğun kapasitesini üst seviyeye kadar açığa çıkarılması yalnız bu dönemin sağlıklı, bilinçli ve anlamlı bir şekilde eğitim verilmesine bağlıdır. Bu dönemin genel özelliği gelişimin oldukça hızlı olmasıdır. Bu dönemin

önemini artırmaktadır. Bu dönemde başarılı bir okul öncesi eğitim, işin ehli uzmanlar ile programlı bir şekilde yapılması olacaktır. Okul öncesi eğitim zihinsel, duygusal ve sosyal, dil, fiziksel ve psikomotor gelişimine büyük etkisi olacaktır (İş, 2017). Gelişimine etkisi olacak konular ayrı ayrı aşağıda incelenmiştir.

Zihinsel Gelişimine Etkisi.

Zihin, insanların dünyayı öğrenmeleri ve anlamalarını kapsayan faaliyetler anlamına gelmektedir. Zihinsel gelişim konusu ile ilgili araştırmalarda Jean Piaget (1896-1980) özel bir yer tutmaktadır. Piaget, önce çocukların düşünceleri hakkında veri toplamış ve bu verileri düşüncelerin neden ve nasıl değiştiğini açıklamak için kullanmıştır. Sonra da akılcı, mantıksal düşüncenin doğasını anlatmaya yönelmiştir. Piaget'e göre zekânın ölçümü, zekâ testinden alınan puan değildir. Piaget zekâyı, çevreye uyum sağlayabilme olarak tanımlamaktadır. Çünkü insanoğlu çevresine uyum sağlarken aynı zamanda çevresindeki çıkan olaylar ile başa çıkmaktadır. Kişi, içinde yaşadığı çevreye ne kadar çok ve hızlı adaptasyon sağlayabiliyorsa o kadar zekidir demiştir. Piaget zihinsel gelişimi belli evrelere ayırmıştır. Ona göre bütün insanlar aynı dönemlerden, aynı sıra ile geçerler. Bu dönemler yaşlarla ilişkilendirilmiştir. Ancak tüm çocuklar için kesin bir yaştan bahsetmek imkan dahilinde değildir. Piaget kuramında zihinsel gelişimi dört döneme ayırmıştır.

Duyu-Motor dönem (0-1,5 yaş / 0-2 yaş)

İşlem öncesi dönem (1,5-6 yaş / 2-7 yaş)

Somut işlemler dönemi (6-12 yaş / 7-11 yaş)

Soyut işlemler dönemi (12-18 yaş / 11-18 yaş)

Duygusal ve Sosyal Gelişimine Etkisi.

Yapılan araştırmalar iki yaşındaki çocuğun, aile dışındaki bireylerle ilişki kurduğunu, kendi yaşlılarıyla olan birlikteliklerinden zevk almaya başladığını göstermektedir. İkinci yaştan itibaren çocuk birçok yönden olduğu gibi, sosyal yönden de gelişimini hızlı bir biçimde devam ettirmektedir. Çocuk, ailesiyle işbirliği yapıp, topluma nasıl uyum sağlayabileceğini öğrenmesi, geliştirilen bu davranış türünün tümü sosyalleşme olgusunun ilk aşaması olmuştur. 3-4 yaş arasındaki çocuklarda sosyal tepkilerin oranı,

yaşıyla paralel olarak artar. Bu yaş döneminin tipik ortak özelliklerinden biri de çocuğun soru sormaya başlamasıdır. 3–4 yaşlarda çocuk etrafındaki her şeyi anlama ve öğrenme isteği duymaktadır. Bu nedenle de durmadan sorular sorar. İlk çocukluk döneminin düğüm noktasını, aile ve çocuk için altın yaş olarak adlandırılan beş yaş oluşturur. Daha bilgili ve olgun bir birey görünümünde olan beş yaş çocuğu, etrafına karşı dostça bir yaklaşım içindedir. Beş yaş çocuğu, yaşadığı kültür çevresine adapte ve uyum göstermesini, başarılı bir kontrolle gerçekleştiren çocuktur. İlk çocukluk döneminin sonuna doğru çocuk, yavaş yavaş anne babasına bağımlılıktan uzaklaşıp arkadaşlarına yönelmektedir. Anaokuluna giden çocuklar, arkadaşlarıyla fazlaca ilişki kurduklarından, sosyal etkinlikleri aile ve komşu düzeyinde sınırlı kalan çocuklara oranla daha iyi bir sosyal oldukları görülmektedir. Kaynaklardan edindiğimiz bilgiye göre okul öncesi dönemde çocuklar sosyal ilişkilerinde esnektirler. Oyun grupları henüz küçüktür ve örgütlenmemiştir. Dramatik oyundan hoşlanırlar. Aynı zamanda bu dönemde, çocukta cinsiyet farkını algılama başlar. Çocuğun sosyal gelişimine etki eden ve katkıda bulunan; aile, okul, arkadaş çevresi ve oyun grubudur. Meseleye daha yakından incelendiğinde insanoğlunun sosyalleşmesinde son derece önemli yeri olan iki faktör grubu vardır. Bunlardan ilki insanın doğarken beraberinde getirdiği kabiliyet ve eğilimler olarak içten gelen ruhsal özellikleridir. Bunlara iç faktörler de denmektedir. Diğeriyse dış dünyadan gelen her türlü etkilere dir. Bunlara da dış faktörler denmektedir. Çocuk, bu etkilere daima açık vaziyettedir. Sosyal gelişmenin kesin bir başlangıcı ve sonu veya kesin bir yaş sınırlaması yoktur. Doğumla başlar ömür boyu devam eder. Çocuğun yaşantısı boyunca hızlı bir seyir alır. Sosyal büyüme ve gelişme, bedensel, ruhsal, zihinsel, cinsel vb. büyüme ve gelişmelerle içli dışlıdır. Bir bütün halinde sosyal gelişme sağlanır. Çocukluk döneminde ihtiyaçları karşılanan ve diğer yönleriyle beraber sosyal gelişmesi de sağlanmış olan çocukların okulda ve sosyal hayatta diğerlerine nazaran daha başarılı oldukları görülmektedir. Okul öncesi eğitim kurumlarında planlanıp düzenlenen etkinliklerle çocuğun bahsedilen bu tür becerileri kazanması hedeflenmektedir. Bu tür becerileri kazanabilmesi için; rol yapma, oyun oynama, hikâye dinleme, drama vb. etkinliklerle çocukların sosyal gelişimlerinin yapılandırılması amaçlanmaktadır. Okul öncesi eğitim kurumu, çocukların akranlarıyla sağlıklı bir ilişki kurabilmeleri için doğal çevre ortamı özelliğinin sağlanabiliyor olmasından dolayı,

arkadaş edinme, arkadaşlığı devam ettirme gibi davranışları burada edinebilmektedir. Çocuklar okul öncesi eğitim kurumlarında hem akranları hem de öğretmenleriyle etkileşimde bulunarak programlı bir şekilde sosyalleşmektedirler. Çocukların sosyal gelişimlerini oluşturup sağlıklı bir şekilde ilerletebilmeleri amacıyla sosyal becerileri kazanmaları gerekmektedir. Sosyal becerileri kazanma konusunda noksanlığı olan bireyler; hayatları boyunca kişiler arası ilişkilerde, okul ve iş hayatlarında duygusal anlamda bazı problemler yaşamaktadırlar. Bu problemlerin yaşanmaması açısından çocukların sosyal beceri düzeylerinin artırılıp, toplumsallaşmalarının gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Okul öncesi eğitim kurumlarında verilen eğitim ile çocukların sosyal gelişimlerini ilerletmek için sosyal beceriler kazandırılması hedeflenmektedir. Okul öncesi eğitim kurumlarında birçok etkinlik oyunlaştırılarak, çocuğun sosyal bir birey olarak gelişimine büyük oranda destek sunulmaktadır. Çocuğun en önemli gereksinimlerinden olan sosyal yaşantı, oyun sayesinde şekillenmektedir. Çocuk oyun sayesinde gelecekteki rollerine hazırlanıp öğrenmeye başlar, oyun arkadaşlarıyla uyum içinde olur ve daha iyi tanıma fırsatı bulur ve ilişkileri güçlenir. Yine toplumsal uyum için çok önemli olan sosyal beceriler ve oyun, okul öncesi eğitim kurumlarında planlı, programlı bir şekilde çocuğa sunulmaktadır. Çocuk okul öncesi eğitim kurumunda oynadığı oyunlar sayesinde; kuralları, paylaşmayı, yardımlaşmayı ve işbirliği yapmayı öğrenir. Bu dönem çocuğu henüz her şeyi tek başına yapabilecek seviyede değildir. Bu yüzden bazı iş ve eylemlerinde kimi zaman akranlarından, kimi zaman da yetişkinlerden yardım isteyebilir. Okul öncesi eğitim kurumlarında çocuk, yardımda bulunmayı ve yardım istemeyi öğrenir. Yardım etme ve paylaşma gibi bazı sosyal davranışlar, kişilerin toplum ile sosyal bağlar oluşturmasını sağlayarak bu bağların düzenli bir biçimde devam etmesini kolaylaştırır (İş, 2017).

Dil Gelişimine Etkisi.

Dil gelişiminin zihinsel gelişimle beraber olarak ortaya çıktığı ve paralel olarak geliştikleri kabul edilir. Bu konuda yapılan araştırmalardan Noam Chomsky'nin dilin kökeni ile ilgili kuramı önemlidir. Chomsky'e göre insanlar dil öğrenebilmek için doğuştan gelen özel bir mekanizmaya sahiptirler. Bireyin doğuştan tüm dilleri bilerek doğduğunu ancak ebeveynlerinin ona diğer dilleri unutturarak anadilini muhafaza etmesini sağladıklarını iddia etmektedir. Araştırmaların belirttiğine göre dilin

gelişmesinde ilk dönem dört ay ile dokuz ay aralığını kapsamaktadır. Bazı araştırmacılara göre de ilk kelimeler sekizince ve onuncu aylarda duyulmaktadır. Ancak anlaşılabilen ilk kelime onuncu aydan sonradır. 12–18 ay arasında çocuğun söylediklerini ailesi dışında kimse anlamaz. 18. aydan 3 yaşına kadar birçok çocuk birçok sözcük söyler ama telaffuzda çok az ilerleme olur. Genellikle çocuklar birinci yaşın sonunda konuşmaya başlamaktadır. Piaget'e göre dil gelişiminin aşamaları aşağıda gösterilmiştir.

Agulama Evresi

Tek sözcük Evresi

Telegrafik konuşma

İlk Gramer süreci aşamalarından oluşur.

İlk çocukluk döneminin dil gelişimi özelliklerini kapsayan ilk gramer sürecinde hızlı bir dil gelişimi vardır. İki yaşında 50 olan kelime hazinesi, çocuk 5 yaşına geldiğinde 200'ü bulur ve geçirdiği yaşantılarla orantılı olarak sözcük dağarcığını genişletmeye devam edecektir. Artık yavaş yavaş sosyalleşen bir dile geçiş vardır. Yapılan araştırmalarda çocukluk döneminde dil gelişimini etkileyen altı faktör üzerinde durulmaktadır. Bunlar:

Sağlık: Şiddetli ve uzun hastalıklar, çocuğun konuşmasını bir ya da iki yıl erteleyebilir. Böyle durumlarda çocuk konuşmaya az teşvik edilir. Kendini iyi hissetmez ve her isteği önceden yapılır.

Zekâ: İki yaşına kadar çıkarılan seslerle çocuğun zekâsı arasında bir ilişki olmamasına rağmen iki yaşından sonra dil gelişimiyle zekâ arasında sıkı bir ilişki olduğu ortaya çıkarılmıştır. Dil zekâyâ bağlı olarak gelişir.

Sosyo-Ekonomik Şartlar: Sosyo-ekonomik açıdan durumu iyi olan ailelerin çocukları genelde yaşlılarına göre daha erken ve düzgün konuşurlar. Ana ve babasıyla uzun süre birlikte olan çocuk, daha düzgün konuşur. Bu ailelerde anne ve baba çocuk için iyi bir model olmaktadır.

Cinsiyet: Erkek çocuklar her zaman kızlara göre geride kalırlar. Onların cümleleri daha kısa, daha yanlışlı ve kelime dağarcıkları daha kısırdır.

Aile İlişkileri: Bakım evlerinde büyüyen çocuklar, aile içinde büyüyen çocuklara oranla daha az heceler. Aile bireyleri ile çocuk arasındaki sağlıklı ilişkiler dil gelişimini oldukça etkilemektedir.

Konuşmaya Teşvik: Okul öncesi dönemde çocuğa kitap okunduğunda, TV seyretmesine izin verildiğinde ve oyun grupları içine sokulduğunda çocuğun konuşmak için cesaretlendiği görülmüştür.

Okul öncesi dönemde çocuklar, anadillerinin temel yapısını öğrenerek, yetişkinlerinkine benzer cümle yapısını kazanarak duygu ve düşüncelerini iyi bir şekilde ifade edebilmektedirler. Çocukların dil becerilerinin gelişmesi içinde bulundukları ortam ve geçirdikleri yaşantılarla bağlantılıdır. Çünkü bu dönemdeki çocuklar olayları somutlaştırarak anlamakta ve birebir yaşayarak öğrenmektedirler. Bu nedenle çocuğun içinde yaşayıp etkileşimde bulunduğu ortamın dil becerisini geliştirecek nitelikte olması gerekmektedir. Okul öncesi eğitimin amaçlarından biri de dili doğru ve etkili bir şekilde kullanmalarını sağlamaktır. Bu amaç doğrultusunda çocuklara uyarıcılarla dolu zengin eğitim ortamları sunulmakta ve kalıcı öğrenme edinmeleri sağlanmaktadır (İş, 2017).

Fiziksel ve Psikomotor Gelişimine Etkisi.

Fiziksel ve psikomotor gelişim baştan ayağa, merkezden dışa doğru ilkesine uygun bir şekilde gelişimini sürdürmektedir. Bedensel gelişim, boy, ağırlık ve hacimce artışın yanı sıra, vücut sistemlerinin kendinden beklenen görevleri yerine getirecek duruma gelmeleridir. Psikomotor gelişim ise, bireyin vücudunu kontrol altına almada gösterdiği becerinin artmasıdır. Bu dönem, çocuğun aktif olarak çevresine yöneldiği, uyarıcılarla dolu dış dünyayı keşfetmeye çalıştığı, insan yaşamının en temel becerilerinin kazanıldığı dönemdir (İş, 2017).

Beş altı yaş çocukları mekanik yönde etkili, uyumlu, kontrollü ve gelişmiş hareketler sergilemektedir. Yapılan araştırmalar sonucunda koşma, atlama, sıçrama, sekme, yakalama, fırlatma ve topa ayakla vurma gibi hareketler, temel hareketler döneminde kazanılmaktadır. Üç-dört yaşında çocuk, parmak ucunda ve geri geri yürümeyi başarmaktadır. Destekle öne takla atar, ani dönüş ve duruşları becerebildiğinden koşmadaki başarısı yüksektir. El becerilerinde gelişme görülmektedir. Mesela, üç parçalı

boz-yapı yapabilir, çizgi üzerinden makasla kesebilir, bir kareyi kalemle kopya edebilir ve bir iki arkadaşıyla oyun oynayabilmektedir. Çevreyi tanımak için sürekli soru sorar ve bu durum bazen ebeveynlerini zorlayabilmektedir. Genellikle beş yaşta, küçük kaslarını rahatlıkla kullanmaya başlamaktadır. Mesela, başı, vücudu, kolları ve ayakları olan insan resmi çizebilir. Bazen, başarılı kas kontrolüne karşın zaman zaman kalemi kullanmakta ve özellikle eğri çizgiler çizmekte zorlanabilir. Altı yaşındaki çocuğun hareketlerinin koordinasyonu düzgündür. Bu dönemde bitmek bilmeyen bir enerjiye sahip olan çocuğun yerinde durması düşünülemez. Otururken bile kıımıldanır, bükülür, uzanır, çocuk bu yaşta iki tekerlekli bisiklet binebilecek dengeye kavuşmaktadır. El becerileri artmış ve resmin sınırlarını taşımadan boyar, küçük motor becerilerle ilgili kaslarını kontrol edebilir ve rahat bir şekilde kullanabilmektedir. Bu dönemde çocuklar henüz gözlerini küçük nesneler ya da ayrıntılar üzerinde odaklayabilmek için yeterli olgunluğa ulaşmamışlardır. El-göz uyumları yetersizdir. Bu özellikleri dikkate alınarak çocuklar için seçilen kitapların resimlerinin büyük olması gerekir. Okul öncesi eğitimde küçük ve büyük motor becerilerle ilgili, koşma, tırmanma, atlama, kayma vb. etkinlikler büyük kasların; bloklar, dengede durma, el işleri vb. etkinlikler de küçük kasların gelişmesine yardımcı olurlar. Bu sayede okul öncesi eğitim kurumlarında yapılan etkinliklerle çocuklar hem eğlenmekte hem de fiziksel gelişimlerine katkı sunulmaktadır. Bununla beraber fiziksel açıdan sağlıklı bir gelişim gösteren çocuk diğer gelişim alanları için de önemli bir avantaj elde etmiş olacaktır. Diğer gelişim alanlarına olduğu gibi fiziksel gelişime de önemli bir etkisi olan etkinlik oyundur. Açık havada oynanan oyunlar sayesinde çocuğun güneş ve temiz havadan yararlanması sağlanarak fiziksel gelişimin hızlanmasına yardımcı olur. Çocuk açık hava oyunları sayesinde fiziksel gelişimi için gerekli olan bu öğeleri farkında olmadan ve en doğal haliyle alır. Oyun esnasındaki hareketler sayesinde dolaşım, solunum, sindirim ve boşaltım sistemleri ile ilgili işlevler düzenli bir şekilde çalışır ve ter yoluyla vücuttaki zararlı atıklar temizlenir. Bu etkinlikler sayesinde çocuk hem fiziksel yapısını geliştirir hem de psiko-motor becerilerini ilerletir. Hareketler söz konusu olduğundan psiko-motor gelişim bedensel gelişimle yakından alakalı hatta iç içe durumdadır. Oyun sayesinde psiko-motor becerileri, gücü, tepkisi, dikkati artar, büyük, küçük kaslarını denetim altına alır, organları eşgüdüm ve denge, hareketlerde esneklik ve çeviklik sağlar. Okul öncesi

eğitim sayesinde diğer gelişim alanlarında olduğu gibi fiziksel gelişim ve motor beceriler de olumlu yönde gelişir. Okul öncesi eğitimi içine alan 0-6 yaş arası dönem fiziksel gelişim için önemli bir dönemdir. Bu dönemde yapılan etkinlikler fiziksel gelişimi doğrudan etkilemektedir. Şüphesiz bu durum eğitimciler tarafından da bilinmekte ve okul öncesi eğitim programları da bu hassasiyetle hazırlanmaktadır. Hazırlanan okul öncesi eğitim programlarının nitelikli ve kullanılabilir olması öğretmen ve çocukların olumlu yönde etkilenmelerini sağlayacaktır (İş, 2017).

Okul Öncesi Eğitimin Değerlendirilmesi .

Okul öncesi dönem, çocuklar için ileri yaşlarda gerekli olan temel yaşam becerilerinin ve ileri yaşlarda alacağı eğitim aşamalarında gerekli olan temel bilgi ve becerilerin kazanılması için gereken önemli bir eğitim dönemidir. Bu yaşlarda verilecek eğitim, çocukların zihinsel, duygusal ve sosyal, dil, fiziksel ve psikomotor gelişim alanlarında, eş güdümlü ve çok boyutlu olarak desteklenmesini ve çocukların bireysel özelliklerini dikkate alarak nesnel olarak değerlendirilmesini zorunlu kılar. Okul öncesi eğitiminin önemi nedeniyle sürecin doğru planlı ve uygun programlı olması gereklidir. Eğitim etkinliklerinin, programda yer alan kazanımlara dayalı olarak hazırlanması, süreçte ve sonuçta çocuklarda oluşması beklenen öğrenme çıktılarına ne derece ulaşıldığının izlenmesi önemlidir. Bu nedenle okul öncesi eğitiminde değerlendirme, eğitim sürecinin temel öğelerinden biridir (İş, 2017).

Çocukların Gelişim Yönünden Değerlendirilmesi.

Çocukların gelişimlerinin eğitim programına göre hazırlanacak gözlem formuyla kayıt altına alınması bir yandan çocuğun neleri başarıyla yaptığı ve ne düzeyde yaptığı hakkında bilgi verirken diğer yandan nasıl ve neden yaptığı hakkında ipuçları verecektir. Öğretmenlerin, çocukların gelişimlerini değerlendirirken onları birbirleriyle karşılaştırmak yerine, her çocuğu eğitim öncesi ve sonrası beceri ve davranışlarına bakarak kendi içinde değerlendirmesi gerekmektedir. Bu noktada her çocuktan beklenenlerin kendi gelişimi ve bireysel özellikleriyle tutarlı olmasına, yani beklentilerin gerçekçi olmasına da özen gösterilmelidir (İş, 2017).

Programın Uygulanabilirliđi Yöñnden Değerlendirilmesi.

Eğitim programının değerlendirilebilmesi için öğretmenlerin eğitim döneminde hazırladıkları ve uyguladıkları aylık plan ve etkinlikleri bütün boyutları ile ele almaları gerekmektedir. Öğretmenlerin planlanan ve uygulanan eğitim süreçleri arasındaki tutarlılığı, ortaya çıkan yeni gereksinimlerin neler olduğunu belirlemeleri ve günlük eğitim akışında yer alan genel değerlendirme bölümüne kaydetmeleri beklenmektedir. aylık planların değerlendirme bölümlerine yazılacak bilgilere ışık tutacaktır. Bir eğitim Eğitim sürecinin programla ilgili günlük değerlendirmeleri dönemi boyunca yapılan aylık değerlendirmeler sonucunda da bir yılın genel değerlendirilmesine ulaşılacaktır (İş, 2017).

Öğretmenin Yeterliliği Yöñnden Değerlendirilmesi.

Öğretmenin sınıf içindeki başarısı ve yeterliliğinin tespit edilmesi için kullanılan yöntemlerden biri öğretmenin kendini değerlendirmesidir. Öğretmenlerin kendi kendilerini değerlendirmeleri onların güdülenmelerini, yaratıcılıklarının artmasını, yansıtmacı öğretmen olabilmelerini ve eksikliklerini görerek kendi kendilerini güçlendirebilmelerini sağlar. Öğretmenlerin programa ve çocuklara ilişkin değerlendirmelerden elde edilen verileri dikkatle analiz etmeleri, kendi ilgi, yetenek ve yönelişlerini belirlemeleri ve kişilik özelliklerini gözden geçirerek kendilerini değerlendirmeleri beklenmektedir. Bu değerlendirme sonucunda öğretmen, farklı alanlardaki yeterlik düzeyine göre kendini geliştirebilmek için çaba harcamalı, kaynaklara ulaşmalı, bunun için okul yönetiminden de rehberlik ve destek istemelidir (İş, 2017).

2.6. Okul Öncesi ve İlkokul Eğitim Düzeyinde Yapılan Oyun ve Hareket Eğitimi ile İlgili Araştırmalar.

Sarıtaş ve arkadaşları tarafından yapılan 15 basketbol sporcusu ve 15 sedanter toplam 30 gönüllü öğrenci üzerinde yapılan araştırmada, ilköğretim öğrencileri arasında düzenli olarak basketbol sporuyla uğraşan çocukların yaş, boy, vücut ağırlığı, beden kitle indeksi, vücut yağ yüzdesi, vücut yağ kitlesi, yağsız vücut kitlesi, toplam vücut sıvısı, sistolik kan basıncı, diastolik kan basıncı ve nabız ölçümleri ile Sağ ve sol el kavrama kuvveti, relatif sağ ve sol el kavrama kuvveti ile anaerobik güç ölçümleri; karşıt grup olarak spor yapmayan çocukların ölçümleriyle karşılaştırılmış ve iki grup arasındaki tespit edilen farklılıkların basketbol sporunun öğrenciler üzerinde oluşan etkileri araştırılmıştır (Sarıtaş ve diğerleri, 2017).

Basketbolcular ile sedanterler arasında; boy parametresi, vücut ağırlığı parametresi, yağsız vücut kütle parametresi, toplam vücut sıvısı parametresi, sağ ve sol el kavrama kuvvetleri arasında basketbolcuların lehine, relatif sağ ve sol el kavrama kuvvet parametresinde, anaerobik güçte basketbolcular yüksek bulundu, nabız parametresinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulundu. Egzersizle birlikte sporcuların vücut ağırlıklarının daha az olmasının beklenmesine karşın düzenli sporun vücuttaki kas kütlelerini arttırmasından dolayı basketbolculardaki ağırlığın daha fazla çıkmıştır. Basketbolcuların toplam vücut sıvıları daha fazla tespit edildi. Nabız parametresi, spor yapmayanlarda spor yapanlara göre daha yüksek çıkmıştır. Bunun nedeni düzenli yapılan basketbol antrenmanlarının oksijeni kalpte taşıma kapasitesini arttırarak nabızın atım sayısını düşürdüğünü tahmin ediyoruz.

Vücut yağ yüzdesi parametresinde, yağ kütle parametresinde, kitle indeksi parametresinde, sistolik ve diastolik kan basınç parametresinde, istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunamadı.

Sonuç olarak; ortaya çıkan bulgulara dayanarak, basketbol sporu yapan ve spor yapmayan sedanter ilköğretim öğrencileri arasındaki ölçüm değerlerine bakıldığında düzenli egzersiz yapan bireylerin hem fiziksel, motorik hem de fizyolojik özellikleri incelendiğinde egzersizin sporcular üzerinde olumlu etkiler gösterdiği tespit edilmiştir.

Öztürk tarafından, okul öncesi 5-6 yaş grubu çocukların fiziki gelişim ve fiziksel uygunluk düzeylerinin, atletizm ve halk oyunları eğitim modellerinin aracılığı ile geliştirilmesine katkıda bulunmak ve hangi eğitim modelinin daha iyi olduğunu saptamak amacıyla yaptığı çalışmada; çocukların gelişim hızında farklılıklar olması ve bu farklılıkların genetik veya çevre faktörlerinin etkilerinin de göz önünde bulundurularak uygulanan atletizm ve halk oyunları programlarının gelişimi olumlu etkilediği görülmüştür. Ayrıca okul öncesi eğitim programının fiziksel ve motor becerilerinin gelişmesinde tek başına yeterli olmadığı yanında destekleyici programlar uygulanması tavsiye edilmiştir. Çocukların uygulanmakta olan eğitim modellerinde fiziksel gelişimlerini, kol kuvvetlerini, dengelerini arttırdığı tespit edilmiştir (Öztürk, 2009)

3. GEREÇ ve YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın hazırlık ve yürütölme safhalarıyla birlikte, teknik ve etik unsurları açıklanmaya çalışılmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, okul öncesi ve ilkokul öğretmenlerinin hareket ve oyun eğitimine bakış açılarının incelenmesi amacı ile yapılan betimsel model bir araştırma dır. Yöntem olarak ise nitel araştırma türlerinde çoğunlukla kullanılan, derinlemesine veri toplanılan teknikler arasında bulunan röportaj kullanılmıştır. Nitel araştırmalar, konunun içerisinde, esas uzmanlarının yaşadıkları deneyimleri ve gözlemleri ortaya koyan araştırmalardır. Veriler tümevarımsal bir süreçle elde edilir. Araştırma sonunda açıklayıcı bir ürün ortaya çıkar. Belli bir amaca yönelik örneklem seçimi yapılır. Araştırmacı katılımcılarla yakın temas halindedir ve doğal ortamında bulunur.

3.2. Evren Örneklem

Araştırmanın örneklem grubunu İstanbul ili, Bağcılar ilçesinde de görev yapan okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinden oluşmaktadır. Araştırma çalışma grubunu İstanbul ili, görev yapan öğretmenler arasından kolay ulaşılabilirlik esasına göre Bağcılar ilçesinden 5 farklı okulda görev yapmakta olan öğretmenler arasından gönüllülük esasına dayalı olarak belirlenen 50 okul öncesi ve sınıf öğretmeninden oluşmuştur.

Tablo 3.1. Araştırmaya katılan öğretmenlere ilişkin bilgiler

Katılımcı Öğretmenler	Cinsiyet	Yaş	Hiz. Yılı	Mezuniyet	Öğrenim	
1	E1	Erkek	48	23	Sınıf Öğretmeni	Lisans
2	E2	Erkek	43	19	Biyoloji	Lisans
3	E3	Erkek	35	7	Sınıf Öğretmeni	Lisans
4	E3	Erkek	33	9	Sınıf Öğretmeni	Lisans
5	E5	Erkek	50	23	Sınıf Öğretmeni	Lisans
6	E6	Erkek	40	16	Sınıf Öğretmeni	Lisans
7	E7	Erkek	47	20	Sınıf Öğretmeni	Lisans
8	E8	Erkek	38	13	Sınıf Öğretmeni	Lisans
9	E9	Erkek	37	10	Sınıf Öğretmeni	Lisans
10	E10	Erkek	35	10	Sınıf Öğretmeni	Lisans
11	E11	Erkek	35	10	Sınıf Öğretmeni	Lisans
12	E12	Erkek	33	9	Sınıf Öğretmeni	Lisans
13	E13	Erkek	36	11	Sınıf Öğretmeni	Lisans
14	E14	Erkek	32	8	Sınıf Öğretmeni	Lisans
15	E15	Erkek	48	16	Sınıf Öğretmeni	Lisans
16	E16	Erkek	40	15	Sınıf Öğretmeni	Lisans
17	E17	Erkek	37	12	Sınıf Öğretmeni	Lisans
18	E18	Erkek	55	30	Sınıf Öğretmeni	Lisans
19	E19	Erkek	36	10	Sınıf Öğretmeni	Lisans
20	E20	Erkek	57	32	Sınıf Öğretmeni	Lisans
21	E21	Erkek	41	15	Sınıf Öğretmeni	Lisans
22	E22	Erkek	42	20	Sınıf Öğretmeni	Lisans
23	E23	Erkek	43	21	Sınıf Öğretmeni	Lisans
24	K1	Kadın	37	13	Sınıf Öğretmeni	Lisans
25	K2	Kadın	46	21	Sınıf Öğretmeni	Lisans
26	K3	Kadın	41	17	Sınıf Öğretmeni	Lisans
27	K4	Kadın	33	7	Sınıf Öğretmeni	Lisans
28	K5	Kadın	37	12	Fizik Öğretmeni	Lisans
29	K6	Kadın	41	17	Sınıf Öğretmeni	Lisans
30	K7	Kadın	40	18	Okulöncesi Öğretmeni	Lisans
31	K8	Kadın	44	21	Sınıf Öğretmeni	Lisans
32	K9	Kadın	44	18	Coğrafya Öğretmeni	Lisans
33	K10	Kadın	40	17	Okulöncesi Öğretmeni	Lisans
34	K11	Kadın	39	10	Okulöncesi Öğretmeni	Lisans
35	K12	Kadın	37	12	Sınıf Öğretmeni	Lisans
36	K13	Kadın	32	8	Okulöncesi Öğretmeni	Lisans
37	K14	Kadın	26	2	Okulöncesi Öğretmeni	Lisans
38	K15	Kadın	29	6	Okulöncesi Öğretmeni	Lisans
39	K16	Kadın	28	5	Sınıf Öğretmeni	Lisans
40	K17	Kadın	32	8	Okulöncesi Öğretmeni	Lisans
41	K18	Kadın	33	8	Okulöncesi Öğretmeni	Lisans
42	K19	Kadın	30	7	Okulöncesi Öğretmeni	Lisans
43	K20	Kadın	32	8	Okulöncesi Öğretmeni	Lisans
44	K21	Kadın	34	9	Okulöncesi Öğretmeni	Lisans
45	K22	Kadın	26	4	Okulöncesi Öğretmeni	Lisans
46	K23	Kadın	38	12	Sınıf Öğretmen	Lisans
47	K24	Kadın	35	9	Okulöncesi Öğretmeni	Lisans
48	K25	Kadın	32	10	Okulöncesi Öğretmeni	Lisans
49	K26	Kadın	35	11	Okulöncesi Öğretmeni	Lisans
50	K27	Kadın	35	11	Sınıf Öğretmeni	Lisans

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 23 kişi erkek. 27 kişi kadındır, Yaş olarak 26 ile 57 arasında değişmekte olup 40 yaşın altında 25 tane öğretmen vardır, Öğretmenlikte toplam çalışma yılı en az olan 2-10 yıl aralığında 16 Öğretmen; 10 ile 20 yıl aralığında olan 26 öğretmen, Çalışma yılı en çok olan 20 yıl ve üzeri 9 öğretmen bulunmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri hareket eğitimi ve oyun eğitimi ile ilgili literatür taranarak okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin hareket ve oyun eğitimine bakış açılarının incelenmesini amaçlanmış 4 adet röportaj soruları aracılığıyla toplanmıştır (Bkz: Ek-1).

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırma verileri röportaj ile daha önceden belirlenmiş 4 soru ile toplanmıştır. Araştırma kapsamında gönüllülük esasına bağlı olarak röportaj yapılacak öğretmenlerin çalıştıkları okullara gidilmiş 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılı başlanılmış ve dönem sonu derslerin bitiminden sonra öğretmenlerin mesleki çalışma seminer döneminde de görüşmelere devam edilerek sonuna kadar röportaj yapılmıştır. 14 Eylül 2018 tarihinde görüşmeler tamamlanmıştır. Görüşme yapılan okullarda öğretmenlerle daha önceden belirlenen saatte okulda öğretmenler odasında görüşmeler yapılmaya başlanmıştır. Görüşme sorularına geçmeden önce demografik özellikleri öğrenilmiştir. Görüşmeler yaklaşık 15 dakika sürmüştür. Görüşme süresince ses kayıt cihazından faydalanıldı. Daha sonra ses kayıt cihazında bulunan kayıtlar metne çevrilmiştir. Katılımcıların isimleri saklı tutularak kodlama yoluna gidilmiştir. Görüşülen ilk kadın öğretmen için “K1” kodu ve ilk erkek öğretmen için “E1” kodu kullanılmıştır.

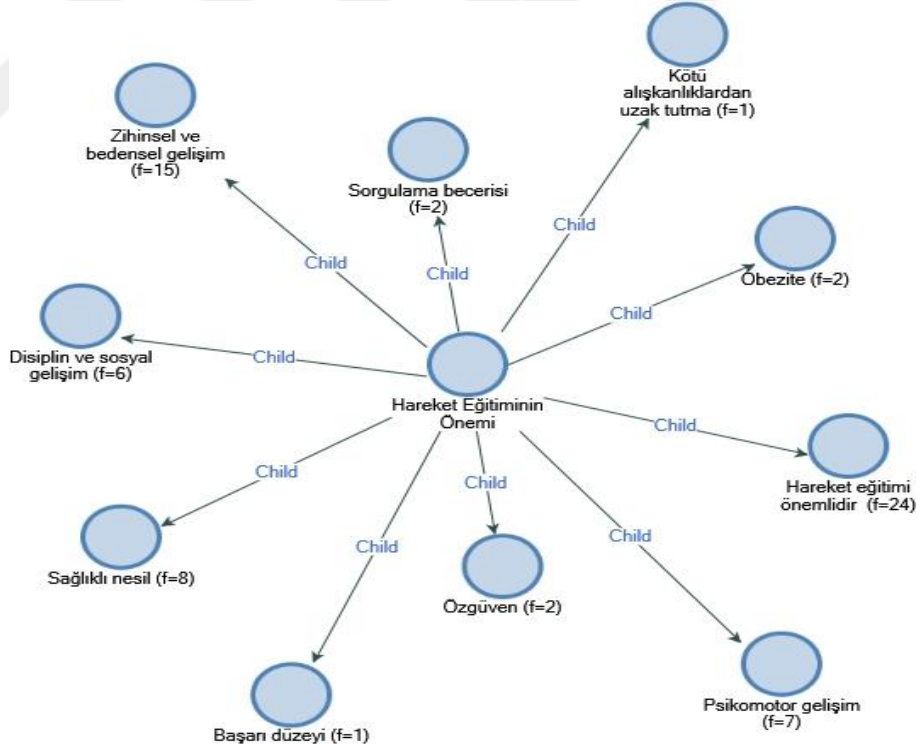
4. BULGULAR

4.1. Araştırmaya İlişkin Bulgular

İçerik analizleri sonucunda Hareket eğitimi ve Oyun ana teması ile ilgili görüşler, her ana temaya ait ikişer alt tema ile belirtilmiştir. Bunlar:

- Hareket eğitimi önemli midir? Neden?
- Hareket eğitimi için kendinizi yeterli buluyor musunuz? Yeterlilik ve yetersizliklerinizi açıklayınız.
- MEB'deki oyun ile ilgili kaynak ve materyaller yeterli mi? Yeterlilik ve yetersizliklerini açıklayınız.
- Bir öğretmen olarak kendinizi oyun alanında yeterli buluyor musunuz? Yeterlilik ve yetersizliklerinizi açıklayınız?

4.2. Hareket Eğitimi Önemli midir? Neden? İmgesi



Şekil 4.1 Hareket Eğitimi Önemlidir? Neden? Alt Teması.

Şekil 4.1’de Hareket Eğitimi Önemli midir? Neden? İmgesi alt temasının kategorileri ve bu kategorilerin frekansları görülmektedir. Hareket Eğitimi Önemli midir? Neden?İmgesi alt temasında oluşan on kategori ve bu kategorilere ait frekanslar verilmiştir.

Tablo 4.1 Hareket Eğitimi Önemlidir? Neden? İmgesi Kategorisi ve Frekans Dağılımları

Kategori	Frekans
Hareket eğitimi önemlidir	24 (E1,E2,E3,E4,E5,E6,E8,E9,E10,E11, E12,E13,K1,K2,K3,K4,K5,K6,K7,K8,K9,K10,K11,K12)
Disiplin ve sosyal gelişim	6 (E2,E5,E11,E12,K6,K8)
Zihinsel ve bedensel gelişim	15 (E2,E4,E8,E9,E10,E11,E13,K2,K6,K7,K8,K9,K10,K11,K12)
Sağlıklı nesil	8 (E3,E8,E9,E13,K3,K4,K5,K10)
Sorgulama becerisi	2 (E1,K11)
Başarı düzeyi	1 (E3)
Özgüven	2 (E5,K8)
Psikomotor gelişim	7 (E2,E9,E10,E11,K7,K8,K9)
Obezite	2 (E13,K1)
Kötü alışkanlıklardan uzak tutma	1 (K9)

Tablo 4.1’de görüldüğü üzere; Hareket eğitimi önemlidir? Alt temasının Hareket eğitimi önemlidir kategorisinde “Sağlıklı ve doğru kararlar alabilen gelecek nesiller yetiştirilebilmesi için önemli olduğunu” belirtmişlerdir Bu kavrama 24 kez değinilmiştir.

Disiplin ve sosyal gelişim kategorisinde “Çocukların mental gelişimini olumlu yönde etkilediğini, dayanışma, kaynaşma ve kurallara uymayı kolaylaştırdığını” belirtmişlerdir. Bu kavrama 6 kez değinilmiştir.

Zihinsel ve bedensel gelişim kategorisinde “çocukların fizyolojik, mental gelişimi, beden ve ruh sağlığı gelişimi açısından önemli olduğunu” belirtmişlerdir. Bu kavrama 15 kez değinilmiştir.

Sağlıklı nesil kategorisinde “İletişim temelli ve sağlıklı kaynaklara dayanan hareket eğitimlerinin, çocukların gelişiminin en nitelikli halini ortaya çıkaracağını” belirtmişlerdir. Bu kavrama 8 kez değinilmiştir.

Sorgulama becerisi kategorisinde “Gelecekte sağlıklı, doğru kararlar verebilen, olaylara karşı yerinde ve zamanında tepkiler verebilen insan yetiştirebilmek için Çocuğun benliğini geliştirmede, problem çözme yeteneğini geliştirmede bu gibi birçok

kazanımların sağlanmasında çok önemli bir yere sahip olduğunu” belirtmişlerdir. Bu kavrama 2 kez değinilmiştir.

Başarı düzeyi kategorisinde “Sağlıklı ve başarılı nesillerin yetişmesi için gerekli olduğunu” belirtmişlerdir. Bu kavrama 1 kez değinilmiştir.

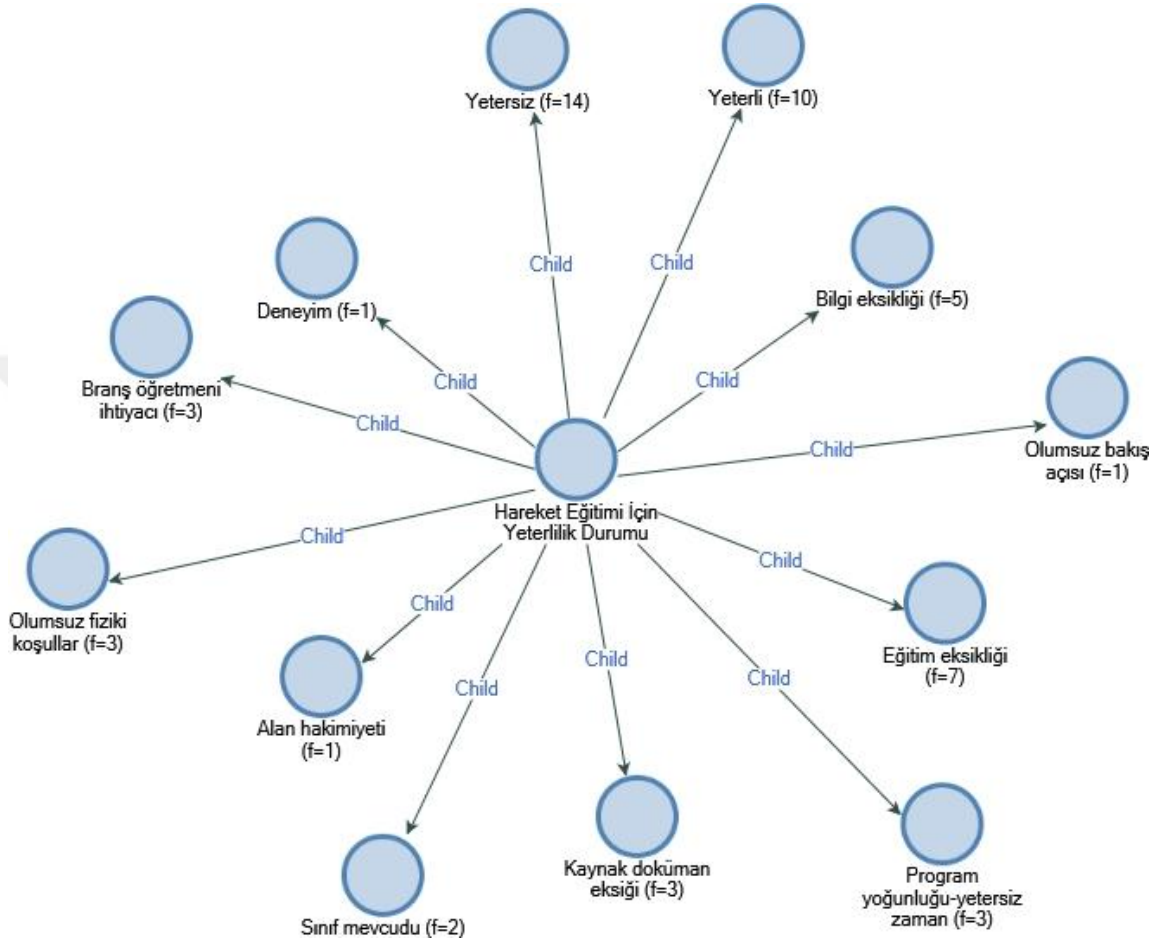
Özgüven kategorisinde “Çocukların kendilerine özgüvenlerini ve dayanışma, kaynaşma, kurallara uyum sağlamalarını kolaylaştırdığını” belirtmişlerdir. Bu kavrama 2 kez değinilmiştir.

Psikomotor gelişim kategorisinde “Bilinçli hareket eğitimi almış olan çocukların büyük ve küçük kas gelişimlerinin, bilişsel gelişimlerinin de daha başarılı olduğunu düzenli ve planlı yapıldığı takdirde psikomotor becerilerin kemik ve kas sağlığının yanında zihinsel gelişime olumlu katkıları olduğunu” belirtmişlerdir. Bu kavrama 7 kez değinilmiştir.

Obezite kategorisinde “Son zamanlarda toplum içerisinde hazır gıdalara düşkünlükle birlikte her yaştaki obezite oranlarının artmasından dolayı önemli olduğunu” belirtilmiştir. Bu kavrama 2 kez değinilmiştir.

Kötü alışkanlıklardan uzak tutma kategorisinde “Sporun insanı kötü alışkanlıklardan arındırdığını” belirtmişlerdir. Bu kavrama 1 kez değinilmiştir.

4.3. Hareket Eğitimi İçin Kendinizi Yeterli Buluyor musunuz? Yeterlilik ve Yetersizliklerinizi Açıklayınız?



Şekil 4.2 Hareket eğitimi için kendinizi yeterli buluyor musunuz? Yeterlilik ve yetersizliklerinizi açıklayınız? Alt teması ve frekansları

Şekil 4.2’de Hareket eğitimi için kendinizi yeterli buluyor musunuz? Yeterlilik ve yetersizliklerinizi açıklayınız? İmgesi alt temasının kategorileri ve bu kategorilerin frekansları görülmektedir. Hareket eğitimi için kendinizi yeterli buluyor musunuz? Yeterlilik ve yetersizliklerinizi açıklayınız? imgesi alt temasında oluşan on iki kategori ve bu kategorilere ait frekanslar yer almaktadır.

Tablo 4.2 Hareket eğitimi için kendinizi yeterli buluyor musunuz? Yeterlilik ve yetersizliklerinizi açıklayınız? İmgesi Kategorisi ve Frekansı.

Kategori	Frekans
Yetersiz	14 (E1,E5,E6,E8,E12,K1,K2,K3,K4,K9,K10,K12,K13,K14)
Bilgi eksikliği	5 (E1,E8,K2,K3,K12)
Eğitim eksikliği	7 (E8,E13,K2,K3,K6,K12,K13)
Olumsuz fiziki koşullar	3 (E2,E9,K6)
Olumsuz bakış açısı	1 (E9)
Branş öğretmeni ihtiyacı	3 (E9,E13,K13)
Yeterli	10 (E2,E3,E4,E9,E10,E11,E13,K5,K6,K11)
Alan hakimiyeti	1 (E4)
Deneyim	1 (E4)
Kaynak doküman eksikliği	3 (E11,K1,K11)
Program yoğunluğu/yetersiz zaman	3 (E12,K4,K9)
Sınıf mevcudu	2 (K9,K14)

Tablo 4.2’de görüldüğü üzere; Hareket eğitimi için kendinizi yeterli buluyor musunuz? Yeterlilik ve yetersizliklerinizi açıklayınız? Alt temasının Yetersiz kategorisinde “Yaş, cinsiyet, bilgi eksikliği, oyun ve araç gereç yetersizliğinden dolayı yetersiz olduklarını” belirtmişlerdir Bu kavrama 14 kez değinilmiştir.

Bilgi eksikliği kategorisinde “değişen eğitim programı ile ilgili yeterli seminer ve eğitimlerden geçirilmediklerini, Öncelik ve sınırlılıklar konusunda bilgi sahibi olmadıklarını, Önerilerine bir dosya konduğunu, okumalarının anlamalarının ve uygulamalarının istendiğini” belirtmişlerdir. Bu kavrama 5 kez değinilmiştir.

Eğitim eksikliği kategorisinde “Bu alanın başlı başına bir uzmanlık alanı olduğunu ve alan uzmanları tarafından uygulanması gerektiğini, En başta değişen eğitim programı ile ilgili yeterli seminer ve eğitimlerden geçirilmediklerini, Öğretmenlerin bu alanda uygulama yapabilmeleri için de Bu alanla ilgili uzman kişilerden eğitim almaları gerektiğini ” belirtmişlerdir. Bu kavrama 7 kez değinilmiştir.

Olumsuz fiziki koşullar kategorisinde “Kendilerini yeterli bulduklarını fakat Çalıştıkları okulda branş öğretmeninin bulunmadığını, okulun fiziki yapısının ve aldıkları eğitimin yeterli olmadığını” belirtmişlerdir. Bu kavrama 3 kez değinilmiştir.

Olumsuz bakış açısı kategorisinde “öğretmenlerin bu derslere olan bakış açılarının da olumlu olamamasını yetersizlik” olarak belirtmişlerdir. Bu kavrama 1 kez değinilmiştir.

Branş öğretmeni ihtiyacı kategorisinde “Bu alanın başlı başına bir uzmanlık alanı olduğunu ve işin ehli olan kişilerin hareket eğitimi dersine girmesinin daha doğru olacağını” belirtmişlerdir. Bu kavrama 3 kez değinilmiştir.

Yeterli kategorisinde “Gerekli yönergeleri uygulama noktasında kendilerini yeterli bulduklarını” belirtmişlerdir. Bu kavrama 10 kez değinilmiştir.

Alan hakimiyeti kategorisinde “Alanı ile ilgili kendini yeterli bulduğunu” belirtmişlerdir. Bu kavrama 1 kez değinilmiştir.

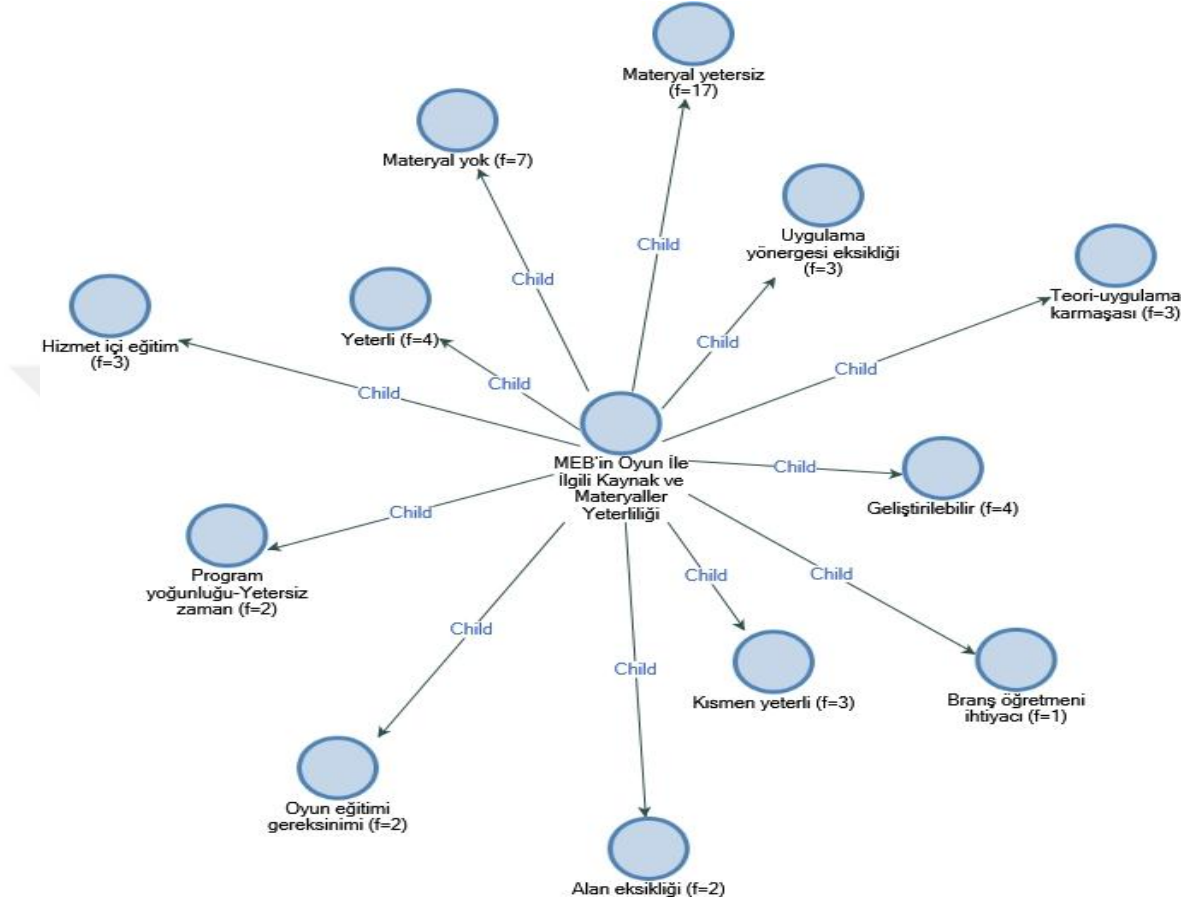
Deneyim kategorisinde “Deneyimin gerekli olduğunu” belirtmişlerdir. Bu kavrama 1 kez değinilmiştir.

Kaynak doküman eksikliği kategorisinde “Hareket eğitimi ile ilgili gereken dokümanları araştırma ve temin etme konusunda eksikler olduğunu” belirtmişlerdir. Bu kavrama 3 kez değinilmiştir.

Program yoğunluğu/Yetersiz zaman kategorisinde “Diğer derslerin yoğunluğundan ve ağır müfredat yükünden dolayı uygulamak istenilen hareket eğitimi uygulamaya zamanın kalmadığını Çünkü kaynak, materyal ve zaman sorununun, bu konudaki potansiyellerini ortaya koymadıklarını” belirtmişlerdir. Bu kavrama 3 kez değinilmiştir.

Sınıf mevcudu kategorisinde “Kalabalık sınıflar, notsal başarının üzerinde aşırı durulması nedenlerinden dolayı hareket eğitiminin ertelendiğini veya yapılamadığını, Hareket eğitimi çalışmalarına daha fazla yer vermek istensede bütün sınıfa hakimiyette zorlanıldığı için ya basite indirildiğini veya vazgeçmek zorunda kalındığını.” belirtmişlerdir. Bu kavrama 2 kez değinilmiştir.

4.4. MEB'deki Oyun İle İlgili Kaynak Ve Materyaller Yeterli Mi? Yeterlilik Ve Yetersizliklerinizi Açıklayınız.



Şekil 4.3 MEB'deki Oyun İle İlgili Kaynak Ve Materyaller Yeterli Mi? Yeterlilik Ve Yetersizliklerinizi Açıklayınız. Alt Teması.

Tablo 4.3. MEB’deki Oyun İle İlgili Kaynak Ve Materyaller Yeterli Mi? Yeterlilik Ve Yetersizliklerinizi Açıklayınız. İmgesi Kategorisi ve Frekansı

Kategori	Frekans
Materyal yok	7 (E12,K1,K2,K3,K4,K11,K12)
Materyal yetersiz	17 (E1,E2,E5,E6,E7,E8,E9,E12,K1,K3,K4,K6,K7,K9,K10,K11,K12)
Yeterli	4 (E3,E11,K5,K8)
Uygulama yönergesi eksikliği	3 (E7,E8,E12)
Teori/uygulama karmaşası	3 (E7,E8,E12)
Hizmet içi eğitim	3 (E9,K1,K9)
Kısmen yeterli	3 (E4,E10,K2)
Geliştirilebilir	4 (E4,E8,E10,E11)
Program yoğunluğu/Yetersiz zaman	2 (E1,E11)
Alan eksikliği	2 (K2,K6)
Branş öğretmeni ihtiyacı	1 (K9)
Oyun eğitimi gereksinimi	2 (K1,K9)

Tablo 4.3’de MEB’deki oyun ile ilgili kaynak ve materyaller yeterli mi? yeterlilik ve yetersizliklerinizi açıklayınız? imgesi alt temasının kategorileri ve bu kategorilerin frekansları görülmektedir. MEB’deki oyun ile ilgili kaynak ve materyaller yeterli mi? yeterlilik ve yetersizliklerinizi açıklayınız imgesi alt temasında oluşan on iki kategori ve bu kategorilere ait frekanslara aşağıda değinilmiştir.

Tablo 4.3’de görüldüğü üzere MEB’deki oyun ile ilgili kaynak ve materyaller yeterli mi? yeterlilik ve yetersizliklerinizi açıklayınız? Alt temasının Materyal yok kategorisinde “Oyun ile ilgili herhangi bir kaynak ve materyal bulunmadığını, Oynatılacak oyun ve etkinliklerin belirtilmediğini, Müfredatta sadece kazanım isimlerinin belirtilmiş olduğunu” belirtmişlerdir Bu kavrama 7 kez değinilmiştir.

Materyal yetersiz kategorisinde “Okullarda eğitim için kaynak ve materyallerin yeterli olmadığını ve bazı okullarda ise materyal bulunmadığını” belirtmişlerdir. Bu kavrama 17 kez değinilmiştir.

Yeterli kategorisinde “Yeterli bulduklarını fakat geliştirilebileceğini.” belirtmişlerdir. Bu kavrama 4 kez değinilmiştir.

Uygulama Yönergesi Eksikliği kategorisinde “Oyun ile ilgili herhangi bir kaynak ve materyal bulunmadığını, Oynatılacak oyun ve etkinliklerin belirtilmediğini, Müfredatta sadece kazanım isimlerinin belirtildiğini.” belirtmişlerdir. Bu kavrama 3 kez değinilmiştir.

Teori/uygulama karmaşası kategorisinde “Oyunlar hakkındaki bilgilerin yetersiz olduğu ve işlevlerinin tam olarak açıklanmadığı, Oynatılacak oyun ve etkinliklerin belirtilmediği, Müfredatta sadece kazanım isimlerinin yer aldığını” belirtmişlerdir. Bu kavrama 3 kez değinilmiştir.

Hizmet içi eğitim kategorisinde “Öncelikle MEB’in işi ciddiye alması gerektiği öğretmenlere de öneminin kavratılması gerektiğini. Oyunu önce öğretmenlere öğretmek gerektiği, Her okulda bir beden eğitimi öğretmenin olması gerektiği, Eğitici ve bilişlendirici çalışmalarının yapılmadığını” belirtmişlerdir. Bu kavrama 3 kez değinilmiştir.

Kısmen yeterli kategorisinde “Tam anlamıyla yeterli bulmadıklarını. Eksikliklerin mevcut olduğunu.” belirtmişlerdir. Bu kavrama 3 kez değinilmiştir.

Geliştirilebilir kategorisinde “Özellikle müfredat içeriğinin daha hafifletilerek oyun için ayrılan zaman diliminin arttırılması gerektiğini, Müfredattaki ayrılan sürenin yeterli olmadığını” belirtmişlerdir. Bu kavrama 4 kez değinilmiştir.

Program yoğunluğu/yetersiz zaman kategorisinde “Yer, zaman ve araç gereç bakımından yetersiz olduğunu, Özellikle müfredat içeriğinin daha hafifletilerek oyun için ayrılan zaman diliminin arttırılması gerektiğini, Müfredattaki ayrılan sürenin yeterli olmadığını” belirtmişlerdir. Bu kavrama 2 kez değinilmiştir.

Alan eksikliği kategorisinde “MEB’in vermiş olduğu dosyadaki kitapçığın İçinde kazanımlar doğrultusunda oyunlar yer aldığı, Bazı oyunların oynatılabilir düzeyde olduğu, bazıları için ise uygun malzeme ve uygun alan olmadığını” Belirtmişlerdir. Bu kavrama 2 kez değinilmiştir

Branş öğretmeni ihtiyacı kategorisinde “Her okulda bir beden eğitimi öğretmenin olması gerektiğini.” belirtmişlerdir. Bu kavrama 4 kez değinilmiştir.

Oyun eğitimi gereksinimi kategorisinde “Öğretmenlerin ve MEB’in oyun eğitimi ciddiye alması gerektiği ve öğretmenlere oyun eğitiminin verilmesi gerektiğini” belirtmişlerdir. Bu kavrama 2 kez değinilmiştir.

4.5. Bir öğretmen olarak kendinizi oyun alanında yeterli buluyor musunuz? Yeterlilik ve yetersizliklerinizi açıklayınız.



Şekil 4.4. Bir öğretmen olarak kendinizi oyun alanında yeterli buluyor musunuz? Yeterlilik ve yetersizliklerinizi açıklayınız. Alt Teması.

Tablo 4.4’de Bir öğretmen olarak kendinizi oyun alanında yeterli buluyor musunuz? Yeterlilik ve yetersizliklerinizi açıklayınız imgesi alt temasının kategorileri ve bu kategorilerin frekansları görülmektedir. Bir öğretmen olarak kendinizi oyun alanında yeterli buluyor musunuz? Yeterlilik ve yetersizliklerinizi açıklayınız imgesi alt temasında oluşan on beş kategori ve bu kategorilere ait frekanslar aşağıda ki tabloda ve açıklmalarda verilmiştir.

Tablo 4.4. Bir öğretmen olarak kendinizi oyun alanında yeterli buluyor musunuz? Yeterlilik ve yetersizliklerinizi açıklayınız. İmgesi Kategorisi ve Frekansı

Kategori	Frekans
Yetersiz	12 (E1,E5,E6,E7,E8,E9,E12,K1,K3,K4,K8,K9)
Program yoğunluğu/yetersiz zaman	4 (E1,E12,K4,K9)
Materyal yok	6 (E1,E2,K2,K4,K8,K9)
Materyal yetersiz	5 (E1,E2,K2,K4,K8,K9)
Alan eksikliği	6 (E1,E5,E8,E9,K4,K9)
Yeterli	9 (E2,E3,E4,E10,E11,K5,K7,K11,K12)
Kişisel gelişim	8 (E6,E8,E9,E11,K1,K3,K5,K10)
Kısmen yeterli	2 (K2,K10)
Sınıf mevcudu	1 (E5)
Materyal maliyeti/depo sorunu	2 (K2,K9)
Oyun çeşitliliği	6 (K1,K2,K3,K7,K10,K11)
Sınıf içi oyunlar yeterli	2 (K6,K7)
Takım oyunları yetersiz	3 (K6,K7,K9)
Bahçe oyunları yetersiz	2 (K6,K7)
Oyuna gereken önemin verilmemesi	4 (E9,E12,K2,K9)

Tablo 4.4’de görüldüğü üzere Bir öğretmen olarak kendinizi oyun alanında yeterli buluyor musunuz? Yeterlilik ve yetersizliklerinizi açıklayınız alt tema’sı Yetersiz kategorisinde “İstenildiği kadar zaman ayıramadığınızı. Ayrıca araç, gereç ve yer sıkıntısı nedeniyle yetersiz olduklarınızı” belirtmişlerdir Bu kavrama 12 kez değinilmiştir.

Program yoğunluğu/yetersiz zaman kategorisinde “Yeterli zaman ayıramadıklarını, Diğer derslere ağırlık verilip oyunu program dışında bıraktıklarını, çocukları sınavlara hazırladıklarını” belirtmişlerdir. Bu kavrama 4 kez değinilmiştir.

Materyal yok kategorisinde “Yeterli oyun araç ve gereçlerinin olmadığını” belirtmişlerdir. Bu kavrama 6 kez değinilmiştir.

Materyal yetersiz kategorisinde “Materyal desteği ve etkinlik alanlarının yeterli olmadığını, Sınırlı kaynaklarla ve sınırlı zaman diliminde programları uygulamaya çalıştıklarını, Çocuklar üzerinde yetersiz olduğunu” belirtmişlerdir. Bu kavrama 5 kez değinilmiştir.

Alan eksikliği kategorisinde “Okulların mevcut alanların ve fiziki koşullarının yetersiz olduğunu” belirtmişlerdir. Bu kavrama 6 kez değinilmiştir.

Yeterli kategorisinde “Değişik oyunları araştırdıkları ve uyguladıkları için kendilerini yeterli bulduklarını” belirtmişlerdir. Bu kavrama 9 kez değinilmiştir.

Kişisel gelişim kategorisinde “Değişik oyunları araştırdıkları ve uyguladıkları için kendilerini yeterli bulduklarını” belirtmişlerdir. Bu kavrama 8 kez değinilmiştir.

Kısmen yeterli kategorisinde “Daha çok oyun araştırmaları gerektiği ve çocukların tüm konularda gelişmelerine katkı sağlamaları gerektiği için kısmen yeterli bulduklarını” belirtmişlerdir. Bu kavrama 2 kez değinilmiştir.

Sınıf mevcudu kategorisinde “Sınıfların kalabalık olmasını olumsuz bir faktör olarak” belirtmişlerdir. Bu kavrama 1 kez değinilmiştir. değinilmiştir.

Materyal maliyeti/depo sorunu kategorisinde “Oyunlarda gerekli malzemeleri edinebilmede sıkıntı yaşandığını, yüksek maliyet gerektirdiğini, muhafaza edilmesi konusunda sıkıntı yaşandığını” belirtmişlerdir. Bu kavrama 2 kez değinilmiştir.

Oyun çeşitliliği kategorisinde “Daha çok oyun çeşitliliğinin gerekliliğini” belirtmişlerdir. Bu kavrama 6 kez değinilmiştir.

Sınıf içi oyunlar yeterli kategorisinde “Sınıf içi oynanan sakin oyunlarda, kurallı oyunlarda yeterli olduklarını” belirtmişlerdir. Bu kavrama 2 kez değinilmiştir.

Takım oyunları yetersiz kategorisinde “Takım oyunlarında yeterli bulmadıklarını” belirtmişlerdir. Bu kavrama 3 kez değinilmiştir.

Bahçe oyunları yetersiz kategorisinde “Bahçe oyunlarında yeterli bulmadıklarını.” belirtmişlerdir. Bu kavrama 2 kez değinilmiştir.

Oyuna gereken önemin verilmemesi kategorisinde “Okulların fiziki alan yetersizliği ve yöneticelerin mevcut tavır ve düşünceleri, Diğer derslere ağırlık verilip oyunu program dışında bıraktıklarını, çocukları sınavlara hazırladıklarını belirtmişlerdir. Bu kavrama 4 kez değinilmiştir.

4.6. Hareket Eğitimi İle İlgili Soru ve Cevapları

Hareket eğitimi önemli midir? Neden?

E.1: “Hareket eğitimi gelecekte sağlıklı, doğru kararlar verebilen, olaylara karşı yerinde ve zamanında tepkiler verebilen insan yetiştirebilmek için, hareket ve davranışlarını kontrol edebilmek için önemlidir.”

E.2: “Hareket eğitimini önemlidir. Çocukların beyin ve kas koordinasyonlarının gelişmesi, kurallara uyma ve sosyal gelişmesi açısından faydalıdır.”

E.3: “Hareket eğitimi önemli buluyorum. Sağlıklı ve başarılı nesillerin yetişmesi için gereklidir.”

E.4: “Evet önemlidir. Çocukların fizyolojik ve mental gelişimlerini olumlu etkilemektedir.”

E.5: “Evet Önemlidir. Çünkü gelişme çağındaki çocukların kendilerine özgüvenlerini ve dayanışma, kaynaşma, kuralları uymayı kolaylaştırır.”

E.6: “ Evet önemlidir. Bilinçsiz hareket hep sorun yaratır.”

E.7: “Bu konuda görüşüm yoktur.”

E.8: “Evet önemlidir. Beden ve sağlık için çok önemlidir. Minimum hareket ile sağlık hareket eğitimi ile mümkündür.”

E.9: “Hareket eğitimi elbette önemlidir. Çünkü hareket eğitimi düzenli ve planlı yapıldığı takdirde psikomotor becerilerin,kemik ve kas sağlığının yanında zihinsel gelişime olan olumlu katkıları da yadsınamaz bir gerçektir.”

E.10: “Evet hareket eğitimi önemlidir. Kas gelişimi ve psikomot gelişim açısından bakıldığında ; örneğin çocukların sabahları zinde uyanamamaları hareket eğitime gereken önemin ve yerin verilmemesinden kaynaklandığını düşünüyorum. Öğretmenlerin hareket eğitimi ve oyunlar konusunda daha bilinçli hale gelmesi gerektiği

kanaatindeyim. Proğramdaki bu ders saatine ve içeriğine uygun ders işlenmesi gerektiği kanatindeyim. Farklı derslere bu ders saatinde yer verilmemelidir.”

E.11: “Evet hareket eğitimi çok büyük öneme sahiptir.Çocukların Kas gelişimi ve psikomot gelişimleri açısından bakıldığında; esneklik,çeviklik,sürat,kuvvet gibi becerilerini geliştirir ayrıca beden,zihin,ve sosyal gelişimlerinide olumlu yönde destekleyerek gelişimlerinin bir bütün olarak devamına katkı sağlar.”

E.12: “Hareket eğitimi kesinlikle önmelidir. Özellikle ilkokul döneminde. Günümüz şehir yaşantısının olumsuzluklarından biri olan binalara tıklı kalmış oyun alanları kısıtlı olan çocuklar için okul bahçesi çok büyük önem taşıyor. Dolayısıyla atılamayan enerjiyle yüklü öğrencilerde hareket eğitimi çok önemlidir. Hareket eğitime yer verilmeyen öğrencilerde davranış bozuklukları gözlemlenebiliyor.”

E.13: “Hareket eğitimi çocukların gelişimini olumlu yönde etkilemektedir. Çocukların fiziksel gelişimi açısından değerlendirildiğinde; obezitenin en önemli unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır. Hareket eğitimi sağlıklı çocukların ve dolayısıyla sağlıklı toplumun oluşabilmesi için eğitimin vaz geçilemez bir unsuru olmalıdır.”

E.14: “Kesinlikle önemlidir. Özellikle çocukların büyük şehirlerde metropollerde,kapalı kutu diye benim ifade ettiğim evlerde büyümelerinden kayanaklı çocukların hareketleri hep kısıtlı kalması bu anlamda hareket eğitiminin okullarda daha aktif hale gelmesi,müfredata daha bağlı kalınarak çalışılması gerekiyor.”

E.15: “Kesinlikle çok önemlidir, sebebide şudur fiziki anlamda çocuğun kendini deşarj etmesi akademik anlamdada çocuğun derslere yöneliminin daha arttırmaktadır bana göre.”

E.16: “Kesinlikle önemlidir. Sınıf öğretmeniyiz yaş grubu olarak 6-9 yaş grubuna hitap ediyoruz. Ve bu dönem çocukların gelişimi açısından hareket eğitimi açısından önemli. Bu hani ince kas ince motor hareketleri diyorum bu özellikle şeyde okuma yazma öğretimi aşamasında bunun üzerinde çok durmamız gerekiyor. Bunun haricinde ilerleyen senelerde 2.3.4. Sınıflarda beden eğitimi üzerinde gerekirse çocukların

boyunun uzamasından tutun basketbolda, diğer fiziksel aktivitelerde olsun faydalı olduğunu düşünüyorum.”

E.17: “Çok önemlidir özellikle ilkokulda çok önemlidir çünkü bu çocukların nabızları bizlerden daha çok atıyor kalpleri bizden daha fazla atıyor ve çok daha hareketli oluyorlar ve bu çocuk şimdi biz sınıfta otur kıpırdama beni dinle diyoruz dikkati çok çabuk dağılıyor ama bu çocuk hareket etmek istiyor aslında dersi dinlememek için değil de hareket etmek için hareket ediyor biz bunu önce bu hareket enerjisini almalıyız nasıl alabiliriz teneffüslere çıkarıyoruz ama yeterli alan olmadığı için az hareket edebiliyor tehlikeli durumlar olabiliyor koşma etme sunu yapma diyoruz ama bunu biz derste eğiterek verebilirsek işte oyun ve fiziki etkinlikler de teneffüslerde nasıl hareket edebileceğini öğretebilirsek derste daha verimli dinliyor bizi mesela çocuk daha iyi ders yapalım diye çocuğu teneffüse çıkarmıyoruz beden eğitimine çıkarmıyoruz çocukta verim düşüyor o yüzden çocuğu hareket ettirmeliyiz sonrasında diğer derslere bakmalıyız diye düşünüyorum. Çocuk için hepsine etkisi vardır ama bilişsel olarak da çocuğun algılamasını kolaylaştırır bana göre Bu şekilde düşünüyorum.”

E.18: “Kesinlikle önemlidir egzersiz hayatın gerçeği. zaten çocuklar monoton bir hayatın içinde enerjilerini atamıyorlar,sıkılganlığa sebep oluyor. tabii ki eklem gelişimleri,organ gelişimleri ona göre tamamlanamıyor. Obez bir toplum.”

E.19: “Kesinlikle çok önemlidir ben harekete çok önem veren bir insanım hareket etme bireyin özgüvenini arttırıyor. Nasıl desem bedensel gelişiminden ziyade zihin gelişiminide etkilediğini düşünüyorum. Hayat hareket zaten hayat eşittir hareket.”

E.20: “Hareket eğitimi önemlidir. Çocuğun sağlığı, aldığı eğitim önemlidir. Örneğin çocuğun bedensel yapıları birde ruhsal yapıları çok önemlidir. Burda hareket eğitimi kısıtlandığı zamanlar çocuğun duygu ve düşüncelerinde kısıtlamalar meydana geliyor kendini aşamıyor bunun için çocuğun hareket etmesi çok önemlidir. Çünkü hareket ettiği zaman hem fiziksel yapı bakımından hem de ruhsal yapı bakımından gelişmeler olacaktır.”

E.21: “Tabi önemli disiplin çocuk sırası ile kalkıyor normal diğer derslere de yansır söz alarak konuşma konuya bile yansır sonuçta belli bir şekilde ben mesela oyun oynatıyorum böyle iki gruba ayırıyorum bir şeyin etrafından koşacaklar biri oradan gidiyor biri buradan gidiyor sırasını beklemiyor üstünde durulsa verim alınacaktır. Okulda etkinlik sınıfları arası bir şeyler yapıldı tam verim alınamadı.”

E.22: “Mutlaka önemlidir çocuğun gelişiminde önemli yeri vardır tabii ki. sağlam kafa sağlam vücutta bulunur Felsefesiyle bakarsak, çocuk ne kadar sağlıklı hareket ederse vücutta o şekilde gelişir derslerdeki başarısı da bu şekilde artar diye düşünüyorum.”

E.23: “Kesinlikle önemlidir neden önemlidir çünkü bütün derslerde kullanılması gerekiyor amaç öğrenmeyi kalıcı kılmak Her şeyi oyunlaştırmak ama biz bunu yapamıyoruz. Ya da yapmıyoruz.”

K.1: “Hareket eğitimi küçük yaştan itibaren verilmesi gelecek nesiller için önemlidir. Son zamanlarda toplum içerisinde hazır gıdalara düşkünlükle birlikte her yaştaki obezite oranları artmaktadır.”

K.2: “Hareket eğitimi önemli olduğunu düşünüyorum. Öğrencilerin bedensel ve zihinsel gelişimine önemli katkısı vardır.”

K.3: “Hareket eğitimi, topluma sağlıklı bireyler yetiştirmek için önemlidir.”

K.4: “İletişim temelli ve sağlıklı kaynaklara dayanan hareket eğitimlerinin, çocukların gelişiminin en nitelikli halini ortaya çıkaracağını düşünüyorum.”

K.5: “Hareket eğitimleri önemlidir. Çocukları gelecekte sağlıklı yaşam kazandırma konusunda gereklidir.”

K.6: “Hareket eğitiminin önemli olduğunu düşünüyorum. Çünkü hareket eğitimi, çocukların beden ve ruh sağlığı gelişimi açısından önemlidir.”

K.7: “Hareket eğitimi önemlidir. Çünkü büyük ve küçük kas gelişimlerinin, bilinçli hareket eğitimi almış olan çocukların bilişsel gelişiminde daha başarılı olduğu gözlemlenmiştir.”

K.8: “Hareket eğitimi önemlidir. Çünkü çocuğun ruhsal dengesini sağlaması için kullanılır. Çocuk kendini daha kolay ifade edecektir. Denge, beceri ve koordinasyon gibi fiziksel uygunlukları geliştirir.”

K.9: “Çocuğun fiziksel ve zihinsel gelişimi ve kas gelişimi için önemlidir. İnsanı spora yönlendirir, sporda insanı kötü alışkanlıklarından arındırır.”

K.10: “Önemlidir. Çünkü vücut ve ruh sağlığı için gereklidir. Sağlıklı bir birey olmasında önemli bir etken olduğunu düşünüyorum.”

K.11: “Evet önemlidir. Çocuğun benliğini geliştirmede, problem çözme yeteneğini geliştirmede bu gibi bir çok kazanımların sağlanmasında çok önemli bir yere sahiptir.”

K.12: “Hareket eğitimi önemlidir. Çocukların oyunla öğrenmeleri daha fazla kolaylaştığı için hareket eğitimi çok önemlidir.”

K.13: “Çocukların psikomotor,sosyal,duygusal gelişim olarak yeterli kazanımı sağlayabilmeleri için hareket eğitimi oldukça önemlidir.”

K.14: “Hareket eğitimi elbette çok önemlidir. Özellikle 0-6 yaş dönemi ileriki yaşantımızın temellerini oluşturan yaş aralığıdır. Bu dönemde ne kadar çok ve çeşitli bedensel hareketler yapılırsa kökler o kadar sağlam atılmış olur. Arica çocukların bu sayede sosyalleşmesi ve enerjilerinin olumlu yönde kanalize edilmesini sağlar. Vucudunu daha iyi kontrol eder ve uzuvları daha sağlıklı gelişir.”

K.15: “Hareket eğitimi özellikle bizim çalıştığımız yaş guruplarımız için çok önemlidir. Mesela sınıfa her girdiğimizde her öğretmen yapmasada benim yaptığım esneme,ısınma çalışmaları geçtiğimiz yıllarda yaptığım se sabah uykusuz,yorgun ve kendine gelmememiş öğrencileri bu çalışmalarla güne hazır hale getirip bu şekilde oyuna geçiyor ve daha fazla verim alıyordum.”

K.16: “Hareket eğitimi şöyle önemlidir. Bizim çalıştığımız küçük yaş gurubu olduğu için çocukların masa başında çokn fazla tutamıyoruz,zaten çocukların enerjisini boşaltması gerekiyor. Birde istanbul için düşünürsek çocuklar hep küçük ortamlarda

kalıyor. Sınıf ortamlarında kalıyor sokaktada çok fazla enerjisini boşaltamıyor çocuklar. Bu yüzden işte otizm geliyor,saldırgan davranışlar geliyor, yada çocuk ailesinin sürekli baskısı annesi sürekli yapma etme diyorsa annesinin dışında olan bir otorite ortamında çeşitli davranışlar göstermeye başlıyor. Bu sefer anne başlıyor, benim çocuğum hiç böyle değildi garip garip davranışlar yapmaya başladı diyor. Bu yüzden çocuğun nerjisini atacak ama doğru şekilde atacak yani ben şeyede karşıyım Hareket dediğimizde insanlar sadece koşu olarak algılıyorlar yada çocuğu parka götürüp hunharca yorulsun yorulsunda eve uyusun şeklinde algılıyor. Hareket dediğimiz düzgün yada tempolu bir şekilde olursa bence çocuk onu yapar. Mesela yüzme sporu yada çocuğu bir spor dalına yönlendirmek. Çocukla bir saat bir yürüyüş bile yapmak bir hareket bence diye düşünüyorum.”

K.17: “Önemlidir. Nden önemlidir çocuğun bütün gelişim aşamaları farklı olduğu için sadece bir gelişim aşamasına bakmıyoruz en önemlisi bizim için kas gelişimi olduğu için daha doğrusu çocuğun büyük kaslarının gelişimi için önemlidir daha çok.”

K.18: “Hareket eğitimi zaten çocuğun zihinsel gelişimine direk etki eden bir eğitimidir. Hatta bebeklik döneminden bu gelişim merkezleri bile var bununla ilgili özellikle avusturya hareket eğitime çok önem veren bir ülke ve çok güzel bir bebeklik döneminden itibaren başlıyor ve bizde birazcık kısıtlı ama ben okulda zaten genellikle hareket eğitimi oyunları daha çok tercih ediyorum. Hani matematik şu bu değil, hepsini kapsayıcı olduğunu düşünüyorum.”

K.19: “Hareket eğitimi tabiki önemlidir. Çocukların ana sınıfında, hani %90 nı bu işin hareket zaten, sürekli hareket etmek isteği içerisinde, hani onu nasıl eğitebiliriz, neler yapabiliriz ucu açık bir şey herkesinde farklı durumu ama tabiki bizim işimizde çok önemli.”

K.20: “Hareket eğitimi tabiki de önemlidir. Çocukları bir kere komutla yani söylenen şeyi yapıp yapmadığı önemli bence.”

K.21: “Çok önemlidir. Fiziksel, zihinsel gelişimleri yani motor becerileri dediğimiz gelişimlerinin destekleme açısından en önemli aşamalarından bir tanesi de hareket eğitimidir. Hareket eğitimi olmadan okul öncesi eğitim düşünemeyiz.”

K.22: “Hareket eğitimi 0 yaştan itibaren yani doğduğumuzdan itibaren bir hareket halindeyiz sürekli olarak özellikle küçük yaş gruplarındaki çocukların bol bol hareket etmesi, zaten içerisindeki enerji dışa vurması açısından ve sürekli çocukların aktif bir şeylerin içinde onları yaşarak öğrenmesi, özellikle bizim yaş grubumuz için çok önemli oluyor.”

K.23: “Önemlidir.Çünkü ilköğretim yaş grubuna bakarsak nihayetinde bu çocuklar normal insanlara göre daha enerjik ve hareketlidirler.Bu enerjileri rini atamaları gerekiyor.Sınıf ortamında bunları attıramazsanız eğer Hareket ve oyun eğitimi ve serbest etkinlikler derslerinde bu enerji atılmazsa sınıf içinde böyle ders anlatılırken çocukların sıralarda bacaklarını salladıklarını ,sektiklerini,sürekli çöp atmaya gidip geldiklerini görüyoruz aslında olmayan çöpu bile bir bahane ile üretip çöp atmaya kalkıyorlar.Bence bu yaş grubu için hareket eğitimi çok önemlidir.”

K.24: “Kesinlikle çok önemli her yönden çocuğun bilişsel gelişimi duygusal gelişimi için enerjisini atabilmesi için hareket eğitimi tamamlamış bir çocuk yapabilen bir çocuk fiziksel olarak ve özgüven olarak da çok iyidir fiziksel olarak da kendi başına yapacağı işler vardır hareket olmadan hiçbir alanın gelişimi desteklemez.”

K.25: “Hareket eğitimi tabii ki önemli bebekliğimizden itibaren hareket ediyoruz. Hareket gelişimi insanların vücut gelişimi için çok önemli. Tamamen hayatın içerisinde bu nedenle de çok önemli.”

K.26: “Yani bazen biz onları çelişkili bulduğumuz da oluyor bakıyoruz değerlendirmeler yaparak devam ediyoruz ben kendi adıma söyleyim gerekliyse çocuğa o şekilde onu sıraya koyarak ona öncelik vererek programı alarak ilerliyoruz onun dışında diğerleri zaten geliyor bir dönem boyunca farklı diğer dönem boyunca daha farklı etkinlikler hepsine yer vermeye çalışıyoruz yeterli yeterli olmadığı durumlar illaki

vardır birlikte fikir alışverişi yapıyoruz arkadaşlarımızla olsun zümrelerimize gidiyoruz zümrelerle olsun bu şekilde aşmaya çalışıyoruz.”

K.27: “Önemlidir çocuğun kişisel gelişimi açısından fiziksel gelişimi açısından bu gelişimi sağlama bilmeleri için çocukların hareket etmesi gerektiğini düşünüyorum aynı zamanda fiziksel zihinsel gelişimlerini hareket eğitiminin sağladığını düşünüyorum geliştirdiğini düşünüyorum.”

Hareket eğitimi için kendinizi yeterli buluyor musunuz? Yeterlilikleriniz ve yetersizliklerinizi açıklayınız.

E.1: “Hareket eğitimi konusunda kendimi yeterli bulmuyorum. Yaş, cinsiyet ve ortama uygun çalışmalar hakkında daha fazla bilgi edinmem gerekir.”

E.2: “Yeterli buluyorum. Okulun fiziki şartlarını da gözönünde bulundurarak yapmaya çalışıyorum.”

E.3: “Yeterli buluyorum.”

E.4: “Evet yeterli buluyorum. Alanımla ilgili yeterli olduğumu düşünüyorum. Deneyim bu konuda gereklidir.”

E.5: “Yeterli bulmuyorum.”

E.6: “Kendimi yeterli bulmuyorum.”

E.7: “Kendimi hareket eğitimi için yeterli bulmuyorum. Sınıf öğretmenlerinin bu konuda eğitilmesi gereklidir. Hangi hareketlerin uygulanabileceği konusunda eğitim almalıyız.”

E.8: “Yeterli bulmuyorum. Çünkü bunun bir eğitimini almadım. Öncelik ve sınırlılıklar konusunda bilgi sahibi değilim.”

E.9: “Evet kendimi yeterli buluyorum, Fakat okulun fiziki koşulları ve okulda branş öğretmeninin bulunmaması olumsuz etkenlerdendir.öğretmenlerin bu derslere olan bakış açılarının da olumlu olamaması bence yetersizlikler içerisinde sayılabilir.”

E.10: “Evet yeterli buluyorum. Programda ayrılan sürede öğrencilerime en etkili şekilde yardımcı olmaya çalışıyorum.”

E.11: “Gerekli yönergeleri uygulama noktasında Evet kendimi yeterli buluyorum. Fakat hareket eğitimi ile ilgili gereken dökümanları araştırma ve temin etme konusunda kendimi yeterli bulmuyorum.”

E.12: “Kendimi şuanda yetersiz buluyorum. Diğer derslerin yoğunluğundan ve ağır müfredat yükünden dolayı uygulamak istediğim hareket eğitimini uygulamaya zamanım kalmıyor. Aslında yetersiz değilim fakat bahsettiğim şartlar yetersizleştiriyor.”

E.13: “Hareket eğitimi ve uygulamaları için kendimi yeterli bulmuyorum. Çünkü bu alanın başlı başına bir uzmanlık alanı olduğu ve alan uzmanları tarafından uygulanması gerektiğini savunuyorum. Öğretmenlerin bu alanda uygulama yapabilmeleri için de Bu alanla ilgili uzman kişilerden eğitim almaları gerekirken kendi adıma bu eğitimi almadığım için yetersizim.”

E.14: “Ben şahsen kendimi yeterli buluyorum çünkü bu kişisel molarak değil genel olarak genç ve dinamik öğretmenlerde genelde bu var. Öğrencileriyle daha çok etkinlik ayapabiliyorlar ve öğrencilerine daha çok ayak uydurabiliyorlar. Yaşı ielerlemiş ilerleyen yaştaki öğretmenler daha ağır kalabiliyorlar,tabiki istisnalar var ama dediğim gibi genç ve dinamik öğretmenler hareket eğitiminde çocuklarla daha içli dışlı daha birliktelik içerisinde olabiliyor. Bende onlardan biri olduğumu düşünüyorum.”

E.15: “Bulmuyorum, sebebi şu. Uzmanlık alanı gerektiren alanlar diye düşünüyorum. Bu alanlarda bu işin derinlemesini eğitimi almış oaln kişilerin çok adaha büyük başarı göstereceğini düşünüyorum. Ve benim kanaatim ilk okullarda ingilizce,din kültürü gibi branş öğretmeninin girmesi gerektiği kanaatindeyim. Bunun çocuklar açısından dahada faydalı olacağını düşünüyorum.”

E.16: “Öncelikle birazcık beden eğitimi branşında ilgilendiriyor bu mevzu. Açıkçası biz bunun dört yıllık Eğitim fakültesi nde eğitim olarak aldık anca AA ile geçtik gayet güzeldi Bir sıkıntımız yoktu ancak ders olarak incelediğimiz işlediğimiz konu daha çok teorik şeyler öğrendik. Sağ olsun hocamız sınıf içerisinde oynanabilir birkaç şey

öğretmişti ancak bakıyorum tam olarak işin içinde olduğumuz zaman daha farklı şeyler gerekebilir diye düşünüyorum. Bu nedenle genel olarak baktığımda ben sınıf içerisinde bazı arkadaşlarıma bakıyorum iyiler ancak ben iyi olduğumu düşünmüyorum daha iyi olabileceğimi düşünüyorum.”

E.17: “Bana göre toplum harekete çok olumlu bakmıyor yani çocuklara biz hep uslu ol hareket etme aman kıpırdama diyoruz ama çocuk aslında yaramazlık yapmak için değil enerjini atabilmek için bunu yapıyor ama toplum bunu farklı algılıyor ama aslında mesela evde duran bir çocuk bize göre yaramazlık yapıyor olabilir ama aslında o çocuk enerjisini atmak için bunu yapıyor biz bu çocuğa oyun alanı sağlamazsak enerji atma alanı sağlamazsak bu bize yaramazlık olarak görünüyor halbuki bunu sağlasak çocuğu parka çıkarsak sokağa çıkarsak farklı şeyler yapsak eve geldiğinde senin istediğin gibi bir çocuk olacak.”

E.18: “Aslında kendimi yeterli buluyorum bir zamanlar kendim de sporla uğraştım okulda da yeterli çalışmaları yaptığımızda inanıyoruz ama çevre imkanlar ve bakış açısı çevrenin olumsuz şartlarından dolayı daha doğrusu güvenlik sorunlarından dolayı maalesef aksi yönde etki ediyor.Çocuğun oynamasına spor kompleksine gitmesini istiyor ama, benlik sorun var sokağa bırakmayalım dışarı bırakmayalım tinerici,balici korkuları var bundan dolayı.”

E.19: “Ben kendimi kendim için yeterli buluyorum kendi adıma konuşursam kendim hareketin önemli olduğu bilincinde olduğum için yani araç varken yürüyebileceğim yeri gözüm kesiyorsa yürürüm bunu çocuklara aktarmaya çalışıyorum ama yeterlimiyim mevzusuna gelince kesinlikle yeterli görmüyorum. Kendimi yeterli görmüyorum, özeleştiriy yapabilirim.”

E.20: “Hareket eğitimi için kendimi yeterli buluyor muyum kendimi ben yeterli bulmuyorum. Yani çünkü benim yapmak istediklerim daha çok başka şeyler örneğin bir şey öğretirken oyunlaştırarak yapılması çocuğun akılda kalıcı daha önemli ama işte her yerde ciddiyetle olduğu zaman toplum bunu götüremeye bilir. Çünkü öyle bir zaman oldu ki her türlü her böyle öğrencimiz var onlarla tek tek ilgi alanları farklı olduğu için her öğrenciye göre yönlendiremiyorsunuz. Örneğin bir öğrenciyi tanıyamıyorsunuz,

tanıyamadığınız zamanlarda bu yanlış bir şeylere doğru yollara doğru açılabilir. Bence öğretmen önce öğrencinin ailesini, kendisini ve çevresini çok iyi tanımalı ona göre hareket etmeli.”

E.21: “Sonuçta biz bir beden eğitimi öğretmeni gibi yapamayız bu işi biz de kendimiz öğrenciyken gördüğümüz hareketleri aklımızda biraz baktığımızda zaten her türlü alanda sınıf öğretmenlerini bırakılmış bir sürü şeyler mesela biz de bedeni eğitimi sizin de mesela ayrı bir öğretmen olmalı müzikte de ayrı olmalı branşlaşma olmalı.”

E.22: “Kendimi yeterli bulmuyorum çünkü ben tam olarak bilmiyorum.yani yaptığımız etkinliğin,hareketin ne amaçla yapıldığını bilmiyoruz tam olarak.sadece bireysel olarak belli hedef veya ders konusuna uygun şekilde hareket yaptırıyoruz genel olarak çocukları geliştirmek için yapmıyoruz.”

E.23: “Kesinlikle yeterli bulmuyorum fakültede iken de bununla ilgili hiçbir eğitim almadım yani alsak dahi yeterli değil çok geçici ve geleneksel yöntemler kullanıyoruz sürekli 40 yıl önceki 50 yıl önceki etkinlikleri yapıyoruz hiçbir zaman gelişime açık değiliz.”

K.1: “Hareket eğitimi için kendimi yeterli bulmuyorum. Hareket eğitimlerine genelde ısınma hareketleriyle başlıyorum. Fakat oyun ve araç gereç yetersizliğinden dolayı kendimi kısıtlanmış olarak hissediyorum.”

K.2: “Hareket eğitimi için kendimi yeterli bulmuyorum. En başta değişen eğitim programı ile ilgili yeterli seminer ve eğitimlerden geçirilmediğimiz düşünüyorum. Önümüze dosyası konu ve okumamız daha sonrada anlamamız ve uygulamamız istendi.”

K.3: “Hareket eğitimi için kendimi yeterli bulmuyorum. Bu konuda eğitim alarak daha çeşitli çocukların oyunlarını öğrenmem gerekli olduğunu düşünüyorum.”

K.4: “Hareket eğitimi konusunda kendimi yeterli bulduğumu söyleyemem. Çünkü kaynak, materyal ve zaman sorunu, kendimdeki bu konudaki potansiyelimi ortaya koymama engel olmaktadır.”

K.5: “Kendimi bu konuda yeterli buluyorum. Fakat geliştirmem gereken yönlerim muhakkak olduğunu düşünüyorum.”

K.6: “Hareket eğitimi için kendimi yeterli buluyorum. Çalıştığım okulun fiziki yapısı ve aldığım eğitim yeterli değildir.”

K.7: “Bu konuda fikrim yoktur.”

K.8: “Bu konuda fikrim yoktur.”

K.9: “Hareket eğitimi için kendimi yeterli bulmuyorum. Kalabalık sınıflar, notsal başarının üzerinde aşır durulması nedenlerinden dolayı hareket eğitimini  telememi sağlıyor.”

K.10: “Hiçbir zaman tam anlamıyla yeterliyim dememeli insan o zaman eksikliklerini fark edemez ve eleştirilere kendisini kapatır. Yetersizlikler, imkansızlıklarv elbette vardır. Yeterli değilim.”

K.11: “Evet yeterli buluyorum. Hareket eğitimi hakkında yenilikleri takip etmek ve sürekli kendini yenilemek gerekiyor. Okul bünyesinde bazen alan ve materyal konusunda yetersizlikler yaşamaktayım.”

K.12: “Kendimi bu konuda yeterli bulmuyorum fakat bu konuyla ilgili seminerlerin olması gerektiğini düşünüyorum.”

K.13: “Hareket eğitimi için Kendimi yeterli bulmuyorum. Bu alanda kursların verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu alanın başlı başına bir uzmanlık alanı olduğunu ve işin ehli olan kişilerin hareket eğitimi dersine girmesinin daha doğru olacağı kanaatindeyim.”

K.14: “Sınıf mevcutlarının fazla olması nedeniyle kendimi çok yeterli bulmuyorum.Hareket eğitimi çalışmalarına daha fazla yer vermek istesemde bütün sınıfa hakimiyette zorlandığım için ya basite indirgiyorum veya vazgeçmek zorunda kalıyorum.”

K.15: “Yeterli bulmuyorum. Çünkü bu konuya dair eğitim almış bir insan değilim. En fazla okulda aldığımız eğitim var ve uyum ve hareket isimli bir dersti fakat o derste kuarallı oyun öğreniyorduk. Örneğin saklambaç diyelim,bu oyunun bir kuarlı var ve biz bunun üzerinde ilerliyoruz. Kendimizi geliştirdiğimiz bir durum yok. Orf eğitimi var fakat biz bu eğitimi almadık. Orf eğitimi ise vücudumuzu kullanarak müzik yapmak,ritim tutmak,ritim tutmak baktığınız zaman buda hareket eğitimi çalışmaları biz buna benzer örnekleri okulda görmedik. Bu noktada da kendimizi biraz geliştirmemiz lazım. Bu nokradada benimde eksiklerim var tabi.”

K.16: “Bende internetten ve bizim okulda broşürler var onları okuyorum da tabikide dediğim gibi ben şimdi çocuğa takla atmayı falan gösteriyorum minder üzerinden ama bazen çok ağır çocuklar oluyor öteki atarken o atamayınca bende ne yapacağımı çok fazla bilemiyorum açıkçası,çocuğun yanlış tarafına bir şey olur diye çokta böyle müdahale edemiyorum ama işte bir sürünme,bir atlama,bir zıplama,bir tek ayak üzerinde belli bir mesafeye kadar gitme gibi basit düzeyde hareketleri yaptırıyorum. Bu konuda bir yeterliliği var ama profesyonel anlamda çocuğun hangi kasına nasıl hitab edilecek şeklinde bir bilgim yok. Bunun ile ilgili şöyle olabilir ben şimdi ilk okul kısmında çalışıyorum ama orta okul kısmında olan bedenn eğitimi öğretmenleri bilgi verebilir. Yada çocuk hep aynı hareketleri görmekten sıkılıyor ya onların ders saatlerine uygun olarak bir saat onarlada çalışılabilir diye düşünüyorum. Müfredata böyle bir şey eklenebilir evet. Hem çocuk başka birni görmüş oluyor, yada öğretmenler bu konuda daha fazla eğitilebilir diye düşünüyorum.”

K.17: “Buluyorum evet. Dediğim gibi eğer alan varsa her türlü hareket etkinliğini yaptırabilirim ama alan olmadığı zaman orda eksik hissediyorum. Uygulamalarımız kısıtlanabiliyor yani fiziki duruma göre değişiyor yeterli yada yetersiz görüp görmemem.”

K.18: “Ben çok seviyorum oyunları, oyunla çocukların öğrendiğini düşündüğüm için çok fazla oyun kurmayı ve farklı oyunları seviyorum. İşte dediğim gibi parkurlu, eğlenceli, yarışmalı, taşımalı bir çok oyunu sınıfımda oynattım. Geçen yıl dolu dolu geçti. Yetersiz olarak keşke benimde önceden ailem eğitimimi çok iyi verseydi.

Basketçi, voleybolcu aynı zamanda iyi bir yüzücü olsaydım. Bunu isterdim. Ailelerimiz daha önceden bilinçli olmadığı için bizide sadece okul olarak eğittiği için keşke bu konularda eğitselerdi tabi o zaman çocuklarla daha çok farklı, daha bilimsel çalışabilirdim.”

K.19: “Ben çok enerjik bir insanım normalde, o konuyu bilseydim nasıl yapılabileceğini yapardım gibi geliyor ve çocuklarda keyif alırdı. Çok bilgim yok bence, ısınma hareketleri bile spordaki, dansdaki her neyse onlar bile çocukları eğlendirebilecek, hep beraber bir şey yapıyorlar ve birbirlerine gülüyorlar. Zaman zaman deniyorum. Keşke yapabilsek, keşke birileri gelebilse veya biz yeterli olabiliyor olsak iyi olurdu.”

K.20: “Evet buluyorum. Bende biraz hiperaktiflik yani hareketliyimdir. Zaten okul öncesi öğretmenin hareketli olması gerektiğini düşünüyorum. Çok öğretmenle karşılaştım bu zamana kadar. Put gibi duran bir öğretmenle karşılaştım. Ama hareket önemli bir öğretmen için. Drama konusunda belki yetersiz olabilirim.”

K.21: “Öğretmen sürekli kendini geliştirmeli, öğrenmeli, araştırmalıdır. Ben yeterliyim dersem yinede yanlış söylemiş olurum. Öğretmen sürekli değişim halinde bulunmalıdır. Tabi bildiğim oyunlar var, araştırdığım kaynaklar var. Günümüzde bilgiye ulaşmak çok kolay, bu nedenle her türlü oyunları öğreniyoruz. Modellere bakıyoruz. Amaç ve kazanımlarımıza uygun olan oyunları tabi ki sınıfımızda elimizden geldiğince oyunu oynatmaya çalışıyoruz. Hatta yabancı kaynakları bile araştırıyoruz. İletişim günümüzde çok güzel, internet ağı olduğundan dolayı. Yeterliyim ben demek hiçbir zaman doğru değildir.”

K.22: “Ben hareket eğitimi yani oyunu çok seviyorum. Oyunun çok önemli olduğunu düşünüyorum. İyi eğitimci çok güzel sanat etkinliği yapan yada yaptıran eğitimciden ziyade iyi eğitimci vermek istediğini sıkmadan oyun ile verebilen eğitimcidir diye düşünüyorum. Tabiki çok boyutlu sadece oyun çok iyi oynatabilen değil demek istemiyorum ama oyun bence çok önemli kendimi geliştirmem gerektiğininide düşünüyorum. Kesinlikle a tamam ben olmuşum diye bir algım zaten olamaz. 27 öğrencim var diyorum sınıfta aslında 28 öğrencim var bende kendimi o sınıfın bir

öğrencisi görüyorum. Gelişmek zorundayız hepimiz ama oyunları sınıfımda aktif olarak kullandığımı düşünüyorum.”

K.23: “Şimdi ben buy konuda kendimi yetersiz buluyorum.Yani her oyun ve fiziki etkinlikler dersinde neler yapabilirim diye düşünüyorum.Mümkün olduğu kadar farklı oyunlar buluyor bazen de kafadan oyunlar uyarlıyorum.Ama ne kadar yaparsam yapayım beni yaptığım şey tatmin etmiyor bu konudaki yetersizliğimi gideremiyor.Muhtemelen bir uzman yada beden eğitimi öğretmeni arkadaşım benni gözlemlerse o da beni yeterli bulmaz.Ya ne kadar uğraşırsak bile bu konuda tam anlamıyla işin uzmanı gibi yeterli olacağımı düşünmüyorum.

Öneriniz var mı?

Bence ilkokullarda branş öğretmenine gerek yok densedede beden eğitimi ,müzik,görsel sanatlar gibi yetenek gerektiren derslere branş hocalarına ihtiyaç vardır.Bu ders öyle “Hadi topu al ,çık dışarı bir maç yapalım”gibi dersi değil.”

K.24: “Bilgi olarak yeterliyiz ama uygulamaya geldiği zaman pek yeterli olmuyor gerek şartlardan gerek bizim psikolojik durumunuzdan gerekli verilerden alamadığımız cesarettten şimdi velilerde çok hassas bu konuda acaba veli izin verir mi? Uyarmı çocuğunun en ufak bir yerine bir şey olduğu zaman kaldıki çocuklar serbest bir ortamdalar tabii ki başlarına her şey gelebilir ufak bir morarma bir yaralanma velilerde belli tepkilere sebep oluyor Bu nedenle biz biraz kendimizi geri çekmek zorunda kalıyoruz.”

K.25: “Tam anlamıyla değil,tabii ki eksik yönlerimiz var on yıl içerisinde. Ama sürekli de kendimizi geliştirmek gerektiğini düşünüyorum bu nedenle de ne kadar çok bilgiye,ne kadar çok deneyime ulaşırsak ulaşalım muhakkak Bir yerde eksik kalıyoruz.”

K.26: “Daha çok fırın ekmek yememiz lazım dediğim gibi birlikte fikir alışverişi yapıyoruz programı aldığım bir seyi geldim çocuklarımla bakalım nasıl katılımları nasıl veya hani bakalım arkadaşım ne yapmış sınıfa veya hani her şey internette de görebiliyoruz tabii ki faydası ne çocuğa öncelikle ne katacak Önce ben onu düşünerek

etkinliğe alıyorum sınıfa öyle geliyorum sınıfa ne faydası var onu düşünerek geliyorum.”

K.27: “Topluma baktığımızda şu anki zamanda hareketli çocukların hep böyle bir sıkıntısı olduğu konusunda insanlar hemfikir. Bu çocuklar bu zamanda dört duvar arasında yetişiyor maalesef oyunla içiçe değiller enerjilerini dışarı atamıyorlar bunun için hiperaktivite gibi hastalıklarla ilişkilendirilmeye çalışıyor. Bununda Kendi adıma yanlış olduğunu düşünüyorum. çocuğun neden hareketli olduğuna bakıp bunu değerlendirilmesinin yapılması gerektiğini düşünüyorum.”



4.7. Oyun Eğitimi İle İlgili Soru ve Cevaplar.

MEB'deki oyun ile ilgili kaynak ve materyaller yeterli mi? Yeterlilik ve yetersizliklerini açıklayınız.

E.1: “Yer, zaman ve araç gereç bakımından yetersiz olduğunu düşünüyorum.”

E.2: “Yeterli değildir. Çünkü sayı ve çeşit olarak az buluyorum.”

E.3: “Evet yeterli buluyorum. Oyun kartları olarak düzenlenmiş olup, öğretmenlerin kullanımına sunulmuştur.”

E.4: “Tam manasıyla yeterli bulmuyorum. Eksiklikleri mevcuttur.”

E.5: “Yeterli değildir. Okullarda yeterli materyal bulunmamaktadır.”

E.6: “Yeterli değildir.”

E.7: “Yeterli bulmuyorum. Oyunlar hakkında bilgiler yetersiz ve işlevleri tam olarak açıklanmıyor.”

E.8: “Teorik düzeyde olanları, maksimum düzeyde uygulama boyutuna geçirmeliler.”

E.9: “MEB deki kaynak ve materyaller bence yetersiz. Çünkü MEB in bu konuda eğitici ve bilişlendirici çalışmalarının olmadığını düşünüyorum.”

E.10: “Kısmen yeterli olduğu ve yetersiz olduğu alanlar mevcuttur.”

E.11: “Evet yeterli buluyorum fakat geliştirilebileceği kanaatindeyim. Özellikle müfredat içeriği biraz daha hafifletilerek oyun için ayrılan zaman dilimi arttırılmalıdır. Müfredattaki ayrılan süre yeterli değil.”

E.12: “Kesinlikle yetersiz olduğunu düşünüyorum. Oyun ile ilgili herhangi bir kaynak ve materyal bulunmamakta. Oynatılacak oyun ve etkinlikler belirtilmiyor. Müfredatta sadece kazanım isimleri belirtilmiştir. Bu nedenle MEB deki mevcut kaynak ve materyalleri yetersiz buluyorum.”

E.13: “Kesinlikle yetersiz olduğunu düşünüyorum. Mevcut şartlarda her sınıf kendi oyun araç-gereçlerini temin etmek zorun ve temin edildiği durumlarda bu materyallerin korunabilmesi için gerekli muhafaza alanlarının bulunmaması. Çocuklar için okullarda sadece sınıflar için alanların oluşturulması,farklı etkinlikler için alan düşünülmemiş ve ayrılmamış olması yetersizlikler içerisinde sayılabilir.”

E.14: “Aslında kaynaklar yetersiz sayılmaz fakat materyal olarak her okula eşit şekilde materyal ulaştırılamayabiliyor. Bizde bunu öğretmenler olarak veli işbirliği içerisinde materyallerimizi kendimiz oluşturmaya çalışıyoruz. Dışarıdan temin etmeye çalışıyoruz ama kaynak olarak milli eğitimde bunu desteklemeye çalışıyor. Özel teşvikler bunu destekliyor daha çok. Yani başvuru yaptığımız her kuruluş size kaynak materyal ücretsiz olarak verebiliyor. Ülkemizde bu avantajlarda var.”

E.15: “Şöyle bir durum var aslında mebdaki kaynak ve materyalleri ama öğretmenlere ulaşması noktasında sıkıntı var. Yani öğretmenlere bunların iletilip, öğretmenlerin bunları algılayıp uygulaması nokrtasında çok ciddi bir iletişimsizlik durumu söz konusu olduğunu düşünüyorum ama sebebini bilmiyorum. Çünkü MEB materyallaerini aldığımızda evet çok güzel çalışmalar diyoruz ama öğretmenlerin bunu alıp uygulamasında bir sıkıntı görüyorum bu noktada.”

E.16: “Bir şeyler yapılmaya çalışılıyor geçen yıl burada klasik çocuk oyunları konu bunlar materyaller olarak masraflı bir şey olacağını düşünmüyorum ancak milli eğitim de bunlara biraz daha önem verebilir. Tal maliyette az bir maliyetle her okula kazandırmak bir şeyler yapılabilir ki biz bunları maalesef kendi imkanlarımızla gerekli ellerimizle belli bir bütçe ayırarak bu şekilde hazırlamaya çalışıyoruz on kötü ihtimal çocuklar kendileri getiriyor oyuncaklarını ipini topunu herneyse bu şekilde ders işliyoruz.”

E.17: “Bana göre yeterli değil şöyle yeterli değil şimdi bize kitap veriyorlar oyun fiziki etkinlik kartları veriyorlar içinde çok güzel oyunlar var ama bu oyunları oynamak için en başta da söylediğim gibi yeterli alanlarımız yok yeterli materyallerimiz yok biz bir şekilde bunları bireysel olarak sağlamaya çalışıyoruz yeteri kadar sağlayamıyoruz milli eğitimi bu konuda üzerine düştüğünü düşünüyorum Ama biraz teoride kalıyor bu iş

uygulamada gelip de bizi kontrol etmiyorlar verdikleri müfredatı Ne kadar işlendiğini kontrol etmiyorlar geribildirim eksikliği var.”

E.18: “Kesinlikle yetersiz çünkü olimpik kültür kullanım kılavuzu hazırlandı okullara kitaplar uygulaması yapıldı fakat şu anda okulların yüzde sekseninin haberi yok ve bence oradaki etkinliklerin yapılması talim terbiye kurulunun bu konu üzerinde biraz daha çalışması lazım diye düşünüyorum.”

E.19: “Ben okullara yeterli malzeme gönderildiğini düşünmüyorum olan malzemeleri işte toptu bir çok iptir birçok malzemeyi biz kendi bütçemizden karşılıyoruz yani bu konu da yeterli görmüyorum MEB deki programı kaynakları da yeterli görmüyorum yani öğretmene göre farklı oyunların olabileceği bir kaynak kitap bir oyun fizibilitesini etkinlik dosyası şeklinde geliyor ama onlar her sene aynı güncellenmiş olmuyor ya da ellerindeki seviyeye uygun varsa geniş kapsamlı değil sabit hep aynı ben kaç yıldır kontrol ediyorum sabit genel olarak aynı değişmiyor çok fazla içerikleri onlardan da çocuklar sıkılıyor bir de ikide oynatırken üçte dörtte onlarla yapabileceğimiz çok bir şey kalmıyor yeni şeyleri bulmak zorundayız.”

E.20: “Kaynak ve materyallerin yeterlimi yetersiz mi olduğunu tartışmak zor olur ama daha ziyade öğretmen yetişmediğini görüyorum öğretmediğiniz zaman çocuk bir şey öğrenmediği zaman Çocuğa yeterince bir şey öğretemezsiniz. Ben yıllardır sınıf öğretmeni beden eğitimi dersi yapmıyoruz okulun sahasının darlığından bir bilgimiz zayıf olduğundan. Ama çocuklar sınavlara girdiği zaman türkçe matematik fen bilgisi alanlarından soru sorulacak beden eğitimi alanından soru sorulmayacak fakat kucağındaki çocuk var bu dersler göz ardı edilsene okul çağındaki çocukların en sevdiği dersler. Siz bu çocukları bu derslerden uzak tutarsanız hep matematik isterseniz bu çocuklar matematik öğretmeni olmayacak ki. Belki biri futbolcu olacak biri müzik öğretmeni olacak fakat biz hepsine matematik öğretmeni olacak gibi veya hepsi bir kalıptan çıksın mantığı ile yaklaşıyoruz böyle bir dünya yok. İnsanlar mozaik taşları gibidir herkesi olduğu gibi seveceksin oysa biz kendi kafamıza göre çocuk yetiştirmeye çalışıyoruz fakat bir çocuğun önünü açarsak çocuk kendi benliğini ortaya koyarsa hayatı çözmüş olacak. Oyun oyun materyallerini Aştığını zaman kimse bilmiyor hepsi

dosyalarda kalıyor neden çocuk oyunu 1 saat 2 saat 3 saat oynaması gerekiyor oysa biz ne yapıyoruz ya Türkçe dersi işliyoruz ya matematik dersi ya da sen bilgisi dersi işliyoruz. Bu nedenle bu oyun materyalleri çocukların hiç işine yaramıyor. Baktığınız zaman sistemde birinci ikinci üçüncü sınıflarda hep oyunman yetin de dersler işleniyor ama bizim velilerimiz diyor ki benim çocuğum yazılı yapılmış şu dersten şu puan almış bu dersten bu puan almış Çocuğun aldığı puana göre veli tarafından siz iyi öğretmen veya kötü öğretmensiniz diye değerlendiriliyor.Fakat çocuğun önünü açabilmek için beden eğitimi müzik dersinin zevk aldığı derslerin olması gerekiyor. Oysa çocuk zaten oyun oynarken öğreniyor. burada çocuğu sabit noktada tutmanın bir anlamı yok. Dünya toplumlarına baktığınız zaman Spor alanında gerideyiz yabancı dil alanında gerideyiz biz de bir noksanlık yok mu baktığımız zamanlarda çocuğa sürekli ders yüklüyoruz ama başarılı olmadığını görüyoruz fakat çocukların önünü açarsak çocuklarımıza özgüven vererek bu alanlarda başarılı olabiliriz. Oysa maalesef biz kısıklıyoruz burada derslerde.”

E.21: “Yeterli olduğunu söyleyemeyiz çeşitli eşyalar aletler olsun genelde kendi imkanlarımızla sağlamaya çalışıyoruz.”

E.22: “Ben şuan ne kadar öyle bir materyal görmedim. Yok! öyle bir şey yok! bireysel olarak ben kendi başıma bir şeyler araştırıyorum ama yok! sadece dersin sonrasında,birkaç etkinlik vermiş. oyun adı altında vermiş ama hiçbir şey kazandırmıyor.boş içi boş bir etkinlik olarak geçiyor,onu biz süsleyebilirsek,ekleme yapabilirsek o zaman bir işe yarayabilir belki.”

E.23: “Yetersiz ama son zamanlarda özellikle birinci sınıflarda öğretmenin oynatacağı oyunları kılavuz halinde göndermişlerdi okullara. Güzel bir çalışmaydı. 2015'te yapıldı bu çalışma bir daha da yapılmadı daha sonra.”

K.1: “Okullarda eğitim için kaynak ve materyaller yeterli değil ve bazı okullarda materyalde yok zaten, bu nedenle her okula malzeme gönderilmelidir. Ayrıca öğretmenlere oyun eğitimi verilmelidir.”

K.2: “MEB’in bize verdiği dosyadaki küçük bir kitapçık var. İçinde kazanımlar doğrutusunda oyunlar var. Bazıları oynatılabilir düzeyde oluyor, bazıları için ne malzeme ne de uygun alan var.”

K.3: “Benim düşüncem yetersiz olduğudur, daha fazla materyal gereklidir.”

K.4: “Maalesef yeterli değildir. Materyallerin sağlanması tamamen öğretmenlere bırakılmış durumdadır.”

K.5: “MEB’in gönderdiği oyun kitabını beğeniyorum. Bence yeterli olacaktır.”

K.6: “MEB’deki kaynak ve materyaller yeterli değildir. Uygun ortam sağlanmamaktadır. Genelde sınıf içi oyunlarla geçmektedir.”

K.7: “MEB’deki okullarda, oyunlarda kullanılan materyaller yeterli değildir. Okullardaki uygulama, oyun alanları ister sınıf içi ister sınıf dışında olsun, kullanılacak materyaller eksikliği sebebiyle oyuna verilen önem azalmaktadır.”

K.8: “Yeterli buluyorum.”

K.9: “Yeterli değildir. Öncelikle öğretmenlere bu işin önemi kavratılmalıdır. Oyunu önce öğretmene öğretmek gerekiyor. MEB’in işi ciddiye alması gerekiyor. Her okulda bir beden eğitimi öğretmeni olması gerekiyor.”

K.10: “Yeterli değildir. Daha çok pasif şekilde oturarak dersler işleniyor. Hareket etme ihtiyacının en çok hissedilen bu yaşlarda çocuklar için zor olduğunu düşünüyorum.”

K.11: “Sınırlı materyaller bulunmakta ve bu nedenle yetersizlik göstermektedir. Yeterli olan ise materyal yetersizliğinden dolayı daha çok drama ve yaratıcılığa dayalı oyunla ürettiğimiz için çoklu ve sosyal zeka yönünden gelişim olmaktadır.”

K.12: “MEB deki kaynak ve materyaller yeterli değil .Ders içerisinde kullanılacak Materyallerin eksik ve yetersiz olduğunu düşünüyorum. “

K.13: “MEB deki kaynaklar oldukça yetersiz ve oyun ortamı oldukça küçük,ayrıca öğrenci sayısında fazla olduğu için oyun oynatmak oldukça zordur.Oynanan oyunlar bu olumsuzluklar nedeniyle amacına ulaşamamaktadır.”

K.14: “Doğruyu söylemek gerekirse MEB deki kaynak ve materyallerden çok fazla yararlanmıyorum. Genelde okulda öğrendiklerimden,kitaplardan,internetten ve planlardan edindiğim bilgileri kullanıyorum. MEB den yararlanamadığıma göre MEB bu konuda yeterli değil demektir.”

K.15: “Değil. Yani şöyle aslında dediğim gibi yine kurallı oyuna geleceğim çünkü kurallı yani oyunların çoğu kurallı bir şekilde Öğretmen şunu yapar bunu yapar ama kuralsız hani ben sitiyorum ki ben birşeyler kurmayayım da çocuklar kendi kursun kendimiz yaratalım,beyin fırtınası yapalım. Biz bu şekilde ilerliyoruz. Beyin fırtınası yaparak şunu mu oynasak,bunu mu oynasak,şuna şöyle birşey mi eklese. Bu şekilde ilerleyince daha iyi oluyor ama aslında buda bizim elimizde olan bir şey tabi. Herşeyide MEB e yıkamayız tabi.”

K.16: “Bizim elimize Milli Eğitimden plan gelmiyor,bize iki tane kitap geliyor biz planlarımızı kendimiz zaten oluşturuyoruz. MEB de belki bir plan varsa benim haberim olamayabilir onu bilmiyorum. Yeni gelen kitaplara bakmamız gerekiyor. Ben oyun ihtiyacımı üniversiteden bizim böyle bir dersimiz vardı ve Bedeb Eğitimi Öğretmeni giriyordu. Bize değişik oyunlar orada öğretmişti ki ben kendim drama eğitimi aldım ordanda oyundan bilgim var ve ben o anki sınıfın ihtiyacına göre kendimde oyun üretebiliyorum. Yani internet kaynaklarından buluyorum bunu ama bir plana bağlı kalmıyorum oyunda. Kaynak varmı onuda bilmiyorum açıkcası.

K.17: “Yeterli değil bence hep eskiden olan şeyler var. Hani bir basketbol sahası klasikleşmiş, voleybol sahası yada bir futbol sahası işte ama bunu daha çok okul öncesi ile ilgili düşünüyorum daha çok ben ama ona göre belli bir materyal vermiyorlar. Biz kendimiz gidiyoruz alıyoruz daha çok hani. Biz düşünüyoruz daha çok bunu ama onlar daha çok düşünmüyorlar. Yani ödenek yok,kaynak yok.”

K.18: “Ben açıkçası MEB’de hiç kaynak kullanmıyorum. Bunu söylemek istemiyorum. Genelde kendi üniversitedeki hocalarımızın verdiği kitaplar oluyor onlardan kullanıyorum. Bu aralar PİNTEREST’e çok merak saldım. Ordan bakıp kendim uyarladığım onlar var.”

K.19: “Çalıştığım okuldan bahsedeyim o zaman her sene okulda bir oyuncak bütçesi açıklanıyor. Oyuncak alınsın diye o konuda yeterli herhalde bizim okulumuzda. MEB ile alakalı olarak ben doğuda çalışmıştım orda eski oyuncakları kullanıyorduk, başka yerlerden gelende olsa orda yeterli değildi mesala oyuncak olarak bakarsak. Oyun ile ilgili bir kaynak yok zaten kendimiz bakarsak buluyoruz yada şundan bunu yaparım bundan şunu yaparım diye yoksa belirli gelen bir şey yok.”

K.20: “Yeterli değil. Hepsinin birbirini tekrarladığını düşünüyorum. Amaçsız buluyorum ve sonunda bir şeyin olmasını düşünüyorum. Yani bir kazanımla bitmesi gerekli oyunun, yani bir şey öğrenmesi lazım. Bir kuralı veya arkadaşı ile yardımlaşmayı öğrenmesi lazım ve sonunda illa bir kazanan olması gerekiyor. Bence hepsinin kazanması lazım. Bir kazanan olunca dışlanmış hissediyorlar oynamak istemiyorlar. Bir daha ki oyunda ben oynamıyacağım diyip kenidini dışarı çekebiliyor. Tüm çocuklar takdir edilmek ister.”

K.21: “Ben ek kaynaklarada bakıyorum. MEB’de de var ama ek kaynaklar yasaklandı bunu biliyoruz ama mecbur kaldığımız zamanlarda inceliyoruz. Bir öğretmen tek kaynaktan değil ve bir çok kaynağı inceleyerek bakmalı, tabiki de milli eğitim müfredatına uygun onun dışına çıkmamaya çalışıyoruz ama değişik şeyler varmı diye inceleme ve araştırmaya giriyoruz. MEB’in kaynakları çocukların düzeylerine uygun değil. Bu kaynakları hazırlayanların alanında uzman kişiler tarafından yapılması gerekir.”

K.22: “Kaynak ve materyalleri çok yeterli bulmuyorum açıkçası tabiki biz öğretmenlerinde farklı kaynakları incelemesi ve araştırması gerekiyor. Yani sadece MEB’in bize gönderdiği etkinlik kitabı veya yalnızca planladığımız etkinlikler değil, eminimki oyunla alakalı pek çok tez vardır, makale vardır bunlarıda araştırmak ve okumak gerekiyor. Bu konuda sadece MEB yetersiz ve bize kaynak göndermiyor

diyemem. Öğretmenler olarakta araştırma konusunda bir tık yani parmağımızın ucunda, baktığınız zaman ama bu konuda eksikliğimiz bizdede var. Şu ana kadar okulumuza gönderilen ve elimizdeki kaynakları çok yeterli bulmadım açıkçası. Oyunla alakalı sırf oyun diye bir kaynak hiç hatırlamıyorum okulumuza geldiğini, etkinlik kitabımız var. Sanat etkinliği, oyun etkinliği, fen etkinliği karışık, ordaki oyunlar evet güzel oyunlar ama yeterlidir, yetersizmidir bu konu benim açımdan çok yeterli olduğunu düşünmüyorum. Dediğim gibi sadece MEB'in gönderdiği kaynaklara bağlı kalmakta öğretmen açısından zaten yeterli olmayacağı aşıkâr olan bir şey.”

K.23: “Şimdi örneğin şöyle analatayım: Ben açıkçası kendi öğrencilerime tam kurallarıyla bir voleybol, hentbol, basketbol, futbol bunların hepsini oynatmak istiyorum. Hatta imkan olsa tenis bile oynatmak istiyorum. Gerekirse kendim çalışırım öğrenirim öğretirim. Ben kendim ve bizler bu konuda materyal olarak çok sıkıntılar yaşıyoruz. Örneğin memleketimizde en yaygın spor hep futboldur. Erkekler hep buna eğilimlidir. Futbol oynarken bile biz sandalyeden kale yapıyoruz, varsa taş bularak ki taş ta bulamıyoruz genelde çocukların hırkalarını çıkarıp bir kenara koyup böyle kale yapıyorlar. Yani bir futbol kalesi bile hazırlayamıyoruz haliyle bunun üzerine voleybol, hentbol vs deyince artık gülüyorlar daha dur bunu halledemedik. Haliyle materyal olarak çok sıkıntı var imkanlar olarak çok sıkıntı var.”

K.24: “Şu güne kadar elimize hiç öyle bir kaynak gelmedi oyun eğitimi ile ilgili bizim kendi üniversite eğitimimizden aldığımız bilgilerle çevredeki kaynaklardan ve kendi oluşturduğumuz oyunlarla eğitimimize devam ettiriyoruz bu sene söyleniyor çıktığı ama henüz elimize kaynak ulaşmadı inceleme fırsatımız da olmadı.”

K.25: “Oyun anlamında biz materyal edinemedik, yok! Bu yüzden de biz oyun etkinliklerinde genellikle kendimiz temin etmeye çalışıyoruz. Sanırım varmış öyle bir uygulama ama henüz bize ulaşmadı. İnceleme fırsatımızda olmadı bu yüzden.”

K.26: “MEB'in bize gönderdiği çalışmalar var yine meslek hayatımızda bizim de albümlerimiz olsun istiyoruz İnternetteki oyunlar zümrelerle bilgi alışverişi olsun. Güzel bunların hepsini ben beğeniyorum ama eski oyunlardan kullandığım çok fazla oluyor şunu söylemek istiyorum Yeni oyunlar da biz kendimiz tür etmeye çalışıyoruz.”

K.27: “MEB deki oyun ile ilgili kaynak ve materyaller yeterli değil bizde maalesef yeteri kadar buna önem vermiyoruz. Çocukların okulumuzda oyun oynayabileceği bir oyun alanımız yok oyun çağındayız fakat okullarda maalesef yeteri kadar alanlar yok.Bu nedenle yetersiz olduğunu düşünüyorum.”

6. Bir öğretmen olarak kendinizi oyun alanında yeterli buluyor musunuz? Yeterlilik ve yetersizliklerinizi açıklayınız.

E.1: “Yeterli Bulmuyorum. İstenildiği kadar zaman ayıramıyorum. Ayrıca araç, gereç ve yer sıkıntısı çekiyorum.”

E.2: “Oyun alanında yeterli buluyorum. Ancak kaynak ve materyal olarak yeterli olamıyoruz.”

E.3: “Etrafımda yaptığım araştırmalar sonucunda çeşitli kaynaklardan yararlanarak mümkün olduğunca yeterli olmaya çalışıyorum.”

E.4: “Evet yeterli buluyorum.”

E.5: “Yeterli bulmuyorum. Herşeyden önce oyun oynayacak fiziki alanlar yeterli değildir. Sınıfların kalabalık olmasıda olumsuz bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır.”

E.6: “Yeterli bulmuyorum. Kendimi geliştirmeliyim.”

E.7: “Yeterli bulmuyorum.”

E.8: “Bu konuda yeterli değilim. Uygun ortam ve motivasyon olursa rekabet edebilirim.”

E.9: “Bu konuda mutlaka yeterli değilim. Fakat bu konuda gerçekleştirilecek olan bütün çalışmalara kataılmaya oldukça istekliyim. Hem okul fiziki alan yetersizliği hemde yöneticelerin mevcut tavır ve düşünceleri de biz öğretmenleri bu konuda bir nebze kolayla kaçmaya itiyor.”

E.10: “Evet yeterli buluyorum. Çünkü çocukların seviyelerine inip, fiziksel etkinlikler dersini dolu dolu geçirmeye çalışıyorum.

E.11: “Bir öğretmen olarak oyun alanında kendimi yeterli buluyorum,uygulama konusunda sıkıntı yaşamıyorum. Eksikliklerim noktasında ise, plansız etkinlik gerçekleştirme konusunda kendimi yeterli hissetmediğim için eksik veya yetersiz yönümün bu olduğunu düşünüyorum.”

E.12: “Kendimi bu konuda yeterli bulmuyorum. Çünkü oyunlara gereken ve yeterli zamanı ayırmakta zorluk çekiyorum. Bununla birlikte öğrencilerim ile oyun alanına çıktığımız zaman onların oyun oynayarak enerjilerini boşaltmalarını sağlayabildiğimi düşünüyorum.”

E.13: “Oyun alanında kendimi yeterli buluyorum. Oyun sırasında ve oyun sonrasında yapılması gerekler konusunda yeterli bilgi ve donanıma sahibim. Sınıflarımızın kalabalık olması,oyun için yeterli ve gereken araç-gereçlerin olmaması,herhangi bir sportif branşta veya alanda yetiştirme veya yönlendirme amaçlanmadığından mevcut programın olmamasının daha iyi olacağını düşünüyorum.”

E.14: “Ben kendimi oyun alanında öğrencilerimle vakit geçirirken etkinlik yaparken yeterli buluyorum çünkü çocuklarla birlikte tabiri caizse onlarla birlikte çocuk olabiliyorum. Onlarla oyun oynayabiliyorum. Onların etkinliklerine dahil olabiliyorum. Bununda sebebi olarak, dediğim gibi sadece bende değil gözlemlediğim kadarıyla ben ve benim yaş gurubumda olan öğretmenler yani genç, yeni mezun olmuş, dinamik öğretmenler bu anlamda çok daha etkililer. Çocuklarla çok güzel vakit geçirebiliyorlar. Bahçede birlikte bir futbol maçıda yapabiliyoruz veya sek sekte oynayabiliyoruz. Çocuklara ayak uydurabiliyoruz ve bu onalarla olan iletişimimizi dahada güçlendiriyor. Ama bu anlaöda yetersizlik olarak çok fazla yapamıyorum,yetemiyorum dediğim bir şekilde çok fazla karşılaşmadım. Ne olabilir belki oyun alanlarında etkinlik alanlarında problem yaşamışızdır. Belkide oyun alanları çok fazladır ve o fazlalıkta kendimizi çok fazla değerlendirememişte olabiliriz. Materyallerimiz yeterli olamaybilir ama tekrar ve tekrar üzerine bastırarak söyleyebildiğim genç ve dinamik olan öğretmenler çocuklarla fiziksel etkinlikleri genelde % 90 daha iyi yapıyorlar. Daha iyi çalışıyorlar.”

E.15: “Kesinlikle bulmuyorum. Sebebi şu, çocukların dünyasına inebilmek, onları oyun algısı içerisinde yaklaştırmak artı bunun üzerine birde o yapılacak oyunları kurallarıyla

birlikte objektif olarak yapabilmek biraz profesyonellik gerektiriyor. Tekrar düşünceme geri döneceğim, bu anlamda beden eğitimi ve spor eğitimi almış uzman arkadaşların görev yapması gerektiği kanaatindeyim açıkçası.”

E.16: “Daha iyi olabiliriz oyun alanında biraz beden eğitiminin burada branşlaşması gerekiyor sağ olsun İngilizce öğretmenimiz var benim eski okullarımdan müzik öğretmeni bile vardı ancak beden eğitimi öğretmenini hiç denk gelmedim 13. 15. yılım beden eğitimi öğretmeni olabilirdim beden eğitimi öğretmeni olsa tabi ki yaptıracakları daha farklı olabilir. Ben açıkçası biraz daha kendimi yeterli bulduğum söylenemez bunun haricinde bizim alanımız daha çok okuma yazma Öğretimi indir okuma anlamadır bu tarz alanlar da bizim daha çok eğitim aldığımızı söylenebilir bu konuda da biraz daha yeterli olabiliriz.”

E.17: “Biraz önce de söylediğim gibi kendi verimimin düştüğünü düşünüyorum Ben çocuklarla çocuk olan bilen bir öğretmen olduğumu düşünüyorum Çünkü yani en başta dediğim gibi bir çocuğun ancak oyun oynayarak kalıcı bir öğrenme gerçekleştirebileceğini düşünüyorum bir örnek vermek gerekirse kendim stajyerken bir sınıfa girmiştik oldukça yaşlı erkek bir öğretmen birinci Sınıf öğretmeniydi çocuklar çokta sert görünüşlü bir öğretmendi ve çok yaramaz bir sınıftı sınıfa girdiğimiz zaman herkes her yerdeydi Öğretmen sayılarla ilgili bir şey öğretecekti sınıftan bir darbuka çıkardı ve bir anda çalmaya başladı çocukların hiçbirine susun yapmayın etmeyin demedi Bir kurbağa iki Kurbağa üç kurbağa diye darbuka eşliğinde çalmaya başlayınca çocukların hepsi dikkat kesildi herkes yerine oturdu ve öğretmenlerine eşlik etmeye başladılar Çok basit bir oyun ve bunu daha sonra şekillendirdi başka şekilde çocuklara yani çocuklara susun edin demeden dikkatini kendi üzerine çekti Ben de sınıf içinde yapmaya çalıştığım etkinliklerin çoğunda oyunlaştırmaya çalışan birisiyim Ama bahçeye çıktığımız zaman ki oyunlarımız da fiziki şartlardan dolayı sıkıntı yaşıyorum sınıf içinde de bir şekilde oyunlaştırarak Çocuklara eğlendirerek öğretmeye çalışıyorum.”

E.18: “Tabi biz Gençliğimizde köy okullarında başladığımız için oradaki çocukların alanları çok daha farklıydı ama imkanları kısıtlı olduğu için ne yapıyorduk, belli oyunlar oynatıyorduk oradaki yöresel oyunlar oynanıyordu. Çocuk oyunlarının özellikle

unutulmaya yüz tutmuş sanatlar gibi ele alınıp tekrar bunların yerine getirilmesi lazım bence Türkiye'de araştırılmamış bir konu.”

E.19: “Yeterli bulmuyorum ben ayrıca oyun ve fizik etkinlikli değilde beden eğitimi öğretmenliği tarafından yapılması gerektiğini düşünüyorum herkes kendi işini yapmalı şahsım adına gerçekten bu konuda kendimle ilgili yeterli hareket etmem gerektiği bilincim var kendimle ilgili çok şeyin üstesinden gelebiliyorum ama bir kalabalık gruba yetecek oyun bilgim yok bazen meteryal yetersiz olduğu için işin açıkları söylemek gerekirse her zaman bu dersi yapamıyabiliyoruzda böyle bir sıkıntı var.”

E.20: “Gençken yeterli buluyordum yaş ilerledikçe kendimi yeterli bulmuyorum çocuklarla bizim aramızda baya yaş farkı varAma benim gözümde öğretmen çocukla çocuk olmalı yani çocuk ruhlu olmalı çünkü öğretmen çocuk ruhlu olursa daha çok başarılı oluyor çocuk gülerken gülmeyi ağlarken Ağlamayı oynarken oynamayı türkü söylerken ona eşlik etmeyi çocuğu anlayabilmeli bunlar çocuk için çok önemli. Ne yazıkki günümüzde isteyerek öğretmenden ziyade sonraki öğretmen var hiçbir şey olamazsan bir öğretmenlik olsa yapayım bari diyenler öğretmen olmamalı. Biz de sınıf faktörü var 50 kişilik sınıflar var oysa bir öğretmenin tutacağı sınıfa eksi 10:15 olmalı çünkü öğrencinin hayatını iyi bilmeli öğrencilerinin nelerden hoşlanıp nelerden hoşlanmadığını zekalarını nasıl çalıştıklarını bilmeli ama maalesef sürekli bir hocam bu çocuk bu çocuk hangi seviyede çalışkan grupta mı gibi öğretmenleri veliler yıldırıyor bundan dolayı da yetersiz görüyorum.”

E.21: “Oldukça diyebilirim buna yapılabilecek bir şey yani oyun alanında yeterli buluyorum.”

E.22: “Bir öğretmen olarak yeterli bulmak mümkün değil çok oyun biliyorum anlamında iyiyim fakat her çocuk farklı bir oyun karakteri olduğu için yeterli bulmuyorum ama her bir çocuk farklı. Mutlaka eksikliğimiz çıkacaktır Ama kendimizi geliştirmek için bir şeyler daha yapmamız gerekiyor. Ben genellikle fiziksel etkinlikler ve oyun sürelerinde çocukların dikkat yeteneklerini geliştirmek için en göz koordinasyonu geliştirmek için etkinlikler yaptırıyorum milli eğitimin İbrani programı uyumadan kendi kafamda belirlediğim araştırmalarım sonucunda elde ettiğim bilgileri

değerlendirerek hareket ediyorum masa tenisi raketiyle öldür koordinasyonunuz alıyorum mesela bir sürü şey yaptırıyorum emekleme çalışmaları yaptırıyorum sudoku çalışması yaptırıyorum kayıp eşya oyunları oynatıyorum bunlar benim kendi bireysel ilgimden farkındalığımda ne oluyor milli eğitim programında veya verilen kaynaklarda bu tür bir şey yok fiziksel etkinlikler dersini o şekilde değerlendirip çocukların dersteki dikkat sürelerinin daha fazla uzadığından eminimVe bunu gözlemledim bir önceki mevzun ettiğim öğrencilerim de felaket bir dikkat problemi olan öğrencilerim vardı aslında çoğunluğu o şekildeydi hatta disleksi olduğunu düşündüğüm öğrencilerim vardı. Dördüncü sınıfın sonrasında çocuklardan mükemmel gelişme ve değişiklik olmuştu.”

E.23: “Kesinlikle bulmuyorum. Hani şöyle öğrenci akademik bir şey kazandıracak oyun biliyormusun dersin 3’ü geçmez. Daha fazla olması gerekiyor yeterli bulmuyorum kendimi.”

K.1: “Kendimi yeterli bulmuyorum. Kendimi eğlenceli bir insan olarak görüyorum bu nedenle çocuklar ile oyun oynarım ama farklı oyunlar ile çeşitlendirmek isterim.”

K.2: “Bazen yeterli buluyorum, bazen de bulmuyorum. Oyunlarda gerekli malzemeleri edindiğinde sıkıntı yok. Fakat bu malzemeler hep paraya bakıyor. Ayrıca onların muhafaza edilmesi konusunda da çok sıkıntı yaşanılıyor. Günümüz çocuklarıyla oynanan oyunlarda mutlaka bu araç-gereçler kullanılmak zorunda, yoksa dikkatleri ve ilgileri çekilemiyor.”

K.3: “Bir sınıf öğretmeni olarak kendimi yeterli bulmuyorum. Daha çeşitli oyunlar öğrenmek istiyorum.”

K.4: “Materyal desteği ve etkinlik alanları olarak sınırlı kaynaklarla ve sınırlı zaman dahilinde programları uygulamaktayım. Bu durumda çocuklar üzerinde yeterli olmadığını düşünüyorum.”

K.5: “Bu konuda kendimi yeterli buluyorum. Geliştirmem gereken alanlar olduğunda düşünüyorum.”

K.6: “Sınıf içi oyunlarda yeterli oluyorum ama takım ve bahçe oyunlarında kendimi yeterli bulmuyorum.”

K.7: “Öğretmen olarak kendimi yeterli buluyorum. Sınıf içi oynanan sakin oyunlarda, kurallı oyunlarda yeterli olduğumu düşünüyorum. Ancak sınıf dışı bahçe oyunları ve hareketli oyunlarda eksikliğimin olduğunu düşünüyorum.”

K.8: “Yeterli bulmuyorum çünkü yeterli oyun araç ve gereçlerimiz yok.”

K.9: “Yeterli bulmuyorum. Yeterli zamanı ayıramıyorum. Oyun oynanacak alanı bulamıyorum. Materyalleri bulmakta ve saklamakta zorlanıyorum. Derslere ağırlık verip oyunu dışarıda bırakıyorum. Benden istendiği gibi çocukları sınavlara hazırlıyorum.”

K.10: “Oyunun bu yaştaki çocuklar için öneminin farkındayım. Elimden geldiğince oyun etkinliğine yönlendirmeye çalışıyorum. Ama tam anlamıyla yeterliyim diyemem. Daha çok oyun bulup onların tüm konularda gelişmelerine katkı sağlamam gerekiyor.”

K.11: “Evet buluyorum. Çünkü araştırmayı seviyorum çocuklarla değişik oyunlar oynamaktan ve onların oyun oynarken yaşadıkları mutluluğu görünce amacıma ulaştığımı düşünüyorum.”

K.12: “Bu konuda kendimi yeterli buluyorum.”

K.13: “Bu konuda kendimi yeterli buluyorum. Daha iyi bir eğitim alarak ve uygun oyun alanlarında uygulama fırsatları tanınarak kendimi geliştirebileceğime, böylelikle daha yeterli olabileceğime inanıyorum.”

K.14: “Bu konuda kendimi çok fazla yeterli bulmuyorum. Sınıfımın küçük, sınıf mevcudumun fazla olmasından dolayı çok fazla isteğim kalmıyor. Bahçede kontrolü sağlamak çok zor, sınıfta ise yeterli alan olmadığı için sürekli masa ve sandalyeleri düzenlemek gerekiyor. Sınıfta psikolojik ve davranış problemleri çocuklarda olduğu için sınıf genelinde kontrolüm azalıyor. Kendi enerjim düşüyor ve psikolojik olarak bende olumsuz etkileniyorum.”

K.15: “Evet bulmuyorum. Yani kendimi geliştirmem gereken şeyler var tabikide. Bununla ilgili seminerler dñzñnleniyor ama ne kadarına gidiyorsun dersiniz gidemiyorum tabi. Yeterli olduğum dediğim gibi kuralların dışına çıkmam aslında. O şekilde dñřñnuyorum hani oyunun kurallarını esnetmek bence benim yeterliliğim diye dñřñnuyorum.”

K.16: “Ben kendimde velilere ilk şeyde bunu sñylñyorum zaten,çocuklar buraya stres atmak için,kendilerinin farkına varmak için,ben bunu yapabiliyorum,şunu yapamıyorum kendilerini keşfetmek için buraya geldiklerini sñylñyorum. Yani benden çok fazla çocuk sayıları òğrensın,renkleri òğrensın gibi benim böyle bir mñcadelem yok. Akademik olarak çok fazla bir mñcadeleye girmiyorum,çocuk burda oyun òğrensın. Oyun oynamayı nasıl òğrensın. Arkadaşlarılarıyla oyun oynamayı daha çok oyun üzerine kenı etkinliklerimide oyun òzerine kurguluyorum ve bunun içinde araştırma yapıyorum gerçekten ki geçen sene hergñn mutlaka bir tane oyun,hareketli oyun oynatıyordum. Çocuklar sıkılmasınlar,yerlerinde sñrekli durmasınlar diye. Gñnden gñne şartlar imkanlar sñrekli değişiyor bende bunun çokta gerisinde kaldığımı dñřñnmñyorum,takip ediyorum. Çocuklara sñrekli boyama,sñrekli oyun hamuru oynatmñyorum yani. Oyunlada mutlaka destekliyorum. Boş bir etkinlik yaptırmñyorum,mutlaka içine oyun alıyorum.”

K.17: “Oyun alanında yeterli olduğumu dñřñnuyorum. Taklit,ses değiştirme o tñr şeylerde iyiyimdir yani. Öyle çok kötüde değilim, çokta sñper olmasamda iyiyimdir. Çocuklarla çocuk olabilirim. Artık yılların verdiği bir şey alışıyorsun,oynayabiliyorsun artık çocuklarla. Nelerden hoşlanıyorlar nelerden hořanmñyorlar artık biliniyor azçok. Artık biliyoruz bu yñzden yeterliyim.”

K.18: “Farklı olmayı seviyorum. Bu yñzden bu konuda kendimi yeterli görñyorum. Ama bir insan bence hiçbir zaman yeterli değildir. Her zaman aynı şeyleri yapmayı sevmiyorum. Kimisi onu arşivler ve zamanı geldiğinde tekrar yapar. Ama ben kendim sıkılıyorum aynı şeyleri yapmaktan. Her sene bu sene ne yapabilirim, daha farklı ne olabilir, bir de zaten her sene çocukları farklı olduğu için onlarla spontane bir oyun çıkıyor onu oynatıyorum. Mesala bu hafta bir plan yapıyorum. Planla ilgili kendimi hiç

rahat hissetmiyorum. Bakıyorum çocukların durumlarına göre, kendime göre hadi bunu yapıyoruz diyebiliyorum.”

K.19: “Ben kendime hep söylerim mesala öğretmenlikle ilgili okul öncesi ile ilgili kapalı alan oyunları çok bilmiyorum. Bu benim yetersizliğim. Belki bakıyorum inceliyorum ve de deniyorum çocuklar sevmediği zaman çocuklar söyleyebiliyor. Daha ziyade onları serbest oyuna yönlendiriyorum. Serbest oynuyorlar bir de yarışma gibi oyunlardan çok hoşlanıyorlar. Rekabetli oyunları çok seviyorlar. Ben kendim açımdan elimden geleni yapıyorum ama çok oyun bilmiyorum diye düşünüyorum.”

K.20: “Her açıdan tüm öğretmenlerin kendilerini geliştirmesini düşünüyorum. Hep aynı şeyler hem öğrenciyi sıkar, hemde kendini sıkar. Farklı öğrenciler olsadagenede sıkıcı olur. Kendimi yeterli buluyorum. Her zaman kendimi geliştirdiğimi düşünüyorum.”

K.21: “Tamamen yeterliyim demem doğru değil, bizimde mesela sınırlı olduğumuz şeyler olabiliyor, bazen kendi açımdan, sınıfım güzel ama farklı ortamlarda çocukların daha çok şey öğrenebileceği ortam değişikliğinin bile çok iyi geleceğini düşünüyorum. O yüzden okulların fiziksel yapılarının özellikle ve özellikle çocuklara uygun olmasını düşünüyorum. Çok yeterliyim diyemem ama araştırıyorum. Yeni oyunlar nelerdir? Kendim araştırdığım gibi stajyerim var. Stajyerimi bile bu oyunla ilgili neler bakabiliriz diye soruyorum. Önceden hazırlık yapmak gerekiyor.”

K.22: “Oyun oynamayı çok seviyorum. Yani çocuklarla oynamayı ve çocukları oynatmayı çok seviyorum. Tabiki yetersiz olduğumuz noktalar var, mutlaka oluyordu. Her zaman şikayet ettiğimiz sınıf mevcutlarımız bizim için problem yaratıyor. Özellikle böyle yarışmalı, ikili yarışmalı oyunlarımızda etkinlik çok uzun sürüyor ve 27 çocuğum var. Hadi birisi gelmedi 26 ve 13, 13 iki grup halinde veikişerli, ikişerli yarıştıklarında sona kalan çocuklar sıkılıyorlar. Davranış problemleri göstermeye başlıyorlar. Çünkü yarışmak istiyor çocuk oyun oynamak istiyor. Bu konuda bazen zaman zaman sınıf yönetimi konusunda problem çıkartıyor bize bu durumlar. Mesala daha çok oyun alabilirim. Her gün bir oyun etkinliği yapmaya özen gösteriyorum. Ama bazı günler yapamadığım oluyor. Özellikle özel bir gün yaklaşırsa belirli gün ve haftalar anlamında, genelde o günü kutlamaya yoğunluk veriyoruz. O zamanlarda mesala oyun

etkinliğine daha çok ağırlık verebilirim. Bu konuda daha çok veliler ile işbirliği, dediğim gibi ben veliler ile sunumlarda yapıyorum. Her hafta sonu aile katılım ödevi veriyoruz çocuklara iki haftada bir genelde veliler çalışma kağıdı ödev istiyorlar, ödevleri çalışma kağıdı olarak görüyorlar. Bir kavram veya bir beceri verip velilerden, ilk haftalarda göndermeyi düşünüyorum sonrasında sadece bir kavram verip mesala renk kavramı, bugün turuncu ile alakalı haftasonu çocuğunuz ile bir oyun oynayın. O oyunu bana gönderin şekilde, bu şekilde veliler ile işbirliği anlamında daha yeterli olabilirim diye düşünüyorum. Etkinliklerde daha fazla yer verebilirim.Oyun çeşitliliklerimi artırabilirim. Bununla ilgili araştırma yapabilirim.”

K.23: ”Şimdi ben bu konuda kendimi geliştirmeye çalışıyorum. İnternette özellikle birtakım siteler var böyle. Öğretmenlerin paylaşım yaptığı ve aynı konularda olduğumuz zümrelerle onları takip edip orda gördüğüm bazı oyunlar oluyor.Onlatı hemen sınıfıma uygulamaya çalışıyorum. Ben genel olarak bu konularda yetersiz görüyorum en başta.Bu alan çok daha önemli!Biraz daha geriye üniversite okuduğum yıllara gidince Beden Eğitimi –Öğretimi dersimiz vardı.Burda öğrendiğimiz oyunları düşünüyorum .Öğrendiğimiz oyunların sayısı herhalde bir elin parmaklarını geçmiyor.Haliyle bu yaş grbuna oynatacağımız çok fazla oyun var. Eğer oyunda kurgulamazsanız oyun seçeneği çok az oluyor Üniv öğrendiğimiz üç beş oyunla. Şu an üniv dört yıl eğitim yapıyor o dört sene geçer mi? Geçer verimsiz olur,siz yetersiz olursunuz. Şahsım adına ben bu üniversiteden geçmiş biri olarak kendimi yetersiz görüyorum.”

K.24: “Şöyle ben teorik olarak yeterli olduğunuzu düşünüyorum ama uygulamada böyle değil tabii ki uygulama yetersizliği var bu bizden kaynaklanıyor çevreden kaynaklanıyor idareden kaynaklanıyor Veli'den kaynaklanıyor materyalden kaynaklanıyor herşeyde etkili bu konuda.”

K.25: “Biraz yaşımız büyüdükçe mi diyelim? çocukların oyun merakı biraz daha iyi bizden. Tabii ki biz çeşitlendirmeye çalışıyoruz. Oyun içerisinde oyun çıkarmaya çalışıyoruz ama kendimizi geliştirebildiğimiz kadar yeterliyiz.”

K.26: “O kadar iddialı değilim dediğim gibi her sene çocuklardan bir şeyler almaya çalışıyoruz İlgiyenmeye araştırmaya çalışıyoruz kendimiz bir şeyler katıyoruz bir şekilde

evreyeye uyum sağlamaya çalışıyoruz ocuk her yerde ocuk oyunu önemsiyoruz diğer arkadaşlarımda ben de oyunu önemsiyoruz.”

K.27: “Yeterli bulmuyorum ama bundan sonraki süreçte aldığım eğitimden sonra oyuna daha çok yer verme konusunda kendimi geliştirmeye çalışıyorum bununla da ilgili araştırmalar yapıyorum yeni oyunlar ğreniyorum ğretmen olarak da bunu sınıfında uygulamaya çalışıyorum gerçekten oyuna çok fazla önem vermiyoruz ben ebeveyn değilim ama çevremde gördüğüm insanlara baktığımda şimdi hep çocuklar oyun oynamasın ama test zsn oyun oynamasın ama akademik olarak iyi yerlere gelsin fakat oyun oynamayan çocuğun çokta iyi yerlere geldiğini görmüyorum maalesef.”

5. TARTIŞMA

Röportaj sorularının “Hareket eğitimi önemli midir? Neden?” sorulmuş ve tüm öğretmenler tarafından “Hareket eğitiminin çok önemli olduğu” söylenmiştir. Önemli olmasının nedenleri olarak “Öğrencilerin bilişsel gelişim, motor gelişim, dil gelişimi, özbakım ve sosyal duygusal gelişim alanlarında olumlu etkileri olduğu aşağıdaki nedenler belirtilerek” söylenmiştir. Aracı tarafından da Günümüzde eğitimden beklentilerin, bireylerin genetikten gelen gizli güçlerini ve kişisel yeteneklerini ortaya çıkaran, ortaya çıkan yeteneklerinin en üst seviyeye getirilmesi ve toplum içerisinde sosyalleşmiş bir birey olarak, başarılı ve mutlu kişiler olmalarını sağlayacağı ifade edilmiştir (Aracı, 2006).

Öğretmenler tarafından Bilişsel gelişim alanına olan etkileri; “Sağlıklı,doğru kararlar alabilmeyi,olaylara karşı yerinde ve zamanında tepkiler verebilmeyi,dikkatini toplayabilmeyi ve algılamayı kolaylaştırabilmeyi,öğrenmeyi kalıcı hale getirebilmeyi sağladığı”, “Kurallara uyma, özgüven, dayanışma, kaynaşma ve zihinsel gelişime olumlu katkıları olduğu, duygu ve düşünceleri geliştirdiği, benlik gelişimine katkısı olduğu”, Çocuklara okul çağlarında ve özellikle ilkokul çağında beden eğitimi dersleri ile spor yapma ve oyun oynama alışkanlıkları kazandırılmazsa, ilerleyen yaşlarında boş zamanlarını değerlendirme ve genel sağlıkla ilgili aktivitelere katılmalarında problem yaşamalarının kaçınılmaz olacağı (Memiş ve Yıldırım, 2006) tarafındanda söylenmiştir.“Kemik ve kas sağlığına olumu etkileri, düzenli ve planlı yapıldığı takdirde çocukların sabah zinde ve enerjik uyanmalarını sağladığı, esneklik, çeviklik, sürat, kuvvet, kaba ve ince kas gelişimlerini sağladığı,boy uzaması ve organ gelişimlerine olumlu etkileri olduğu” öğretmenler tarafında röportajlarda söylenmiştir. “Oyun esnasında etkileşim ve iletişim halinde olmaları, kendilerini ifade etme, sözcük dağarcığını geliştirmeleri açısından dil gelişiminine olumlu yönde etkisinin olduğu”, “Sağlıklı yaşam bilinci oluşturulmasında ve obezitenin önüne geçilmesinde beslenme ve hareket eğitiminin çok büyük etkisinin olduğu,tehlikelerin ve koruma yollarının farkına varmasını sağlamada etkili olduğu” Özellikle “0-6 yaş aralığının ilerleyen yaşantının temelini oluşturduğu, sağlıklı ve başarılı nesillerin, biyolojik, fizyolojik ve mental

gelişimleri için, obezite ve sağlıksız yaşam koşullarıyla mücadele edilebilmesi için planlı ve düzenli hareket eğitimi uygulamalarına ders saatlerinde,müfredata bağlı kalınarak uygulanması gerektiği aksi durumlarda ise çocukların enerjilerini atamadığı bu nedenle sınıf içerisinde disiplin ve davranış sorunlarının yaşanmasının, kontrolün zorlaşmasının nedenlerinden birinin hareket etkinliklerine yeterince yer verilmemesinden kaynaklandığı” söylenmiştir. Bu olumsuzlukların giderilmesi için Okulöncesi eğitim yoluyla çocuğun sosyal bakımdan topluma uyumu ve ilköğretime hazırlanması sağlanırken; gelişimsel açıdan tüm gelişim alanlarının desteklenmesi, temel alışkanlıklar kazanması ve yapıcı, üretici bir biçimde gelişmesi ile sağlanacağı (Düzgün, 2014) tarafından söylenmiştir. Bu bağlamda literatür taraması sonucunda ortaya çıkan sonuçlar araştırma sonuçları ile benzerlik göstermekte ve araştırma sonuçlarını desteklemektedir.

Röportaj sorularının “Hareket eğitimi için kendinizi yeterli buluyor musunuz? Yeterlilikleriniz ve yetersizliklerinizi açıklayınız” sorulmuş ve “17 öğretmenin yeterli olarak söylediği” kaydedilmiştir. Yeterlilik nedenleri olarak;“Deneyim, hareket eğitimine olumlu bakış açısı,gerekli yönergeleri uygulama,genç ve dinamik öğretmen olma,spor sevgisi ve ilgi alanında dahil olması,okulun fiziki yapısının ve aldığı eğitimin yeterli olduğu,enerjik ve hiperaktif oluşu” söylenmiştir.

Kendini yeterli bulmayan 33 öğretmen ise yetersizlik nedenleri olarak; ”Yaş,cinsiyet ve sportif branşlara uygun koşullar hakkında yeterli bilgiye sahip olunmadığı, müfredattaki diğer derslerin yoğunluğu ve yükünden dolayı hareket eğitimine yeterince zaman ayrılamadığı, bu alanın başlı başına bir uzmanlık gerektirdiği alan uzmanları tarafından uygulanması gerektiği, yapılan etkinliklerin ne amaçla yapıldığının bilinmediği, bireysel olarak belli bir hedef veya ders konusuna uygun şekilde hareket yaptırıldığı, akademik başarının tüm eğitim programının temeline oturtulmuş olması nedeni ile hareket eğitiminin öneminin önüne geçmesinden kaynaklı sebeplerden dolayı yetersizliklerin olduğu” söylenmiştir.

Röportaj sorularının “MEB deki oyun ile ilgili kaynak ve materyaller yeterli mi? Yeterlilik ve yetersizliklerini açıklayınız?”sorulmuş ve verdikleri cevaplar incelendiğinde;2 Öğretmen tarafından “Yeterli” bulunmuştur. Yeterli bulunma nedenleri olarak; “Oyun, oyun kartları olarak düzenlenip kullanımının rahat olmasından dolayı,oyun kitabının amacına uygun hazırlanmasından dolayı kaynakların yeterli olduğu” söylenmiştir.

48 Öğretmen tarafından “Yetersiz” bulunmuştur. Yetersiz bulunma nedenleri olarak; “Yer, zaman, materyal sayı ve çeşitleri, araç gereçlerin okulların teminine bırakılması ve bu araç gereçlerin okul tarafından muhafazasının sağlanmasının istenmesi, oyun kartlarındaki açıklamaların, bilgilerin eksik ve yetersiz oluşundan kaynaklanan,oyun ile ilgili kaynakların teorikte kalıp uygulamada eksiklikler olduğu, MEB’in öğretmenlere oyun kaynaklarıyla ilgili eğitici ve bilinçlendirici çalışmalar yapmadığı, sınıf alanları oluşturulurken etkinlik alanlarının oluşturulmamasından dolayı yetersiz olduğu” söylenmiştir.

Röportaj sorularının “Bir öğretmen olarak kendinizi oyun alanında yeterli buluyor musunuz? Yeterlilik ve yetersizliklerinizi açıklayınız”sorulmuş ve verdikleri cevaplar incelendiğinde; “21 Öğretmen tarafından kendilerini yeterli bulmalarında; internet ortamında araştırma yapmalarının, çocukları ve oyunları çok sevmelerinin, okullarının fiziksel alan ve materyal sıkıntılarının olmamasının, MEB kaynakları haricinde farklı kaynaklarında kullanıyor olmalarının etkili olduğu” söylenmiştir.

“29 Öğretmen tarafında kendilerini yeterli bulmamalarında; zaman, araç gereç, alan sıkıntısı,sınıfların kalabalık olması, öğretmen olarak eksikliklerinin olması, alan uzmanına ihtiyaç olması, oyun ve fiziki etkinliklerin alan uzmanı tarafından verilmesi,öğretmenin yaşının etkinlikleri uygulama uygun olmadığı (yaşlılık), oyun eğitiminin yetersiz kalmasının etkili olduğu” söylenmiştir.

6. SONUÇ ve ÖNERİLER

6.1. Sonuç

Okul öncesi ve ilkokul öğretmenlerinin hareket ve oyun eğitime bakış açılarının incelemek amacıyla hareket eğitimi için 2 soru ve oyun eğitimi için 2 soru hazırlanmıştır. Toplamda 4 soru ile İstanbul ili, Bağcılar ilçesinde bulunan okullardaki öğretmenlerden rastgele seçim yapılarak, farklı yaş grupları, farklı cinsiyet ve farklı branşlarda görev yapan toplam 50 öğretmen ile röportaj yapılmıştır. Yapılan araştırma ve içerik analizi sonucunda; Oyun ve hareket eğitiminin açıklamalarının anlaşılabilmesi, uygulamaların amacına hizmet edebilmesi için öğretmenlere dönemsel olarak hareket eğitimi ile ilgili alan uzmanları tarafından kurs ve seminerler verilmesinin daha verimli olacağı böylece uygulama bilgisinin daha canlı ve güncel kalmasının sağlanabileceği ve kılavuz kitaplarının daha nitelikli ve anlaşılır biçimde basite indirgenerek hazırlanması gerektiği, “Öğretmenlerin hareket eğitimi ve oyunlar konusunda daha bilgili ve bilinçli olmasının, programdaki ders saati ve içeriğine uygun ders işlenmesinin bu ders saatinin farklı derslere ayırılmamasının, hareket ve oyun eğitiminin amacına ulaşmasında daha etkili olabileceği” ve mevcut sistemin akademik başarı odaklı olmasından dolayı öğretmenlerin bu derse gereken önemi verememesinin yanısıra uygulayamadığı, bu dersin alan uzmanı beden eğitimi öğretmenleri tarafından işlenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

6.2 Öneriler

Aile bilgi ve bilinçlendirmesi için broşürler hazırlanarak velilere iletilmesi ayrıca bakanlık tarafından hareket eğitiminin önemi adına mevcut iletişim araçları ile bilgilendirmeler yapılması gerektiği,

Ailelere çocukları ile birlikte uygulayabilecekleri hareket eğitimi ve oyun içeren küçük çaplı eğlenceli uygulanabilir ev ödevleri verilmesi gerektiği, önerilmektedir.

Okul öncesi ve ilkokul öğretmenlerinin hareket eğitimi konusunda yeterli eğitim almadıkları,

Bu eğitimlerin okul öncesi ve ilkokullarda günlük, düzenli beden eğitimi ders saati olarak, beden eğitimi öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiği,

Eğitim öğretim yılı ders programlarında ve müfredatta beden eğitimi derslerine yeniden kapsamlı olarak yer verilmesi gerektiği ancak bu şekilde erken dönemde çocuklar için daha sağlıklı ve verimli hareket eğitimi uygulamalarının gerçekleştirilebileceği,

Hareket eğitiminin kazanımları ve erken çocukluktan itibaren verilecek hareket eğitimi ve düzenli egzersizlerin çocuğun gelişim alanlarını tüm yönleriyle etkileyeceği, her yönüyle daha sağlıklı ve zinde bir nesil yetişeceği gerek kamu spotlarıyla gerek diğer iletişim kanallarıyla,

Okul, televizyon, sms, belediye afişleri, üniversite ve akademisyen destekli halk seminerleri, toplu egzersiz organizasyonları ile ailelerin ve toplumun bilinçlendirilmesinin yapılabileceği,

Hareket eğitimi için mevcut etkinlik alanlarının yetersiz olduğu, bu alanların yeniden düzenlenip, okul mevcutlarına uygun, ihtiyacı karşılayacak büyüklükte beton olmayan zeminle okul bahçeleri, kapalı spor salonları yapılması,

Materyal desteğinin okul veya veli tarafından sağlanmasından ziyade tüm desteğin bakanlık tarafından sağlanması tüm planlamanın ve ders işleyişinin sınıf öğretmenlerinden ziyade alan uzmanına bırakılması,

Özellikle araç gereç ve salon temini bu iki talep literatürce de farklı yıllarda yapılan birçok çalışmada da önerilmektedir(Aras, 2013; Ayan, 2007; Gülüm ve Bilir, 2011; Hardman, 2008; Mamak, 2012; Pehlivan vd., 2005).

Son yıllarda belediyeler tarafından halka açık ücretsiz yüzme havuzları, spor salonlarının ve sahaların sayısı artmıştır. Bu spor tesislerinin belirli zaman aralıklarıyla ve düzenli olarak okullarında kullanımına sunulması,

Uzak mesafedeki okullar için belediyelerin servis araçlarının kullanıma sunulmasının devlet okullarındaki çocukların bu imkânlardan faydalanmasının sağlıklı nesil yetişmesinde etkili ve gerekli olduğu,

Okul öncesinin tamamen oyuna dayalı olması gerektiği fakat okulların ve anasınıflarının fiziki yapısının buna izin vermeyecek derede küçük ve sınıfların kalabalık olduğu, yeterli materyal desteğinin sağlanamadığı ve programda yeterli açıklamalar olmasına rağmen uygulama noktasında yetersiz kalındığı,

Okulöncesi ve anasınıfı dönemi oyun çocuğunun uzun süre küçük sınıflarda tutulamamasının olumsuz etkilerinin giderilebilmesi için eğitim programlarının indoor outdoor programlar gibi sınıf içi ve sınıf dışı düzenlenebileceği,

Sportif ve oyun faaliyetleri için donanımlı, daha büyük ve hijyenik alanlar oluşturulabileceği, ilk yardım, egzersiz fizyolojisi ve teknikleri ile ilgili öğretmen bilgilendirme çalışmalarının yapılması gerektiği,

Okulöncesi ve ilkokul döneminde Özellikle grup oyunları kurgulanırken çocukların gelişim özelliklerine ve bireysel yeteneklerine uygun oyunlar tercih edilerek çocukların güçlü yönlerini destekleyecek, zayıf yönlerinin gelişmesine katkıda bulunacak oyunların tercih edilmesi gerektiği

Çocukların oyuna eğlence ve keyif unsuru olarak yaklaşmaları nedeniyle MEB'in yayınladığı kaynaklarda çocukların daha fazla eğleneceği ve keyif alacağı oyunlara yer verilmesi gerektiği,

Serbest oyun etkinliği uygulamalarında, ortak oyunlar haricinde cinsiyet faktörünün de göz önünde bulundurularak yapılacak oyun kurgulamalarının kız ve erkek çocukların ayrı ayrı ilgi alanlarına giren oyunların kurgulanması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

Akkutay, Ü. Millî Eğitimde Yabancı Uzman Raporları. Atatürk Dönemi. 1996. Ankara: Avni Akyol Kültür ve Eğitim Ümit Vakfı.

Akyüz, Y. Türkiye’de İlköğretim (Dünü, Bugünü, Yarını). Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü. 2003. İstanbul: Millî Eğitim Basımevi.

Altinkök M. Temel Motor Hareketlerin Geliştirilmesini İçeren Beden Eğitimi Program Tasarısının 5–6 Yaş Çocukların Temel Motor Hareketlerinin Gelişimine Etkisinin Araştırılması. M. Ü., Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans, 2006, İstanbul (Danışman: Prof. Dr. H Kasap).

Altinkök M., Vazgeçer E. ve Ölçücü B., Temel Motor Hareketlerin Geliştirilmesini İçeren Beden Eğitimi Program Tasarısının 5–6 Yaş Çocukların Temel Motor Hareketlerinin Gelişimine Etkisinin Araştırılması., Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, Ekim 2013, Yıl:1, Sayı:1, S:74-87, Tokat.

Altunya, N. Anayasa Hukuku Açısından Türkiye’de Eğitim ve Öğretim Hakkı. 2003. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları: 3754. İstanbul: Millî Eğitim Basımevi.

Anonim. İpad Küçük Çocuklarda Gelişimi Engelleyebilir. 2017, http://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/02/150202_ipad (19.09.2017 23:14)

Aracı, H. Öğretmenler ve öğrenciler için okullarda beden eğitimi. Geliştirilmiş 6. Baskı, 2006. Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.

Ata, B. 1924 Türk Basını Işığında Amerikalı Eğitimci John Dewey'nin Türkiye Seyahati. G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi. 2001. 21(3). 193–207

Ayan, S. ve Memiş, U.A. Erken Çocukluk Döneminde Oyun. Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Bilim Dergisi, 2012; 14 (2): 143-149. Konya.

Aysu, O.,Finlandiya, Fransa, İngiltere ve Türkiye’de Okul Öncesi ve Zorunlu Eğitimde (İlkokul, Ortokul ve Lise Kademeleri) Uygulanan Müzik Derslerinin Temel Boyutlarıyla İncelenmesi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Müzik Eğitimi, Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2017, Ankara.

Bal, B. ve Başar, E. Finlandiya, Almanya, Singapur ve Türkiye’nin Eğitim Sistemleri Açısından Kademeler Arası Geçiş Sistemlerinin Karşılaştırılması, Çukurova Üniversitesi Türkoloji Makale Sistemi, Kayıt no:18776, 15.07.2014. Adana.

Balcı, A. Karşılaştırmalı Eğitim. 2013. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

Başaran, İ. E. Temel Eğitim ve Yönetimi. 1982. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları. Yayın No:112.

Bilasa, P. Türkiye’de İlköğretimin Tarihsel Gelişimi (1970–2010). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Doktora. 2012. Ankara. (Danışman: Prof. Dr. Ü. AKKUTAY)

Celkan, G., Çocuk Edebiyatı’nın Dil Eğitimi ve Öğretimi Açısından Önemi. Doğu Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,2013. Gazimagosa, KKTC.

Choi, J. Türkiye’de ve Güney Kore’de Okul Öncesi Eğitimin İncelenmesi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimler Enstitüsü, Doktora. 2013. İstanbul(Danışman: Prof. Dr. R. ZEMBAT)

Dağdelen, O., ve Kösterelioğlu, İ. İlkokullardaki Oyun Ve Fiziki Etkinlikler Dersinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi, Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Yıl: 8, Sayı: 19, Sayfa:97-128, Nisan 2015

Demirel, Ö. Karşılaştırmalı Eğitim. 2000. Ankara : Pegem Yayıncılık.

DPT, Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı, 1979–1983. 1979. Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı.

Düşek, G. ve Dönmez, B. “*Türkiye’de Yayımlanan Okul Öncesi Eğitim Programları*”, Mesleki Bilimler Dergisi, ISSN:2146-7420, MBD 2012, 1(1): 68 – 75,

Düzgün, Ü. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Okul Öncesi Eğitim Programı ve 2012 Değişikliklerinin Uygulanmasına İlişkin Görüşleri (Kayseri İli Örneği). Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı , Yüksek Lisans, 2014, Kayseri (Danışman: Doç. Dr. M. ŞANAL).

Erdoğan, C. S. Okul Öncesi Eğitim Alan Çocuklarda Denge ve Koordinasyon Çalışmalarının Bazı Motorik Özellikler üzerine Etkisi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Doktora, 2014. Ankara. (Danışman: Prof. Dr. E. ZORBA).

Ergun, M. Çağdaş Gelişmeler Işığında İlköğretimde Yapısal Değişmeler. Cumhuriyet’in 75. Yılında İlköğretim 1.Ulusal Sempozyumu. 1998. Ankara: Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekişik Eğitim Araştırma Geliştirme Merkezi Yayınları: 1. s. 1–3.

Gelişli, Y. Türkiye’de İlköğretimin Gelişimi. 2005. Ankara: Sistem Ofset.

Gökgöz, E.A.İlkokul Eğitiminin Kalitesini ArtırmadaOkul-Aile İşbirliği Ve Okul Sosyal Hizmeti. Yalova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2014. Yalova (Danışman:Yrd. Doç. Dr. B.KESGİN).

Güçlü, N. ve Bayrakçı M. Amerika Birleşik Devletleri Eğitim Sistemi Ve Hiçbir Çocuğun Eğitimsiz Kalmaması Reformu. Gazi Üniversitesi, Kırşehir Eğitim Fakültesi, Cilt 5, Sayı 2,(2004), 51-64

Gürkan, T. Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Aile Katılımının Önemi. Sosyal Bilimler Dergisi, 56. 2006.

Güven, Ö. ve Yıldız, Ö. “Sınıf Öğretmenlerinin Oyun ve Fizikî Etkinlikler Dersinden Beklentileri.” Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt:22, No:2: 525-538. 2014.

İş, A. Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin 2013 Okul Öncesi Eğitim Programındaki Kazanımların Gerçekleşme Düzeyine Yönelik Algıları. Fırat Üniversitesi, Eğitim

Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı. Yüksek Lisans. 2017. Elazığ (Danışman: Yrd. Doç. Dr. İ.Y. KAZU)

Kadim, M. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Oyun Öğretimine İlişkin Öz-Yeterliliklerinin İncelenmesi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans, 2012. Bolu. (Danışman: Yrd. Doç. Dr. F. YILDIZBAŞ).

Kazu, H. ve Aslan, S. (2014). “Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersinin Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Elâzığ ili örneği).” Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt: 24, Sayı: 1: 49-63.

Kıral, B. Ve Kıral E. *Japonya İlköğretim Sistemi Ve Türkiye İlköğretim Sisteminin Karşılaştırılması*. Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 12 2009, 53-65. Diyarbakır.

Kuvan, H. Örgün Ve Yaygın Eğitimin Girişimciler Üzerindeki Etkileri (Malatyalı Girişimciler Üzerine Bir Uygulama), İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans, 2008. Malatya (Danışman: Yrd. Doç. Dr. K. DURUHAN)

MEBa Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı 29.08.2012 tarihli ve 139 sayılı kararı.

MEBb Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi Öğretim Programı. 2012. TTKB, Ankara.

MEBc Milli Eğitim Temel Kanunu, 14.06.1973 tarihli ve 1739 numaralı kanun <http://mevzuat.meb.gov.tr> (Erişim Tarihi:09.10.2017).

MEBç *Anaokulları Programı ve Yönetmeliği İle Anaokullarına Öğretmen Yetiştirme Kursu Geçici Programı*. 1952. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

MEBd36-72 *Aylık Çocuklar İçin Okul Öncesi Eğitim Programı*. 2002. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

<https://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooproram.pdf>. (21.10.2017, 18:30)

MEBfOkul Öncesi Eğitim Programlarının (Kreş, Anaokulu, Anasınıfı) Kabulü. 1994. T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi 57(2415). 755.

Memiş, A.U. ve Yıldırım, İ. Erken yaşlarda fiziksel aktivite alışkanlığı kazanılmasının toplum sağlığı açısından önemi. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi, 14-16 Nisan 2006, Ankara, Gazi Üniversitesi, Kök Yayıncılık, II, 442-448.

Oğuzkan, S. ve Oral, G. Orta Dereceli Kız Teknik Öğretim Okulları Okul Öncesi Eğitimi. Milli Eğitim Basımevi, İstanbul. 1997.

Oktay, A. Yaşamın Sihirli Yılları: Okul Öncesi Dönem (5. Baskı). Epsilon Yayıncılık. İstanbul. 2004.

Öztürk, A., 5-6 Yaş Grubu Çocuklarda Farklı Hareket Eğitim Modellerinin Fiziksel Gelişim Ve Fiziksel Uygunluk Özelliklerine Etkisinin İncelenmesi, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2009. İstanbul.

Pınar, Ş. Günümüz Türk Eğitim Sistemi Ve Öğrenci Profili. Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı, Yüksek Lisans, 2016. Kırıkkale (Danışman: Doç.Dr.İ.MAZMAN)

Pehlivan Z. “Spora Katılan Çocuklara Yönelik Ailelerin Beklentileri. Çocuklarda Gözlenen Davranış Değişimleri ve Spora Katılımının Önündeki Engeller”, Spor metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 7(2) 69-76. 2009.

Poyraz, H. Okul Öncesi Dönemde Oyun ve Oyuncak (2. Baskı). Anı Yayıncılık. Ankara. 2003.

Sarıtaş, N., Yıldız, K., ve Hayta, Ü., İlkokul öğrencilerinin bazı motorik ve fizyolojik özelliklerinin karşılaştırılması. CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 12 (2), 2017: 117-127.

Sezgin, M.F. Türk ve Çin Eğitim ve Öğretim Sistemleri Üzerine Bir Karşılaştırma. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doğu Dilleri ve Edebiyatları (Sinoloji) Anabilim Dalı, Yüksek Lisans, 2008. Ankara.

Soyyigit, S. Okul Öncesi Dönem 5-6 Yaş Grubu Çocukların Güzel Sanatlar ve Spor Tercihlerinin Araştırılması. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans, 2013. Trabzon. (Danışman: Prof. Dr. R. KALE).

Varol, Y. K. ve İmamoğlu, A.F. Türk Ve İngiliz Eğitim Sistemlerine İlişkin Sayısal Verilerin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Şubat 2014 Cilt:3 Sayı:1 Makale No: 38 ISSN: 2146-9199.

Yavuz, N. F. Okul Öncesi Dönemde Beden Eğitimi Ve Spor Etkinliklerinin Çocukların Hareket Becerileri Üzerine Etkisinin İncelenmesi, Karabük Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans, 2016. Karabük.

Yürek, Y. 4+4+4 Eğitim Sisteminde İlkokul 1., 2., 3., 4. Sınıflarda Beden Eğitimi ve Spor Uygulamalarına İlişkin Yönetici Ve Öğretmen Görüşleri. Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans. 2017. İstanbul. (Danışman: Yrd. Doç. Dr. S. Yılmaz)

EKLER

Ek-1

Etik Kurul Onayı

T.C. AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU 2017 KARAR		
ETİK KURUL BİLGİLERİ	ETİK KURULUN ADI:	Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu
	AÇIK ADRESİ:	Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığı Morfoloji Binası A Blok 1. Kat No: AI-05 Kampüsü ANTALYA
	TELEFON:	0 (242) 249 69 54
	FAKS:	0 (242) 249 69 53
	E-POSTA:	etik@akdeniz.edu.tr
ETİK KURUL KODU:		2012-KAFK-20
PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ UNYANI/ADI/SOYADI		Yrd.Doç.Dr.Mustafa ALTINÖK
ARAŞTIRMANIN AÇIK ADI		Okul Öncesi ve İlkokul Öğrencilerinin Hareket ve Oyun Eğitimiye Bakış Açılarının Değerlendirilmesi
KARAR BİLGİLERİ	Karar No: 294	Tarhi: 0.05.2017
	Yukarıdaki bilgileri veren çalışmanın yapılmasında bilimsel ve etik esasların saklına alınacağına oy birliği ile karar verilmiştir.	

ASLININ AYNISIDIR

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
TIP FAKÜLTESİ
Klinik Araştırmalar Etik Kurulu
Yrd. Doç. Dr. Mustafa Levent ÖZGÜNCEL
Reşatcan Yabancı (İzmit)

Prof. Dr. Nezihe H. ÇİMENİOĞLU
Oye

Doç. Dr. Dilek KILINÇ KORGUN
Oye (İzmit)

Yrd. Doç. Dr. Burak NUR
Oye

Prof. Dr. Mustafa ALTINÖK
Klinik Araştırmalar Etik Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Murat ÇANPOLAT
Oye

Prof. Dr. Şahin K. Y. K.
Oye

Doç. Dr. Mustafa ALTINÖK
Oye

Doç. Dr. Mehmet H. KAYSAI
Oye

Doç. Dr. Mehmet H. KAYSAI
Oye

Doç. Dr. Mustafa ALTINÖK
Oye

Doç. Dr. Mustafa ALTINÖK
Oye

Doç. Dr. Mustafa ALTINÖK
Oye

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı	Müjde	Uyruğu	T.C
Soyadı	TİMURTAŞ	Tel no	05308847614
Doğum tarihi	05.06.1981	e-posta	mujdetimurtas@hotmail.com

Eğitim Bilgileri

Mezun olduğu kurum		Mezuniyet yılı
Lise	MERSİN GAZİ LİSESİ	1997
Lisans	S.Ü. BESYO	2003
Yüksek Lisans	AKDENİZ Ü.	2019
Doktora		

İş Deneyimi

Görevi	Kurum	Süre (yıl-yıl)
Spor Uzmanı	Güngören Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	8 yıl 2011
T.T.S	BİLİM İLAÇ SAN.TİC.A.Ş.	2 yıl 2008

Yabancı Dilleri	Sınav türü	Puanı
İngilizce	YDS	33

Proje Deneyimi

Proje Adı	Destekleyen kurum	Süre (Yıl-Yıl)

Burslar-Ödüller:

Yayınlar ve Bildiriler: